

Stefan Nieuwenhuis
Ik ben omringd door debielen
en ik voel me goed *roman*

Ik ben omringd door
debielen en ik voel me
goed

Stefan Nieuwenhuis

Foto omslag [Roelof Bos](#)
Productie ePub [Folkert de Jong](#)
© 2012 [Stefan Nieuwenhuis](#)

Eerder in drukvorm verschenen
bij [Uitgeverij Passage](#)

... en alle moed is in wezen
een negatieve eigenschap,
die de afwezigheid van
lafheid inhoudt. En iedereen
die het tegendeel beweert is
een kaffer.

Venedikt Jerofejev

Het zal me benieuwen waar ze nu weer mee komt. Het verhaal van de vorige keer was zo lachwekkend dat ik er pijn van in mijn zij had. Ineens had mevrouw RSI-verschijnselen in haar knieën waardoor licht administratief werk onmogelijk zou zijn. Ze had gelijk gekregen van haar dokter en ik moest ook overstag. Dat was vorige week. Over een kwartier zal ze zich bij me melden, met een gedetailleerd rapport van de dokter. Ik wil wel eens zien met wat voor diagnose die kwakzalver me denkt in te pakken.

Mijn kamerdeur staat tijdelijk open. Om deze werkdag door te kunnen komen moest ik de boel flink luchten, want het rook bijzonder onfris toen ik vanmorgen binnenstapte. Alsof de schoonmaakploeg gisteravond op mijn kamer kebab had klaargemaakt. Het zou me trouwens niks verbazen als dat regelmatig gebeurt. Ik heb eens een paar koffiekringen in de vensterbank gemaakt om te kijken of die lui wel werken voor hun geld. Het was schokkend. Ik heb zes werkdagen tegen een vieze vensterbank moeten aankijken. Uiteindelijk heb ik het zelf weggeveegd met een doekje uit de keuken. Ongehoord. Wat is er mis met werkloosheid als je toch niet wilt werken voor je geld?

Rumoer op de gang. Een verzetje. Misschien is er iemand van het toilet gekomen die zich het Fresh Prince-grapje moet laten welgevallen, maar zo klinkt het niet. Dit heeft meer iets van een dialoog. Ik kijk om de hoek en zie Tineke opdoemen, vijf minuten eerder dan afgesproken. Ze is halverwege de gang staande gehouden door een collega, die vraagt of ze snel weer terugkomt. Ze weet het nog niet, maar ze heeft goede hoop, zegt ze. Daarna barst ze in een soort lachbui uit, die kenmerkend is voor haar genre.

Communicatief niet vaardig houden zij zich amper staande in een groep. Ze concentreren zich op een aandoenlijke manier op hun gesprekspartner en kunnen een antwoord vanuit hun tenen geven, waarna ze de opgebouwde spanning kwijtraken door hard te lachen en te hikken.

Binnen het Arbo-wezen wordt er altijd op gehamerd dat soort vrouwen kort te houden, want vanuit hun beperkte inlevingsvermogen zijn ze vatbaar voor waanideeën en dat kost de werkgever alleen maar geld.

Zul je altijd zien: zit zo'n mens in haar periode naar een infodocu over spierziektes te kijken en hup, ze voelt wat in haar nek. En dan wil ze natuurlijk liever het zekere voor het onzekere nemen. Dat moet de Arbo-man dan maar snappen. Niet dat ze echt wat aan haar zogenaamde aandoening doet, want ze zit wél gewoon om de avond met zes kaarten bij de bingo. Nee, het eerste wat er bij dat soort mensen aan moet geloven is hun baan.

De inhoud van je loonzakje loopt toch geen gevaar. Dat is zo'n fijne verworvenheid van onze beschaving en de reden voor bedrijven om hun productie over te hevelen naar landen waar dingen in alle redelijkheid gebeuren, zonder uitputtende regelgeving die werknemers lui maakt.

Tineke staat nog steeds op de gang. De collega houdt haar aan de praat en zij komt op adem. Tineke heeft tamelijk forse tieten en de bewuste collega is dat nog niet vergeten. Puur en alleen voor zijn gemoedsrust zou ik Tineke snel weer op de werkvloer willen terugzien, al zou ik haar het liefst inruilen voor een Aziatisch type. Die zeuren niet, zijn nooit ziek en ze weten volgens mij ook niet wat een Arbo-medewerker voor ze kan betekenen. Des te beter, want ik heb het druk genoeg.

Zat van het wachten draai ik me de gang op en roep Tineke tot de

orde. Ik heb niet de héle dag de tijd, zeg.

Als mevrouw Burgers mijn kamer binnenkomt, heeft haar vrolijkheid van zonet plaatsgemaakt voor een imitatie van zakelijkheid. Ze heeft een gekleurde snelhechter in haar hand. In de gauwigheid zie ik grote rode en zwarte letters die er met viltstift zijn opgeschreven. Ik hoop dat ze een opstel voor me heeft, maar het blijkt haar revalidatierapport van de dokter te zijn.

‘Leuk je weer te zien,’ lieg ik haar tegemoet. ‘Pak een stoel.’

‘Dank je,’ zegt ze formeel.

Als ze gaat zitten veer ik kort even op achter mijn bureau. ‘Zo,’ zeg ik opgewekt, ‘dat ziet er bemoedigend uit. Je steunde bij het zitten gaan vol op je polsen.’

‘Nee hoor, dat kan helemaal niet,’ zegt ze als door een wesp gestoken.

‘O ja zeker wel. Ik zag het je net zelf doen.’

‘Uitgesloten.’

‘Weet je wat ik denk? Ik denk dat je onderbewustzijn allang is gewend aan je voorwendselen.’ Ze kijkt me even aan en steekt de snelhechter naar mij uit. ‘Dit is het re...’

‘Revalidatierapport ja, dat staat er in koeienletters op. Geef hier, ik ben reuzebenieuwd.’

‘Trouwens,’ zegt ze koel, ‘ik wend me eigen niets voor.’

‘Staat dat hier ook in?’ Voor ze een antwoord kan geven, heb ik haar al tot kalmte gemaand, want met dat getetter kan ik me niet concentreren op complexe medische materies, zoals dit rapport. Na een halve tel snap ik al helemaal niets meer van de opbouw van het betoog. Het is een rapport van niks, dit lijkt nog het meest op een hobbyroman van een plattelander. ‘Die dokter van jou, hè, wat is dat eigenlijk voor man?’

‘Dokter Verspochten is een vrouw,’ bitst Tineke, ‘Els.’

‘Aaah,’ zeg ik op een jazzy toon, om vervolgens weer net te doen alsof ik aan het lezen ben. Precies wat ik dacht. Een vrouw. Zo’n mens dat patiëntes ronselt bij de batikclub en bij de vrouwengym. ‘Meid, het lijkt wel of je met je rug trekt. Joh, weet je wat? Kom morgenmiddag even bij me langs, kijk ik er even naar.’ Dat haar hobbyistische vriendinnenmanie uiteindelijk door de belastingbetaler moet worden opgehoest, interesseert Els natuurlijk geen dikke reet.

Naar het zich laat aanzien heeft ze in het geval-Tineke gekozen voor een holistische benadering. Tineke moet haar dagelijkse regelmaat aanwenden om haar stressmomenten te kanaliseren. Probleem is dat juist haar dagritme is verstoord ‘door de uitval’ en dat ze dus hernieuwd een dagritme met taken moet aanleren. Ik vraag me af of het niet beter is om haar gewoon weer aan het werk te zetten. Dit is bewust een stap terugzetten om je op te laden voor een stap vooruit. ‘Helpt dit allemaal een beetje?’

‘O ja zeker. Ik heb er veel baat van.’

‘Baat bij,’ zeg ik achteloos, maar wel hardop. Ik gooi het broddelwerkje voor me neer. ‘Hoe lang gaat dit allemaal nog duren?’

‘Geen idee, Els heeft...’

‘Weet je wat het probleem is met Els? Els die denkt: “Hè gezellig, even lekker bijkletsen met Tineke”. In dit rapport staat helemaal niks wat op revalidatie lijkt. Geen medicijnen, geen dieet, geen oefeningen, geen tijdsduur, geen planning, helemaal niks.’

‘En toch werkt het.’

‘Hoe dan?’

‘Nou,’ begint Tineke terwijl ze zich in een positieve houding schikt, ‘ten eerste geeft ze me innerlijke rust en dat is ook heel belangrijk, want innerlijke rust is de bakermat van je stressbeheersing.’

‘Nog zoiets. Stress. Waar haal je het vandaan? Je doet licht administratief werk. Licht administratief. Niet zwaar verantwoordelijk

werk, maar licht administratief.’

‘Sinds we vorig jaar ook de archivering van de poststukken erbij hebben gekregen, komen we gewoon tijd te kort voor het andere werk.’

‘Voor het andere lichte werk, zul je bedoelen. En hoe is het met je knieën?’

‘Wat is er met mijn knieën?’

‘Vorige week zat je hier nog te verkondigen dat je RSI in je knieën had.’

‘O, dat. Nee, dat is helemaal voorbij. Ik had Els erover verteld en die had zoiets van: gewoon lekker bewegen, dan krijgt de pijn geen kans om door te zetten. En dat was dus ook zo.’

‘Even serieus nu, hoe lang duurt het nog voordat je weer aan het werk gaat? De dames beneden, jouw eigen collega’s nota bene, klagen dat ze het werk niet afkrijgen omdat ze nog een heleboel poststukken moeten archiveren.’

‘Dat zeg ik. We hebben allemaal stress daar.’

‘Een ding: je maakt het je collega’s niet bepaald makkelijker met jouw op jezelf gerichte houding. Sympathiek van je.’

‘Alsof ik hiervoor heb gekozen.’

‘Nee tuurlijk niet, jij hebt voor Els gekozen.’

Tineke zegt niets. Misschien ben ik te hard voor haar. Ze is tusslote niet een van de nozelste collega’s, maar ook niet echt een kwaaië. Daarbij moet ik zeggen dat binnen deze branche de vrouw zwaar ondervertegenwoordigd is, waardoor Tineke alleen al om haar borsten een completere werkvloer oplevert. ‘Weet je,’ zeg ik tegen de starende Tineke, ‘jij neemt een heel aparte plek in binnen dit bedrijf, wist je dat?’

Nee, dat wist ze niet.

‘Kijk,’ ga ik verder, ‘ten eerste zijn er gewoon vrij weinig vrouwen

in deze branche, dat is gewoon zo.'

'Er zal wel weer wat vrouwonvriendelijks op volgen.'

'Nee echt niet. Ik bedoel juist dat vrouwen de toon zetten binnen een bedrijf. Als jullie nooit bloemen zouden kopen voor in de vaas naast de receptie, dan zou de entree van dit bedrijf aanmerkelijk minder sympathiek zijn.'

Ze giechelt. Wat moet ze anders?

'Nou en daarom zouden we allemaal graag zien dat jij ons team weer kwam versterken. We moeten het tenslotte mét elkaar doen en dat lukt niet als er eentje zich laat betuttelen door een tuinbroek met massagepraatjes. Vind je ook niet?'

'Wat bedoel je met...?'

'Els,' zeg ik snel.

'Els draagt gewoon een witte jas en...'

'Jaja, als je maar onthoudt dat we je graag weer terugzien, hier op de zaak.'

Tineke zegt niets.

'Hoe lang duurt het nog voordat je hier weer iedere dag bent?'

'Ja, dat weet ik niet hoor,' zegt Tineke opgefokt, 'ik begin net weer op krachten te komen.'

'Goed zo,' zeg ik. Ik vouw mijn handen en tuit mijn lippen. Ik doe net of ik diep, diep nadenk en kijk vlak langs Tineke, die daardoor niet echt durft te bewegen. Na een half minuutje bedenk ik me dat het een leuk idee is dit zo lang mogelijk vol te houden. Zelf zet ik in op twee minuten, want Tineke zal van de spanning moeten lachen. Dat gebeurt niet, omdat ze zestig seconden later zegt dat ze even naar het toilet moet. Ik knik.

Als ze de kamer bijna uit is, roep ik haar naam. Ze kijkt om. 'Toen je net opstond uit de stoel, steunde je vol op je polsen. Dat is belangrijk, hoor. Je herstelt goed. Ik ben echt blij voor je.'

Als ik zeven jaar geleden had geweten dat een Arbo-medewerker bijna uitsluitend te maken krijgt met de kneuzen van zijn eigen werkkring, dan had ik me misschien nog bedacht. Maar ja, het beginsalaris, dat was niet gek voor een net afgestudeerde. Toen zeiden we wel eens tegen elkaar: het is dan wel geen baan voor het leven, maar dat hoeft ook niet. Dit moet je zien als opstapje. De echte banen krijg je met minimaal drie jaar werkervaring. Dan maak je de klappen.

Grootpraat natuurlijk, want geen van ons heeft uiteindelijk die grote klap gemaakt. Iedereen zit nog op zijn plekje, de ene nog sneuer dan de andere. Wat dat betreft heb ik nog mazzel gehad. Toch heb ik niet het idee dat er op korte termijn wat anders in zit. Vanwege de economie natuurlijk, maar ook omdat de Arbo-wereld behoorlijk stram is. Er is meer dan voldoende bemensing.

Ik word dagelijks geconfronteerd met een kleine vijf procent van in totaal zeshonderd werknemers. Altijd dezelfde, al jaren. Het zijn de ergsten, de minst waardevolle collega's. Mensen die per se om het kwartier twee keer drie minuten moeten klapwieken met hun armen om de doorbloeding op gang te houden.

Of types die de hele dag op de gang staan te kletsen om geen RSI te krijgen en schermen met begrippen als cooling down en intervalscore. Er zijn zelfs figuren die zich bezorgd afvragen of er E642 in de zoutloze bouillon zit, een variant die overigens dankzij hun gezeur in het toch al ruime bouillon-assortiment is opgenomen.

Op zich iets om gemakkelijk overheen te stappen, maar die lui zijn het systeem van binnenuit aan het corrumperen en dat is het ergste van alles. Kijk, zo'n hoofdkantoormannetje krijgt een verzoek van lagerhand of er zoutloze bouillon mag komen omdat mensen

daarom vragen. Hij denkt: wat kost me die grap op jaarbasis, dat blijkt mee te vallen en hup, het klaagvolkje heeft zijn zin. Twintig keer zo'n dom verzoekje en je praat ineens over grote bedragen. Het is walgelijk.

Met dat soort mensen zit ik dus dagelijks opgescheept. Ik noem een Thomas Versteeg, die liegt over zijn medicijngebruik. Maagzuurremmers tegen depressies, jaja. Wat volgt? Shampoo om niet in de file te hoeven staan?

En dan heb je nog dat mens van een Tineke Burgers en dan loopt er ook nog een stinkende wollen trui rond, vast en zeker bezitter van een wilde weegbreeverzameling in zijn voor- en achtertuin. Je zal er maar naast wonen. En dan zijn ongevraagde mailtjes, met zo'n afwijkende jaren-zeventigspelling. Om gek van te worden. Klaas-Jan Schenkel heet hij. Logische naam voor zo'n varken.

In de kantine zit ik nooit bij hem in de buurt want dat spul dat hij op zijn brood heeft, is ronduit gevaarlijk. De geur slaat in ieder geval subiet op de luchtwegen. Dat hij last heeft van concentratiestoornissen en slapeloosheid verbaast me niet, daar hoef je geen medicus voor te zijn. Dus als ik tegen hem zeg dat hij gewoon vlees moet eten en melk moet drinken omdat zijn bovenbenen eruitzien alsof ze bij windkracht tien afbreken, dan gelooft hij me niet. Jij bent geen arts, zegt hij als ik het tegen beter weten in toch probeer.

Nee lul, denk ik dan, maar een vuilnisman heeft de voetbaltoto ook wel eens goed. Een normaal mens heeft meer dan alleen vakkennis. Bovendien is het vakgebied van de Arbo-medewerker erg ruim en flexibel. Het gaat tenslotte om mensen en dan is een stukje medisch inzicht onontbeerlijk.

Het is niet dat ik klaag, hoor, maar eigenlijk zou ik liever een baan zonder collega's hebben. Of laat ik het nuanceren. Ik wil graag werken

met mensen zonder humor. Gewoon, omdat hun zogenaamde humor niet te pruimen is. Altijd maar die domme grapjes, je wordt er niet goed van. Elk moment bezit ondertussen een scala aan opmerkingen, die gemaakt kunnen worden om de stilte van de handeling kleur te geven of op te heffen. Het is meer dan een douceurtje; het hoort bij de rituelen van de groep.

Als je bijvoorbeeld naar de keuken gaat voor een kopje koffie en je ziet halverwege de gang iemand uit het toilet komen, dan moet je iets zeggen. Dat kán niet anders. Je kunt niet niks zeggen, volgens de groepsriten.

‘Zo, heb je de Fresh Prince van Bel Air even op de trein gezet?’

Ik hoor het er al zo lang als ik hier werk, en zelfs toen de Fresh Prince even niet op televisie was, bleven we hem op de trein zetten. Sommige collega’s slaan erin door. Die zeggen het ook op feestjes en desnoods in het café. Zij leven ermee. Als je ze een koekje van eigen deeg geeft, dan lachen ze om het hardst. Heerlijk, die types. Komt er eentje uit het toilet, wijs ik lachend in zijn gezicht: ‘Zo, ga je met de trein naar Oostenrijk?’

Hij zal hard lachen. Volgens mij denkt hij er zelfs naderhand niet eens over na. Dit was namelijk het-zinnetje-voor-als-je-uit-het-toilet-komt. Daar moet je hoe dan ook om lachen. Dat is logisch.

Het moet er stompzinnig hebben uitgezien. Op het moment dat er twee bussen met mensen van het hoofdkantoor buiten ons medeweten de parkeerplaats opdraaien, staan we met de hele club voor het raam te kijken. Sommigen waarschuwen hun collega's van de andere kant van de gang. Iemand vraagt hardop wat we nu weer krijgen. Het eerste grapje wordt gemaakt.

Op zich ben ik niet geïnteresseerd in wie die mensen zijn maar omdat ik aan het raam zit, kan ik niet anders dan het tafereel gadeslaan. Drie mensen staan ongevraagd in mijn kamer uit het raam te gluren. Collega's van de andere kant van de gang, die uitkijken op de fietsenhokken aan de achterkant van het gebouw. Eentje staat op zijn tenen om niets te missen.

De passagiers stappen een voor een uit. Alles aan hen is formeel. Mannen in de goede leeftijd, gestoken in strakke polyester pakken, halen nonchalant de hand door het haar omdat de bus in de wind staat geparkeerd. Het haar valt meteen terug in model. Omdat ze zien dat wij massaal zijn uitgerukt om naar buiten te kijken, voeren ze spontaan een soort toneelstukje op. Ze lachen naar elkaar en volgens mij playbacken ze een gesprekje, om ons het idee te geven dat ze zich op hun gemak voelen.

Er is een vrouw bij. Zij draagt een mantelpakje en heeft te korte benen. Mijn ongenode gasten zeggen dat het nog wel eens lachen kan worden vandaag.

Tussen de middag horen we dat er om twee uur een bijeenkomst is in de aula. De poppetjes uit de bus zijn van het Amerikaanse hoofdkantoor. Ze willen ons wat vertellen. Ik ben benieuwd, net als de rest. Omdat bekend is geworden dat het Amerikanen zijn, valt er weer

genoeg te lachen. Voor Richard is het in ieder geval aanleiding om zijn befaamde collectie grappen over een Nederlander, een Belg en een Amerikaan voor de dag te halen. Patrick, die net de Fresh Prince op de trein heeft gezet, moet er weer hard om lachen.

Dan komt Marcel naast mijn bureau staan. Hij houdt zijn mobieltje triomfantelijk in de lucht. ‘Hier, moet je horen,’ roept hij, waarna zijn telefoon het Amerikaanse volkslied begint te piepen. ‘Zat nog in mijn geheugen.’

Ik knik beleefd en wil weer verder, maar Marcel eist meer aandacht door me deelgenoot te maken van zijn ‘speciale plannetje’.

‘Als we tijdens de bijeenkomst eens een geintje uithalen,’ zegt hij, terwijl hij dichterbij komt om het wat exclusiever te maken. Marcel heeft op zich een guitige kop, maar ik trek mijn hoofd toch in omdat hij uit zijn mond stinkt. Een soort natte-kelderlucht. Ik heb laatst, toen ik het waterverbruik moest meten, met mijn hoofd in de kruipruimte gehangen en dat is wat ik nu ruik, maar dan warmer dus nog smeriger.

‘Ik ga helemaal vooraan zitten. Jij gaat achteraan zitten. En nu komt het: als jij me dan belt, dan gaat het volkslied af.’ Hij kijkt me glunderend aan en heeft zijn mond open, alsof hij ieder moment kan vervolgen met ‘Leuk toch?’

Ik heb niet geluisterd maar uit gewoonte zeg ik dat het inderdaad heel leuk is. Helaas zit mijn mobiel net in de lader, die ik thuis heb laten liggen, dus moet Marcel op zoek naar een andere bondgenoot. Richard bijvoorbeeld. Ik beloof hem nog wel dat ik net doe alsof ik heel verbaasd ben als het volkslied straks afgaat. Met een grijns op zijn gezicht draait hij zich in de deuropening om en wijst met zijn mobieltje naar mij. ‘Te gek. Bedankt hè?’

Hoe ze het geflikt hebben is me een raadsel maar de aula, die saai bedrijfsaula, is helemaal omgetoverd tot een soort van feestzaal. Aan

de zijkanten zijn verrijdbare barren met biertaps, achterin is een soort lopend buffet met joekels van koelingen en vóór in de zaal, op het podium, hangt een groot projectiescherm. De Amerikanen en die vrouw staan halverwege en babbelen ontspannen met een paar van mijn collega's aan van die ronde leuntafeltjes. Ik sta met het volk van de afdeling Human Resource en P&O eerst wat onwennig aan de zijkant, maar als Calculatie ons op het hart drukt dat we gerust een biertje mogen pakken, nemen de begerige ogen het over op de verbaasde gezichten.

René heeft de bagels met zalm gevonden en heeft er drie op een gebakshoteltje gestapeld. In zijn andere hand houdt hij een biertje en ik zie in zijn blik dat hij geen idee heeft hoe hij dit moet oplossen. Hij is net een hyena die niet weet waar hij het stuk vlees moet verstoppen om het niet kwijt te raken aan een andere hyena.

Ik zeg op een beslist toontje tegen René dat ik een van zijn bagels ga pakken. Hij kijkt me strak aan en zwiept het schoteltje achter zijn rug. Twee bagels vallen op de grond. Ik wist dat het grappig zou worden, omdat René RSI heeft.

Een van de Amerikanen, de US-standard met een vierkant hoofd, komt op ons af gelopen. Op zijn naambordje staat Scott F. Winter. De functie van Scott volgt daaronder in een kleiner lettertype maar beslaat desondanks drie regels. Hij is, zo lees ik in de gauwigheid, "executive" en dat zal de reden zijn dat uitgerekend hij die middag bij ons op kantoor is. Scott geeft het kringetje een hand en een innemende blik, zoals alleen Amerikanen dat kunnen. Je het gevoel geven dat je ertoe doet.

Precies op het moment dat Scott zijn hand naar mij uitsteekt, komt René omhoog, die net zijn gevallen bagels heeft opgeraapt. Opnieuw fladdert het bordje van René, met bagels, door de lucht. Scott krijgt roomkaas op zijn revers. Dan vraagt Goos, onze directeur, even

de aandacht. We draaien ons allemaal naar het podium, waardoor ik naast Scott kom te staan. We wisselen een blik en ergens heb ik het idee dat Scott een goeie gozer is en dat hij dat ook van mij vindt. Ik mime naar Scott dat ik ga luisteren naar wat Goos te vertellen heeft. Scott knikt. Zie je wel, hij begrijpt me.

In een omgeving met minkukels die de hele dag grapjes maken, is een persoon als Scott een verademing. Het verbaast me bijna. Ik moet verdomme ondertussen zelfs wennen aan gewone mensen omdat ik altijd met dat stomme volk opgescheept zit. Ik vind het te gek voor woorden. Hoe dan ook, Scott heeft een positieve uitstraling en een fysiek voorkomen, wat je diep laat ademhalen, waarna je hard aan de slag wilt. Het borstvooruitgevoel. Jammer dat ik in mijn leven niet eerder een Scott-type ben tegengekomen...

Ik ben in gedachten verzonken als ik vanuit het niets ineens Goos hoor die de eerste spreker van die middag aankondigt.

‘Uit Amerika, Scott Winter.’

Ik tintel bij het horen van zijn naam. Wat klonk dat prachtig! Scott loopt naar voren, vastberaden en fier. Goos steekt zijn hand uit en helpt Scott op het podium. Ik hoor dat Scott hier is om te vertellen hoe de firma ervoor staat. Goos geeft het woord aan Scott, die vriendelijk knikt, alsof hij de Nederlandstalige code heeft begrepen, waarna hij zich tot de zaal richt.

De belichting is goed, Scott is duidelijk te verstaan. Ai, dat kun je verwachten: Scott doet zijn praatje in het Engels en daar moeten sommige collega's aan wennen. Achter mij hoor ik Klingon en gelach, naast mij hoor ik urrr-urrr-urrr en gelach, en onder mij legt René voor de tweede keer vloekend zijn bagels terug op het bordje. Ik ben omringd door debielen en ik voel me goed.

Midden in de zaal wordt ruimte gemaakt. Het licht dimt en het eerste taartmodel vult het grote scherm. Ik begrijp geen van de

afkortingen die op het scherm te lezen zijn, maar ik hoor snel waar het op neerkomt: er werken hier te veel mensen. Het wordt te duur. Ik knik. Eindelijk eens iemand die zegt waar het op staat. Ik kan zo tien nietsnutten aanwijzen die je kunt wegsaneren. Zeg ik tien? Ik bedoel vijftig!

Scott meldt dat hij misschien niet voor iedereen leuk nieuws heeft. Maar, zo verzekert hij ons, dit is geen reorganisatie met gedwongen ontslagen en dat soort zaken. Sommigen rekenen zich al rijk omdat ze zichzelf onmisbaar achten, eentje turft de mogelijke slachtoffers om hem heen en Richard laat weten dat de Fresh Prince met de trein wil.

Ondertussen is John naast Scott komen staan. John is een grote, bonkige vent, maar zeker geen onaantrekkelijke man. Hij oogt atletisch. Zo'n type dat quarterback is geweest in een of andere Amerikaanse veldsport. In ieder geval is ook hij van het hoofdkantoor. Scott noemt hem 'mijn vriend John'.

John vraagt of de mensen met een tijdelijk contract, dus ook een jaarcontract, in het midden van de zaal in de cirkel willen gaan staan. Ik strek mijn nek uit. Dat heb ik helemaal nog niet gezien: op de grond is een grote rood-wit-blaauwe cirkel geplakt. Ze wordt mooi uitgelicht en de eerste mensen zonder vast contract verzamelen zich, geheel volgens aanwijzingen, in de cirkel. Met een vriendelijk gezicht heet Scott ze welkom.

Even heb ik het idee dat dadelijk de lichten aanspringen, confetti en ballonnen naar beneden dwarrelen en danseresjes vanachter het podium opduiken. Ze huppelen met een grote envelop naar de collega's die op de stip staan te wachten. Een voor een mogen ze de envelop openmaken en vertellen wat erin zit: een vast contract! 'Hoera voor Sjors, ook hij heeft een vast contract gekregen,' roept Scott. Sjors houdt zijn vaste contract in de lucht.

Scott, die zijn maatpak heeft ingeruild voor dat van een showmaster, zwaait met zijn armen en verspreidt zijn tomeloze energie over de aanwezigen. Wij klappen onophoudelijk. Alle mensen die nu met hun armen over elkaar in de cirkel staan, zou Scott in het zonnetje zetten. Het zou een geweldig feest zijn en iedereen zou klinken, drinken en zoeken naar superlatieven om Scott te bedanken voor zijn prachtige feestmiddag.

Maar het licht gaat niet aan en de mevrouw van het hoofdkantoor springt het podium niet op. Scott begint een verhaal op te hangen over een huwelijk dat je als werknemer aangaat met het bedrijf waar je werkt. Een gevoel van verbondenheid en tegelijk geborgenheid, iets dat we in Nederland “een stukje beleving” zouden noemen. Scott zegt het terwijl hij zijn gebalde vuisten voor zijn borst tegen elkaar houdt. Dit klinkt me allemaal erg ingestudeerd in de oren. Geen kwaad woord over Scott, maar het is en blijft een Amerikaan. Met die maniertjes van ze.

Ik mis een deel van zijn verhaal maar hoor wel dat Scott heeft nagedacht over de toekomstige rol van de groep meewarig aangestaarde collega's zonder vast contract.

Moet je ze daar nu zien staan, met hun afhangelende schouders. Alles aan ze wijst naar de grond. Als ik Goos was zou ik me kapot schamen voor deze aanblik.

Scott houdt ons voor dat mensen met een tijdelijk contract voor vrijheid hebben gekozen. Immers, zij kunnen ieder moment besluiten iets anders te gaan doen. Niet dat dat met een vast contract onmogelijk is, maar het is toch anders. Sommige collega's knikken, maar die knikken altijd zodra er een zin is voltooid.

Ik vind het een slecht verhaal van Scott, maar ik begrijp het. Laten we wel wezen, er zal gesneden moeten worden in het aantal werknemers. Ik schat dat ongeveer eenderde weg kan en dat moet je

wel weten te brengen. Een beetje theater, hapje, drankje. Eerst moet de boel los, waarna je snel je verhaal vertelt en voordat ze doorhebben dat ze werkloos zijn, zit jij alweer in je grote bus, op weg naar een andere parkeerplaats.

In dat licht bezien levert Scott uitmuntend werk af. Niemand raakt in paniek en toch weet je dat hij ze zo gaat vertellen dat hun contracten niet zullen worden verlengd en daarom per volgende maand worden ontbonden, et cetera. Het is bijna magie hoe een man een hele aula op zijn hand kan krijgen met zo'n slechte boodschap.

Gelukkig, het klopt. De collega's zonder vast contract krijgen er geen, en mogen na een gesprek, dat binnenkort zal plaatsvinden, aangeven wat ze het liefst gaan doen. Ik moet lachen om de formulering. Ik stel me een kringgesprek voor, geleid door John. De mensen in de kring hebben allemaal een sticker met hun naam op de borst.

'Vertel eens, Richard. Heb je al een idee wat je graag zou willen doen?'

'Ik wil wel bij de marine, denk ik.'

'Goed zo, dat is een heel erg leuk idee dat je daar hebt, Richard. De marine. Zijn er meer mensen die net als Richard bij de marine willen?'

Het is stil.

'Gerda, jij misschien?'

'Nee, ik wil niet per se bij de marine,' zegt Gerda timide.

'Ze hebben daar ook behoefte aan administratief werk, hoor, bij de marine.'

'Ja, maar ik wil niet de hele tijd op zee zijn.'

'Ach, dat is al lang niet meer zo. Als je bij de marine zit, dan ben je per jaar hooguit drie weken op zee. Voor de rest lig je gewoon aan wal en verleen je logistieke ondersteuning. Dat soort dingen. Maar goed, Gerda, je hebt er vast al over nagedacht. Wat wil jij gaan doen?'

‘Het liefst was ik gebleven, maar ik hoop nu bij een soortgelijk ander bedrijf een zelfde baan te vinden. Administratief werk voornamelijk.’

‘Dan zeg ik toch nog een keer tegen je dat je de marine als werkgever niet moet uitsluiten. Ze hebben bijvoorbeeld uitstekende arbeidsvoorwaarden.’

‘Oké, ik zal eraan denken.’

‘Prima, en jij Frans, wat ga jij doen?’

‘Ik ga eerst reizen en daarna zie ik wel weer verder.’

‘Aha. En waar gaat de reis naartoe?’

‘Via Bretagne naar de Golf van Biskaje.’

‘Zo. Mooi zeg. Dus als ik het goed begrijp, houd jij wel van de zee?’

‘Ja, dat vind ik wel wat hebben, eigenlijk, net als de bossen en de rotsen.’

‘Het is bijna alsof ik reclame sta te maken voor de marine, maar die marine, is dat ook niet een goed idee voor jou? Ik bedoel, je hebt toch nog geen plannen.’

‘Misschien. Maar mijn hoofd staat er nu niet zo naar.’

‘Dan later. Geen punt.’

John zou de groep rondkijken. ‘Ik weet niet wat jullie ervan vonden, maar ik vond het ontzettend gezellig. Ik deel zo nog een formuliertje uit met wat vragen, dus als jullie die even willen invullen dan weten we voortaan nog beter wat jullie wensen zijn.’

Ik bespeur bij mezelf geen enkel gevoel van medelijden met die kwezels in de cirkel, en dan druk ik me nog mild uit. Het verbaast me eigenlijk nog het meest dat ik aan medelijden moet denken. Op die rossige jongen na heb ik er geen aansprekende types tussen kunnen ontdekken. Typisch lui die de druk van een vast contract niet

aankunnen. Toch zonde, in principe gun je iedereen een plek waar hij of zij kan gedijen, al is het een kinderboerderij.

Daar stopt de gedachte alweer, want het licht gaat uit, omdat de volgende taartpunt moet verduidelijken dat de ontslagronde van daarnet een positieve invloed heeft op de bedrijfsresultaten. De kleurtjes van de taartpunt zijn verschoven, blauw is nu groter en groen is wat kleiner geworden. Ik hoor Scott zeggen dat het een gunstige ontwikkeling is.

De vierendertig uitgerangeerde half-collega's staan bij elkaar in een hoekje, links naast het podium. Ze zijn daar neergezet door een secondant van Scott. Ze staan er alsof ze ieder moment een dans kunnen gaan opvoeren.

Nu wil Scott even serieus met ons praten. Hij wil het hebben over een vast contract en omdat we allemaal een vast contract hebben, kunnen we er een open gesprek van maken, vindt Scott. Geen idee waar dit heen gaat. Zou hij het lef hebben om de afdeling Research & Development op te doeken? Al maanden is het me een doorn in het oog om te zien wat die lui presteren, sinds het bedrijf is overgestapt op de kant-en-klare implementatiesoftware. Ze hebben niets meer te doen. Je kunt researchen wat je wilt, maar er komt een dag dat niemand jouw onderzoeksresultaten nog hoeft te lezen. Die dag is wat mij betreft vandaag aangebroken. Kom op Scott, zet R&D in de cirkel! Ik zuig mijn longen opzichtig vol lucht en voel me net zo sterk als een Amerikaan.

Ik heb niks met die gasten. Nooit wat mee te maken gehad trouwens. Die lui zijn te verlegen om bij de Arbo-dienst aan te kloppen als er wat is. Het zijn de stillen, die altijd bang zijn voor hun hachje; bang dat de baas op een dag langskomt en vraagt wat er de afgelopen twaalf maanden concreet is bereikt. Zouden die contact zoeken met mij, dan hebben ze feitelijk de moed opgegeven. Dan zijn

ze uit de band gesprongen.

Nee, in mijn functie begeleid ik voornamelijk de gestempelde collega, die zijn bewijs van afschrijving als een donorcodicil bij zich draagt. Zij die zich niet schamen om de kokette brekebeen uit te hangen. Mensen die je het liefst achter de fietsenhokken door het hoofd schiet.

Maar weet je wat het mooie is? Die baan van mij, reïntegratiebegeleiding en mobiliteitsbevordering, hoort binnen het Arbo-kader dat voor alle bedrijven verplicht is volgens richtlijnen uit Brussel. Ik zit hier dus niet omdat ze het willen, maar omdat het moet. En wat maken die teringlijers dan nog uit? Toch houd ik van dit bedrijf. Het is niet ver met de auto en dat telt tegenwoordig.

Alsof ik een lijntje heb met Scott, begint hij over R&D. Achter me staan er twee en ze draaien allebei al wat ongemakkelijk met hun bierglazen. Ik stap een klein beetje naar achteren om ze vanuit mijn ooghoeken in de gaten te kunnen houden. Eentje woont trouwens bij mij in de wijk. Hun voortuin is echt walgelijk.

Scott recht zijn rug. Er gaan dingen samengevoegd worden om de slagvaardigheid van de firma te vergroten. Sterke oneliner, maar minstens zo sleets als de meeste moppen die ik dagelijks hoor. R&D hoeft nog niet in de cirkel te gaan staan, eerst wil Scott het over de vestigingen in Timisoara en Krakow hebben. Het zijn twee bloeiende bedrijven in respectievelijk Polen en Roemenië, inderdaad ja, twee voormalige Oostbloklanden waar nog te weinig expertise is op het gebied van research en, ik had het kunnen bedenken, development. Dit vertelt Scott omdat hij heeft beloofd dat er geen gedwongen ontslagen zullen vallen.

Het licht gaat uit en een moderne bedrijfsfilm over de vestiging in Timisoara knalt over het scherm. Veel sensationele helikopter-views, die zo zijn gemonteerd dat de golfplaten dakbedekking van de

vestiging nauwelijks zichtbaar is. Het flitst allemaal zó enorm, onder snoeiharde bedrijfsfilmmuziek, dat het de aanwezigen duizelt. Van schrik zetten de R&D'ers schuin achter me hun bierglazen op het leuntafeltje.

We zien tafereeltjes van welvarende Roemenen en dus niet van het verweerde en gegroefde voetvolkje, met hun lelijke tweedehands kleding, zoals we dat altijd op de televisie zien. Er zijn vrouwen in hoerige bontjassen, dikke mannen die feestjes hebben in hotellobby's en rijen Mercedesen voor sjieke restaurants waar, zo wordt er altijd bij verteld, topkoks uit het Westen werken.

Dat is een beproefd toeristisch lokkertje want nog steeds hebben veel Nederlanders het idee dat er in het voormalige Oostblok grote ketels met dampende knollen op tafel worden gezet door inlandse koks die geen enkele taal beheersen. En dan moet je ook nog beleefd zijn, want als je niet alles opeet, kwets je ze in hun eer, terwijl zij juist genereus zijn en je daarom ál hun knollen voorzetten.

Kortom, het Oostblok, met dat opvliegende stinkvolk en dat veldeten, is geen ideale plek om te vertoeven. Niet dat je er lang hoeft te blijven, want meestal word je binnen een maand op straat doodgeschoten omdat je toevallig bij de concurrent werkt.

De film laat een heel ander beeld zien. Parken, brede lanen, winkelcentra met een Burger King, grote huizen; we mogen zelfs even binnen kijken, geen idee waarom, maar het komt allemaal erg groots en rijkdommerig over.

Ondertussen zie ik Scott in het schijnsel van het beeldscherm staan met zijn handen gekruist voor zijn onderbuik. Hij heeft een massieve kaaklijn. Hij kijkt buitengewoon geïnteresseerd en in zekere zin zelfs gedreven naar de film. Alsof hij alles moet onthouden, omdat aan het einde van het filmpje ineens een wat oudere vrouw naast hem komt staan die zegt: 'Zo Scott, je hebt het filmpje gezien. Nu heb je

een minuut de tijd om zoveel mogelijk voorwerpen te noemen die je voorbij hebt zien komen.’ Zoals hij alles in zich opneemt, ik zou het niet kunnen.

Er volgen nog wat beelden van vakantievierende Roemenen op een mooie boot in blauw water, met van die typische tafereeltjes die iedereen kent van de tegenwoordige Oostblok-porno. En dan volgt een kort toespraakje-op-scherm van de directeur van de vestiging in Timisoara. Hij vertelt dat hij heeft gehoord dat er in West-Europa veel kennis is op het gebied van management. Hij glundert, maar dat kan evengoed komen door de prestatie die hij zojuist heeft geleverd. Deze Ilie Brovje beheerst volgens mij de Engelse taal niet en heeft de toespraak fonetisch uit zijn hoofd geleerd.

Beste collega’s van R&D, dit is jullie toekomstige baas. Aangenaam. Ik sla met mijn vuist in mijn handpalm en krom mijn rug om stilletjes te gniffelen. Dat kan, want het is donker in de aula.

De film is af en het licht gaat voor de helft aan. Scott zegt dat hij onder de indruk was van de beelden die hij net heeft gezien. Hij vraagt of de mensen van R&D hun hand kunnen opsteken. Aarzelend heffen zich de handen en Scott wijst naar de dichtstbijstaande figuur die met zijn hand omhoog staat. ‘Jij, met dat shirt, hoe heet je?’

De figuur, ik ken hem als een bewegende ledematenpop op een bureaustoel, zegt dat hij Marcel heet. Onmiddellijk hoor ik achter me iemand tegen zijn collega fluisteren dat het ‘andere Marcel’ is.

‘Marcel,’ zegt Scott, ‘vond je het ook zo boeiend wat je net zag?’

‘Ja best wel. Het leek allemaal best wel op Praag, want daar ben ik al eens geweest. Tenminste, dat vind ik dan, hè.’

Ik zucht en schaam me tegenover Scott voor mijn collega. Wat een dom antwoord. Nog nooit in mijn leven heb ik me geïnteresseerd in de plaatsen waar types als Marcel zijn geweest. Ik hoef niets van

hem te weten. Zie de man, in het schemerdonker, als Pierrot in een kortemouwenbloesje. Desondanks kijkt Scott opgewekt naar Marcel. Het valt me van hem tegen. ‘Daar ben ik ook eens geweest, in Praag, het is daar heel mooi,’ zegt Scott. Marcel knikt. ‘Ja, heel mooi.’

Er verschijnt weer een taartvorm in beeld, nog grilliger dan de vorige twee. Erboven staat ‘relocation’ en aan het ontbreken van geroezemoes te oordelen, weten mijn heerlijke collega’s niet wat dat betekent. Het betekent: veel plezier in Roemenië. Ondertussen hoop ik dat het gele partje naar Roemenië moet, want geel is bijna eenderde van de hele taart, maar helaas: de zeventien R&D’ers zitten, samen met eenentwintig anderen, in het rode gedeelte. Dat is ook een aanzienlijke punt, maar minder aansprekend.

Ik tart de wetten der telepathie door Scott te verzoeken deze achtendertig mensen in de cirkel te drijven. Dat John al naast hem op het podium is komen te staan, belooft veel spektakel. Ik ril en het voelt alsof ik aanwezig ben bij een gladiatorengevecht. Breng ze binnen! Breng ze binnen!

Dat ik het nog mag meemaken. Eindelijk vraagt John of de mensen die het rode partje vertegenwoordigen, in de cirkel willen komen staan. Van overal komen de verliezers tevoorschijn. Ook allemaal nietsnutten, maar dan met een vast contract en ijdele hoop. Het lijkt wel of die gozer uit mijn wijk moet huilen. In ieder geval bibbert hij. Wat een eikel. Alleen echte treurnis trilt zo elegant, veilig in de cirkel tussen zijn goede vrienden van de gang.

Kom op Scott, vertel ze dat ze moeten verhuizen naar zo’n platenbouwdoos in een voorstad van Timisoara. Er is hier nog genoeg te doen, we hebben meer zwakke afdelingen. De boodschap is nu wel tot iedereen doorgedrongen. De huidige contracten worden, de Roemeense cultuur indachtig, netjes omgezet en blijken over acht maanden gewoon jaarcontracten te zijn. Met een handtekening

eronder. De drommels. Als ze al gaan, dan zie je ze over een jaar gebroken terug.

Maar goed, het gaat hier om het markante huwelijk tussen werknemer en bedrijf, we worden er nog maar eens aan herinnerd, en daar horen ook offers bij. Scott kan de bofferds mededelen dat ze met de hele groep volgende week een paar dagen naar Roemenië mogen, om het allemaal zelf eens rustig te kunnen bekijken. Op kosten van de zaak, natuurlijk. Astrid zoekt beschutting in het midden van de groep en begint zachtjes te gieren. Als er nu niet wordt ingegrepen, zal het Monster van R&D spoedig in een brullen uitbarsten.

Ik vertrouw op Scott die het heeft opgemerkt, zich onmiddellijk in de groep begeeft en de betraande Astrid naar het podium begeleidt. Hij heeft een arm om haar heen geslagen. ‘Wat is je naam?’ vraagt hij.

Astrid zegt haar naam, met een snik erbij. Waarom Astrid huilen moet, wil Scott weten. Ik ben verbaasd dat ik nieuwsgierig ben naar haar antwoord, terwijl ik het geijkte dertigers-praatje natuurlijk allang ken. De onzekerheid, het financiële plaatje, het werk van Jakko, de afbetaling van het huis, misschien een kleine en natuurlijk vrienden en familie.

Ik neem nog een biertje. Straks zal ik Astrid vertellen dat ze niet moet vergeten de boekenclub af te zeggen voor ze vertrekt, want ze splitsen je zo vier kroonboeken per jaar in de maag. Daar zijn ze heel schofterig in.

Op de terugweg van de tap hoor ik hoe Scott Astrid kalmeert met een prachtig praatje over zelfbeschikking en ‘er samen met Jakko uitkomen omdat je in elkaar gelooft’. Hij laat haar een paar keer met ja antwoorden en zegt: ‘Zie je wel, Astrid, wat je net dacht, was impulsief. Wat je echt denkt, blijkt nu omdat je er mee bezig bent. Dat

is goed. Als je er vanavond met Jakko over hebt gesproken, dan zal het steeds duidelijker worden. Denk je ook niet?’

Astrid zegt volgens mij ‘ja, dat denk ik ook niet’ maar ik vrees dat de wens van de gedachte hier met de kale feiten aan de haal gaat. Het zou in ieder geval een prachtige slotzin zijn van het toneelstuk Adieu Astrid.

Scott heeft zijn plaats op het podium weer ingenomen. Dit keer geen geile taartpunt of grafiek, maar de introductie van de heer Alfons Modderkolk. Uit het groepje waarvan we allen aannamen dat het Amerikanen waren, komt hij naar voren gedribbeld. Duidelijk geen stoere man, eerder het tegenovergestelde. Een echte Nederlander. Eentje die het leuk zou doen in de reclame als sullige bijwagen van een dikke vrouw met roze kleren. Ja, Alfons is een gemakkelijk mikpunt van spot, maar mijn collega's houden hun mond. Geen grapjes meer op deze nerveuze bijeenkomst.

Alsof Alfons de beste vriend van Scott is, verwelkomt deze hem op het podium. De helft van Alfons valt in de schaduw van Scott, maar de Amerikaan van de belichting onderneemt wijselijk geen actie. De microfoon moet Alfons zelf omlaagbuigen, zo'n goede vriend is Scott dus niet. Hij legt zijn paperassen op orde, omklemt het kathedertje met beide handen, legt zijn hoofd tussen zijn schouders en zegt: 'Ik kom van het ministerie uit Den Haag.'

Hé, dat is gek, ik heb nog nooit van hét ministerie gehoord. Zou het een soort sprookjesbos van gnoompje Alfons en zijn gebobbelde vriendjes zijn? Oei oei oei, straks wordt Alfons boos en dan worden we allemaal gevangengenomen in het Kille Trollenbosje van Alfons. Help, Scott, help.

Het is duidelijk, ik begin me te vervelen.

Alfons wacht lang, alsof hij de rest van zijn speech nog moet bedenken. Dan wijst de kneukelige trol met zijn puntvingertje. 'Het ministerie van Economische Zaken.'

Poe poe, dat is eruit.

'Ik kom hier wat vertellen over de aanpassing in de Arbo-

wetgeving van de semi-overheid.' Hij wacht op een onzichtbaar teken dat hij verder mag.

'Zoals u allen weet, verandert er veel de laatste tijd. Bedrijven zoeken naar efficiënte modellen om hun bedrijfsvoering te optimaliseren. Vanuit het bedrijfsleven bereikte ons vorig jaar het verzoek de Arbo-inzet grondig tegen het licht te houden. We hebben dat gedaan en daaruit bleek dat er zeer veel overlap bestaat tussen de gegevens van de verschillende diensten. Dit is inherent aan het werk, volgens dat onderzoek.'

Ik sta met stomme verbazing te luisteren. Wat krijgen we nu? Overlap? Wat is dit voor onzin? En wat heeft dit betoog een slechte opbouw. Scott, grijp in, dit mannetje is de weg kwijt. Maar hij doet niets en de ministerieman gaat door.

'Omdat een individu van het ene veld naar het andere veld wordt gemobiliseerd, hoeven daar geen twee gelijktijdige processen naast elkaar te bestaan. Een bezuiniging van vijftig procent is hiermee gerechtvaardigd en omdat de Europese mobiliteitsrichtlijnen op initiatief van Nederland zijn gewijzigd, hebben we besloten deze Arbo-afdeling op te heffen, in het kader van een volumebeperkende maatregel.'

Ik hoor dat er achter me een grapje wordt gemaakt en volgens mij ruik ik de Fresh Prince, maar het dringt niet tot me door. De Amerikaan van het licht heeft een felle lamp op me gericht. Ik zie alleen nog maar die kleine frommelige man op dat podium. Hij mummelt nog iets over afrondingsgesprekken, kijkt naar Scott, die links van hem staat, pakt zijn boeltje en stapt het podium af op weg naar zijn staplaatsje in de groep. Volgens mij is het muisstil en beweegt er niemand.

Het enige dat ik waarneem is de plek achter de gebogen microfoon waar zo-even een bode mijn ontslag heeft afgekondigd. Ik zie Scott,

maar het lijkt alsof hij zijn act in slowmotion opvoert. Hij bedankt ons voor de gastvrijheid en meldt dat het buffet geopend is voor eenieder die zin heeft in een hapje en een drankje.

Dan floepen de lampjes aan weerskanten van de aula aan. Collega's om me heen knippen met hun ogen en oriënteren zich op de gang naar het buffet. Het moet zijn opgevallen dat ik nog niet bewogen heb sinds de onheilsboodschap, want John, de grote John, is naast me komen staan. Hij vraagt of het goed met me gaat. Ik geef geen duidelijk antwoord.

John vertelt me dat er morgen gesprekken zijn met de Arbo-medewerkers. Hij en Scott zullen ons vieren uitvoerig van de nieuwe plannen op de hoogte brengen. Scott spreekt met Sigrid en Onno, hij met Sharif en met mij. John kijkt erbij alsof hij zojuist een gevangen karper heeft teruggezet. Een uitgemaakte zaak: die John deugt niet, ik vermoed dat het een achterbaks matennaaiertje is. Eentje met een op het eerste oog betrouwbare, populaire kop waarin zijn zieke geest vrij spel heeft. Ik verzuip in mijn eigen felle beeldspraak. Hij is een harde nectarine met een begerig zacht velletje.

Ik zeg hem dat ik morgen liever met Scott praat omdat wij al even een goed gesprek hebben gehad. Dat lieg ik, maar in sommige gevallen is het gebruik van een argument belangrijker dan het spreken van de waarheid. Alsof John het zal gaan uitzoeken. Maar in plaats van mee te gaan in mijn voorstel, wijst hij me kort op de gemaakte afspraken. Hij praat morgen met Sharif en met mij. Scott met de andere twee. Dan wordt hij gewenkt door een van zijn Amerikaanse vriendjes, alsof het is afgesproken.

De amicaliteit die ik bij zijn afscheid over me heen krijg, is walgelijk. Hij vond het interessant om alvast even met me gesproken te hebben. Ik zie iets van triomf in de manier waarop hij naar zijn collega's loopt, met ellebogen die hem omgekeerd de weg wijzen. Wat

een verachtelijk mens. Wat zal hij gestraft worden als hij zijn schone schijn verliest. Invaliditeit, een junkendochter, uitzaaiingen bij zijn vrouw, zulke dingen.

Ik walg van deze vertoning, hier in deze namaakomgeving. Ik kijk om me heen en zie niets dat me zelfs maar tevreden stemt. Hier hoor ik niet. Morgen zal ik nog een keer mijn medeleven tonen aan de rijders van het leven, die achterblijven in deze schijnwerkelijkheid, die bestaat bij de gratie van een website, een gebouw en een idee. Morgen zal ik die hufter van een John eens precies vertellen wat voor een groot leeg gat hij probeert te vullen door erin te blazen.

Als ik langs de bussen de parkeerplaats afrijd, vervloek ik John en ik scheld op mijn kantinepas. Die had ik verdomme vanmorgen met twintig euro opgewaardeerd en ik wed dat ik dat saldo niet kan terugvorderen als ik de pas moet inleveren. John zal het morgen allemaal op zijn bordje krijgen. Die zak kan maar beter uitgerust zijn.

Om de boel voor mezelf beheersbaar en overzichtelijk te houden heb ik Mandy gisteren niets verteld over mijn ontslag. Ze zou hysterisch worden en een opsomming geven van dingen die vanaf vandaag mis zullen gaan. Dat kan ik er even niet bij hebben. Ik heb haar gelukkig gisteravond met succes weer aan de stemmingremmers geholpen. Dat is een meevaller die ik niet heb voorzien. Ik loog dat ze de laatste tijd een lusteloze indruk maakte. Prompt vond ze me eerlijk, daarna een schat om vervolgens pardoes naar het medicijnkastje te lopen en demonstratief twee capsules in te nemen. Dat gaat schelen, want ze kan niks hebben. Ze ligt de hele dag op de bank televisie te kijken.

Het gesprek met John is om tien uur, maar om geen argwaan te wekken stap ik al om kwart over acht in de auto. Mandy blijft zoals gebruikelijk in bed liggen, ze heeft vannacht weer tot half drie met belmemory meegedaan. Om de kosten daarvan beheersbaar te houden heb ik in overleg met de schoonfamilie besloten haar een prepaid-telefoon te geven met een wekelijks beltegoed van twintig euro. Soms zeurt ze op dinsdag of ze niet alvast het beltegoed van volgende week mag hebben. Ze is kansloos en ziek.

Haar ome Sjarrel heeft me eens verteld dat ze een vlotte meid is die veel liefde nodig heeft. Ik denk dat ze een trauma heeft omdat ze als woonwagenkampkindje vroeger altijd werd gepest op school. Zelf heeft ze het altijd over een geheim. Typisch Mandy, ze heeft zo'n infantiel voorstellingsvermogen. Naïef kind.

Als ik te lang over haar nadenk, dan voel ik me niet goed worden. Wat moet ik met haar? Niet dat ik anderen benijd, maar soms hunker ik naar gewone mensen om me heen. Mijn wereld gaat niet verder dan Mandy met haar in-en-inzieke familie en de buurtjes Marjo en Jan-

Willem. Pa en ma wonen al vier jaar in de Dordogne. Af en toe bellen ze, ik moet ze nog altijd een keertje opzoeken. Dat ik het mezelf kwalijk moet nemen is een stap te ver, maar ik had wel wat beter mijn best kunnen doen met het verzamelen van mensen om me heen.

Als ik ruim voor tien mijn kamer binnenloop, zit John op een stoel tegenover mijn lege bureau. Hij kijkt op van zijn aantekeningen die hij voor zich heeft liggen, dan staat hij op en komt met uitgestoken hand op me af. Ik doe ook alsof ik blij ben hem te zien. Ik informeer naar Scott, maar die blijkt al weg te zijn. Zijn gesprekken begonnen vanmorgen om kwart voor negen. Ik snap niet dat hij me niet wilde spreken na gistermiddag. Ik gooi mijn jas over de printer en ga achter mijn bureau zitten. Uit gewoonte zet ik de computer aan, maar als ik wil inloggen, blijkt mijn gebruikersnaam onbekend. Dan vraagt John of we even kunnen praten over mijn toekomst.

Het voorspel bestaat uit een omslachtig en ingestudeerd verhaal over de nazorgservice die het bedrijf verleent. Mensen die noodgedwongen moeten afvloeien, worden daarbij zo goed mogelijk begeleid, uiteraard in overleg met de betrokkene. John kruist zijn benen, legt een blocnote op zijn knie en met zijn pen in de aanslag vraagt hij me of ik een positief toekomstbeeld heb, ondanks alles.

Ik twijfel of ik eerlijk zal antwoorden. Ik zeg dat ik een positief beeld heb en met die leugen is de toon gezet. Ik ga hem geen deelgenoot maken van mijn rampzalige vooruitzicht. Los van de financiën is het vooral de complete leegte die ik zal ontmoeten als ik niet snel een andere baan vind. Ik kan werkelijk niet langer dan een maand thuiszitten met Mandy.

In ieder geval ga ik niet bedelen om een andere baan binnen het concern, dat genot gun ik John niet. Ik wil niet dat hij me ziet smeken om maar niet thuis te hoeven zijn.

Over de financiën zijn we het onmiddellijk eens. Naar zeventig procent in twaalf maanden. Niet gek, want dat betekent automatisch dat ik niet meteen iedere baan hoeft aan te pakken. Aan de andere kant houdt het me gemakkelijk thuis. Zoveel vraag is er niet naar mobiliteitsambtenaren uit het topsegment.

John vraagt naar mijn thuissituatie en naar mijn vrijetijdsbesteding. Ik zeg dat het thuis leuk is, dat we twee-onder-een-kap wonen en nog niet getrouwd zijn. Om het logisch te laten klinken zeg ik erbij dat dat een keuze van ons beiden was. Als hij vraagt wat Mandy doet, steek ik een triomfantelijk verhaal af over agogisch werk en gebruik daarbij zoveel afkortingen dat John het niet kán begrijpen. Mijn geestdrift slaat aan bij de grote kerel en dus vindt hij het nodig te zeggen dat ik het getroffen heb met mijn Mandy.

John vervolgt door mij erop te wijzen dat er nog iets heel belangrijks in ieder leven is. Ik vermoed dat hij het over het geloof wil hebben, maar hij zegt: ‘Vrienden, in tijden als deze kunnen vrienden heel belangrijk zijn.’

Ik denk na over een antwoord, terwijl hij nog geen vraag heeft gesteld. Ik hoef alleen maar te knikken, maar het gaat niet. John ziet de twijfel en vraagt wie mijn beste vriend is. Ik heb geen idee. Om tijd te winnen begin ik te vertellen dat ik vele vrienden heb, maar dat ik ze vanwege mijn drukke werkzaamheden niet meer iedere week zie. Bovendien, zo schiet het me te binnen, hebben zij het natuurlijk ook druk met hun carrières. John knikt. Het is begrijpelijk, zo gaat dat tegenwoordig.

Dan vraagt John nog een keer de naam van mijn beste vriend en zonder verder na te denken zeg ik Jan-Willem, mijn buurman en helaas ook nog een drol van een vent. Ik moet eerlijk bekennen dat ik Jan-Willem lange tijd echt een toffe gast vond. Ik gunde hem het mooiste, maar keer op keer merkte ik dat de mooie dingen Jan-

Willem niets deden. Hij hoefde alleen wat hij al had of een slap aftreksel van wat de rest wilde. Nam iedereen een caravan, koos Jan-Willem een vouwwagen; koos de buurt voor buxus, nam hij conifeer; zei iedereen ja tegen Gardena, koos hij voor het eigen merk van de Welkoop en koos de buurt voor steengrill, ging hij barbecuen op een Hibachi.

Niet dat ik deze vorm van uit de pas lopen niet waardeer, maar er zijn grenzen. Het nare is ook nog dat hij het niet eens expres doet. Hij heeft er gewoon geen erg in. Zo'n zak is het.

John vraagt wat ik bijzonder vind aan Jan-Willem en ik antwoord dat hij altijd eerlijk is. Dat vind ik belangrijk, omdat ik ervan uitga dat diegene dat vervolgens ook belangrijk vindt. John knikt. Ik heb geen idee hoe lang dit geklets nog duurt, want ik wil eigenlijk alleen nog even mijn spullen opruimen, het slotje van mijn bureaula dichtlijmen en mijn kantinekaarttegoed teruggeisen, om daarna naar huis te gaan.

John rondt het tekstje af dat hij onder aan zijn formulier schrijft en kijkt me aan. Hij gaat het gesprek in het net uitwerken, zodat het met mijn instemming getekend kan worden voor de bedrijfsadministratie. In de tussenliggende tijd kan ik mijn spullen inpakken, stelt hij voor. Met een kwartiertje zien we elkaar weer.

Een prima plan, al was het alleen maar om hem een tijdje niet in de buurt te hebben, want zijn typisch overzeese aftershave begint me op de keel te slaan. Ongelooflijk hoe Amerikanen er keer op keer voor kunnen zorgen dat ze vol overgave stinken. Ik kijk met een kwaad hoofd naar buiten en denk aan wat ik het Amerikaanse volk allemaal toewens.

Mijn persoonlijke bescheiden zijn ingepakt, samen met wat kostbare pennen en de zilveren presse-papier van mijn kamergenoot die vandaag een ATV-dag heeft. Met de secondelijm die ik van thuis heb meegebracht ga ik de gang op. Ik heb er goed over nagedacht. Zo

min mogelijk verdenkingen in mijn richting. Ik saboteer de centrale vergrendeling van de zonwering, omdat die pas over een maandje of twee weer zal worden gebruikt, ik spuit lijm in de sloten van de goederenlift en ten slotte loop ik naar de keuken om alle stekkers vast te lijmen in de stopcontacten.

Als ik mijn kamer binnenwandel, zit John alweer op zijn plek. Hij moet lachen om de herhaling van gebeurtenissen. Mijn jas is van de printer gegleden en ligt op de grond naast mijn koffer. Hij vraagt of ik nog even wil gaan zitten en begint het netjes uitgetypte verslag voor te lezen. Terwijl ik ervan uitga dat het een samenvatting is van wat ik heb verteld, blijkt het een interpretatie van John te zijn.

Ik zou, zo begint hij ongegeneerd, een negatief zelfbeeld hebben, mijn omgeving slechts op de afwezigheid van dingen beoordelen en ga zo maar door. Voor de tweede keer in twee dagen sta ik met open mond te luisteren naar een Amerikaan en dit keer naar eentje die me beter kent dan ikzelf.

‘Weet je wat,’ zeg ik, ‘geef me dat formulier maar, zet ik er een handtekening onder en dan kunnen we gaan.’ Nee, natuurlijk ben ik niet benieuwd naar wat John nog meer te vertellen heeft. Wat denkt hij wel.

John ziet niets in mijn voorstel en wil verder gaan met zijn verhaal. Ik ga staan. ‘Geef me dat formulier, John, dit gedoe is nergens voor nodig.’

John is onverstoorbaar en leest hardop verder. Ik steek mijn vingers in mijn oren en begin te neuriën. Dat kan ik heel lang volhouden en na verloop van tijd stopt John met praten en legt het formulier voor me neer. Hij klikt zijn Parker uit en legt die op de stippellijn.

Ik pak de pen, klik twee keer en teken een huisje en twee

poppetjes. De poppetjes wijzen naar de lucht van waaruit een vliegtuig recht naar beneden komt suizen. Naast het vliegtuig teken ik een pijl en 'John'. Ik leg het formulier achter mijn bureau op de grond, pak mijn jas en koffer en loop zonder een woord te zeggen langs John mijn kamer uit.

Om te voorkomen dat hij achter me aankomt omdat ik zijn pen nog heb, gooi ik die in de plantenbak naast de deur. Ik hoor niets als ik door de gang banjer, ik hoor niets als ik de trap af naar beneden loop, als ik de receptie passeer, de voordeur doorga, de parkeerplaats op. Het eerste geluid komt van mijn autoradio, die weet te melden dat het weer een leuke show gaat worden vandaag. Met de linkerwielen rijd ik expres over de jonge aanplant naast de parkeerplaats.

In de auto op weg naar huis zing ik overdreven hard mee met de radio. De meeste liedjes die ik hoor zijn me volledig onbekend, maar als ik het ideetje erachter eenmaal door heb, zing ik heel hard la-la-la, in een meer nasale variant.

Als bij het stoplicht een auto naast de mijne stopt, draai ik mijn hoofd en zing ik de bestuurder met open mond toe. Met mijn tong maak ik langzame en geluidloze klakbewegingen, zodat de man moeite moet doen uit te vinden wat voor lied ik eigenlijk zing. Als hij dat tenminste doet, want na me opgemerkt te hebben kijkt hij strak voor zich uit.

Uitgelaten, zo voelt het. Dat komt natuurlijk doordat ik op zo'n aparte manier afscheid heb genomen van mijn werk. Ik vond het wel erg goed wat ik gedaan heb. Dit is wat ze op televisie bedoelen met je dromen achternagaan en je ambities waarmaken.

Zo'n blakende dertiger in een snel pak die zich omkleedt om met een plunjebaal over de schouder richting India te trekken. Met een roedel vrienden die hij zwaaiend achterlaat en die elkaar aankijken alsof ze net het veertiende wereldwonder voorbij hebben zien varen in een kinderbadje. De voice-over zegt: 'Typisch Peter. Als hij iets in zijn hoofd heeft, dan gaat hij ervoor! Zijn dromen achterna. Gelukkig is hij goed verzekerd. Stel je voor dat hem wat overkomt. Daar is Peter heel nauwkeurig in. En terecht!' Ik voel me Peter, die na honderd meter bedenkt dat het toch allemaal niet zo'n goed idee is.

Ik sla nu met beide handen op het stuur in de maat van de muziek. Ik klak zo hard dat het onder mijn tong begint te trekken. Omdat de man naast me goed zijn best blijft doen om me te negeren, draai ik het raampje open. Zogenaamd geen reactie. Net voordat we mogen

optrekken, gooi ik een handvol boerderijdrop tegen zijn auto. Als hij kwaad in mijn richting kijkt, geef ik hem de finale klak.

Heerlijk hoe ik daarna rustig de auto in beweging zet. ‘Me and you against the world’ klinkt het op de radio. Dat is een passend zinnetje, behalve dat ik het zonder you moet doen. You ligt thuis op de bank en dan nog zou ik het niet in mijn hoofd halen om me op die manier aan haar te binden. Het zou dan meer ‘me with my handicap against the world’ worden, een tamelijk ludieke songtitel.

Ik rijd de straat in en ben zover om Mandy het nieuws te vertellen. Ik ga het niet mooier maken dan het is, ik vertel kort de hoofdpunten. ‘Typisch David. Als hij iets moet vertellen, dan houdt hij het kort! Geen omhaal van woorden. Gewoon zeggen waar het op staat. Dat kan hij. Dat komt hem goed van pas. Gelukkig maar!’

Ik draai de oprit op. Door het raam aan de zijkant van het huis, dat van binnenuit uitkijkt op de carport, zie ik een plichtmatige, omhooggestoken hand vanaf de tweezitter. Ze heeft me zien aankomen. De meeste gordijnen in huis zijn nog dicht en reflecteren het geknipper van de televisie. Voor de garagedeur staan de drie doosjes oud papier keurig opgesteld. Klaar om aan de weg te zetten, zoals ik deze morgen op het briefje had gezet dat ik met de konijnenmagneet op de koelkastdeur had geplakt.

Vanaf de bank klinkt de verveelde vraag of ik het ben. Ik hoop zelf dat het iemand anders is. Een onopvallende illegaal, die haar de hersens inslaat met een kachelpook en op zoek gaat naar de huishoudportemonnee, maar niet voordat hij haar even heeft betast, want als je man bent dan zijn er weinig situaties waarin je een onbekende vrouw zomaar kunt betasten. Bovendien is Mandy dan toch nog warm, dus heel vreemd is het eigenlijk niet.

Ik heb eens in een Franse detective gelezen van een man die over

de vrouwen urineerde nadat hij ze had vermoord. Het was een oud pocketboekje uit de tijd dat de detective nog zocht naar een sleutel of luciferpakjes van louche nachtclubs waarop met pen ‘Lulu, deuxième arrondissement, Lisle-sur-Tarn’ was geschreven. Tegenwoordig zou het een DNA-abc’tje zijn. Geen stof voor een goed Zwart Beertje derhalve.

Maar we hebben geen kachelpook, er is geen illegaal in de buurt en dus zeg ik ja en vraag aan Mandy hoe haar dag was. Ze blijft op de bank liggen en begint klagerig te murmelen. Daar houd ik niet van. Met veel kabaal loop ik door de gang, hang mijn jas op, stoot tegen de gietijzeren paraplubak, enkel voor het geluid ervan, en herhaal mijn vraag als ik naast de tweezitter sta.

Ze kijkt naar een kale Amerikaan met een snor en een negroïde vrouw met een gesoigneerde slavenkop. Het onderwerp van de middag boeit het publiek, dat is te zien. De zaak zit vrij ingewikkeld in elkaar en daarom is de kale blanke met de snor uitgenodigd om de moeilijke stukken gemakkelijk te maken. Hij is de expert, zegt de zwarte vrouw.

Er is een kind verdronken in een zwembad: ouders met kleuter op bezoek bij vrienden, achterdeur open laten staan, kind naar buiten, hé, een zwembad, valt in het diepe, vader en moeder laten zich door vrienden voorlichten over de gloednieuwe vaatwasser. Na twee minuten: waar is Sarah? O nee, de deur staat open! Tranen, ook bij het publiek.

De discussie die volgt is niet mis. Iemand pleit voor een verplicht hekwerk van kippengaas om de zwembaden, hoog genoeg om de oogappeltjes weg te houden uit het water. Dat is inhumain, interrumpeert een betraande moeder in het publiek. Kippengaas, of iedere vorm van gaas, maakt van het kind een beest. Liever hout, of beter nog: plexiglas. Dat is immers doorzichtig. De moeder krijgt applaus, een bevestiging van de Afro-Amerikaanse vrouw en gaat weer

zitten.

Dan is het tijd voor de climax. De blanke man gaat naar het puntje van zijn stoel en maakt met zijn linkerhand het picobelloteken, dus met de duim en wijsvinger in een cirkeltje en de overige vingers gebogen erboven. Hij doet dat om de precisie van zijn woorden te benadrukken. Moslims doen hetzelfde ter accentuering van iedere lettergreep die zij uitspreken om hun gelijk te halen. Als er een aardbeving is geweest die de schuld van de regering blijkt te zijn, dan zwaaien ze met hun hand alsof ze de maat aangeven. Het is dat je niet mag grinniken om een aardbeving maar hun wijsneuzige gejammer werkt wel op de lachspieren.

Het betoog van de expert is glashelder. Hij is geen groot voorstander van plexiglas. Het kind ziet een zwembad, maar diens representatie van de werkelijkheid wordt verstoord door het plexiglas. Voortaan zal het kind bij alles wat het ziet denken: zou daar soms plexiglas tussen zitten? Dit gaat niet op voor een houten hek of een muur. Een kind denkt niet bij alles: zou daar een muur tussen zitten? Nee, want dan zou het kind opmerken: hé een muur en er misschien tegenaan lopen.

Zij zegt: 'Het is dus nogal een verschil.' Hij vindt het bovenal een moeilijke kwestie. Men knikt. Hij denkt dat iedereen ten eerste moet zorgen dat het kind niet zomaar aan de aandacht kan ontsnappen. Hij geeft een tip. Spreek af met je partner dat jullie om beurten een extra oogje in het zeil houden. Het publiek ligt als plastic hondjes op de hoedenplank en knikt het hoofd. Heerlijk als het leven zich zo eenvoudig aan je openbaart.

Als ik Mandy zeg dat ik haar wat moet vertellen, vraagt ze of ik nog een paar minuten kan wachten want zodadelijk komt de boodschap van de presentatrice. Ik vermoed dat dit een dagelijks hoogtepunt is in het leven van mijn vriendin, en dus doe ik even een

stapje terug. Dan gaat de telefoon. Mandy geeft geen krimp dus loop ik naar het toestel en zie op het scherm dat ze vandaag zes keer niet heeft opgenomen. Ik neem op en aan de andere kant van de lijn zegt ome Sjarrel dat hij al voor de zevende keer belt vandaag. Ik zeg dat ik geen idee heb, omdat ik net thuis ben.

Sjarrel vindt dat Mandy een speciaal plekje in zijn hart heeft en daarom voorziet hij haar vaak van advies. Sjarrel is zo'n beetje de bendeleider op het woonwagenkamp, al noemen ze dat daar anders. Hij zit in de sigaretten en dat verdient zo goed dat hij een grotere woonwagen heeft laten bouwen. Ik ben er laatst voor het eerst geweest. Ik kon er niet meer onderuit.

Omdat ik bang was dat ik smerig zou worden of onder de motorolie thuis zou komen, had ik een overall aangetrokken. Zogenaamd was ik met de auto bezig. Gedoe met het oliereservoir, had ik bedacht. Toen kwam ik vast te zitten in mijn eigen leugen en is me een vies reservoirtje uit een Toyota Corolla in de maag gesplitst door een of andere vage collega van Sjarrel. Het kostte ook nog eens vijftien euro en omdat ze geen wisselgeld hadden kreeg ik niks terug van twintig.

Sjarrel heeft een woonwagen met geplastificeerd nephout aan de buitenkant en een immense woestijn van gewassen grindtegels achter zijn hut. Hier en daar staan, als eilanden van een archipel, ronde bloembakken met rode seizoensbloeiërs. Er staat ook een schommel, volgens Sjarrel 'voor als er kinderen op komst zijn'. Toch is het binnen op zich niet gek, want je kunt er gewoon rechtop staan.

Ik vraag aan Sjarrel wat er loos is dat hij zeven keer belt. Die vieze dikzak begint met een diepe zucht en zegt dan dat oom Ties uit de gevangenis is vrijgelaten.

'Tjee,' zeg ik, 'dat is ook onverwachts.' Eigenlijk heb ik geen idee

waar het over gaat, want dat gedoe was van voor mijn tijd.

‘Nee hoor,’ antwoordt Sjarrel, ‘hij heeft er de volle veertien jaar op zitten.’ Ik bedenk me wat je allemaal moet doen voor veertien jaar, en kom niet verder dan een hele familie uitmoorden. Het schiet door me heen dat ik het erg rustig vond op het kamp. ‘Vertel het Mandy voorzichtig, want het is natuurlijk heel wat, dat begrijp je.’

Natuurlijk begrijp ik dat. ‘Verder nog nieuws?’ vraag ik om de vaart in het gesprek te houden. Jazeker, er is nog meer nieuws. Lisette en Shanti, haar twee lievelingsnichtjes, zijn naar Oostenrijk vertrokken om daar in een hotel te werken. Er was een ruzie aan voorafgegaan. Hun caravans zijn door Sjarrel en zijn vrienden van het kampterrein verwijderd. Die staan nu op een parkeerplaats langs een regionale snelweg. Voor de zekerheid zijn alle persoonlijke bescheiden uit de caravans gehaald, want anders komt de gemeente ze binnenkort weer vrolijk afleveren op het kamp en dat is niet bedoeling. Ze zoeken het allemaal maar uit. Ook dit zal, volgens Sjarrel, een klap zijn voor Mandy.

Ik heb haar nog nooit over lievelingsnichtjes gehoord, maar zeg hem dat ik het Mandy gepast zal brengen. Hij zegt dat hij morgen langskomt, want hij heeft nog wat te vertellen.

‘Ik ben reuze benieuwd,’ zeg ik.

‘Ik ook,’ zegt Sjarrel en hij hangt op. Er is reclame bezig, dus Mandy is aanspreekbaar. Als ik tegenover haar in de stoel ga zitten, richt ze zich voor het eerst die dag op. Ze heeft strepen van het kussen op haar gezicht staan. Haar oogleden hangen diep, ze ziet er leip uit. ‘Hoe is het nou?’

‘Gaat wel. Ik heb vanmorgen vier pammetjes genomen omdat ik me wat futloos voelde. Daarna dacht ik: kom ik ga even op de bank liggen. Dat was dus geen goed idee. Ik heb het oud papier nog niet eens aan de straat gezet.’

‘Volgende week doe ik het zelf wel. Ik vraag het je gewoon niet meer. Heeft toch geen zin met jou.’

‘Wie was dat?’

‘Sjarrel.’

‘Nog nieuws?’

‘Je lievelingsnichtjes zijn verhuisd naar Oostenrijk.’

‘Lievalingsnichtjes?’ Voor het eerst komt er beweging in het gezicht van Mandy. Ze fronst haar wenkbrauwen en trekt haar kin in.

‘Wie zijn dat?’

Ik heb geen flauw idee. Ik heb eigenlijk maar half naar Sjarrel geluisterd omdat hij altijd van die vieze praggeluiden maakt als hij praat. ‘Eentje heette Shiva en die andere, daar ben ik de naam even van vergeten.’

‘Shiva? Nooit van gehoord,’ zegt ze en ze legt haar handen op haar bovenbenen.

Ik kijk naar Mandy en ik zie een leeg gezicht. Wat heeft me ooit bezielde iets in haar te zien? Ik kan me helemaal niet heugen dat ik het slecht had in de tijd dat ik haar leerde kennen.

Ze staart naar me, af en toe knijpt ze met haar rechteroog om haar balans te houden. Haar schouders bewegen op het ritme van haar ademhaling. Ze probeert haar achterhoofd in haar nek te leggen om tot rust te komen. Ik vind het sneu om haar nu met mijn ontslag te confronteren, maar ik bedenk me dat het de komende dagen met haar niet veel anders zal zijn.

‘Mandy,’ begin ik daarom voorzichtig, ‘ik ben vandaag weer naar mijn werk geweest, zoals altijd.’

Ze kijkt me extra onbeduidend aan, wat op zich al een kunst is. Ik vind het zelf ook een zwakke indruk maken. Het lijkt alsof ik debiele Katrien ga vertellen dat ze gaat verhuizen en dat het konijn niet mee mag. Ik buig voorover, vouw mijn handen, leg mijn ellebogen op mijn

knieën en besluit de rest van het verhaal tóch te liegen.

‘Ik moet van mijn werk vrije dagen opnemen. Ongemerkt heb ik enorm veel opgespaard.’ Mandy zegt niets. ‘Wat vind je ervan?’

Ze kijkt me aan. ‘Waarvan?’

‘Dat ik de komende tijd wat meer thuis zal zijn.’

‘O, dat. Leuk.’ Een mooi antwoord. We hoeven het er niet meer over te hebben. Dat was een gouden greep gisteravond, om die medicijnen in de strijd te gooien. Ze laat het allemaal gebeuren. Ik vraag of ze zin heeft in een soepje. Ik hoor een opgewekte ‘ja’ uit de kamer en ze komt warempel achter me aan gelopen.

Als ik aan het aanrecht sta en het blik soep opendraai, komt ze achter me staan. Ze slaat beide handen om mijn middel, draait haar hoofd een kwartslag en drukt haar rechterwang op mijn rug.

‘Ik vind het leuk dat je wat daagjes vaker thuis bent, Daaf.’

Het is me de afgelopen tijd allemaal reuze meegevallen. Het is lekker rustig in huis en Mandy slikt zoveel dat ze er eczeem van op haar onderarmen heeft gekregen. Ze draagt de laatste paar dagen lange mouwen, want het was echt niet meer om aan te zien. Dat moest ze zelf ook toegeven. In elk geval heb ik deze eerste week aan mezelf gewerkt.

Ik heb de studeerkamer eens echt goed ingericht. Allereerst heb ik het opklapbed, dat ik al lang genoeg geduld had, de deur uit gedaan. Dat ding stond daar al bijna drie jaar zonder ooit eens uitgeklast te zijn geweest. Het was me een gruwel, want het nam de hele muur in beslag. Ik heb er een boekenkast voor in de plaats gezet. Alles buiten medeweten van Mandy, want ze zeurt de laatste tijd altijd als ik in de buurt ben. Ik weet zeker dat ze zou zeggen dat ze 'ook iets wil'.

Ze kijkt werkelijk de hele dag televisie. Ik vind het bovenmenselijk. Soms doe ik even met haar mee. Ik let dan voornamelijk op domme opmerkingen en kijk naar eenvoudige, televisiegenieke meisjes die bijvoorbeeld trendwatcher zijn. Het kan me nooit langer dan een half uur boeien. Ik ben bang dat die meisjes daarna de waarheid gaan spreken.

Laatst zei Mandy dat die ene met dat streepjehaar altijd gelijk heeft. Ze voorspelt werkelijk alle trends, echt heel knap. Ik kijk dus naar een meisje met een uitzonderlijke gave. Ze kan het, ze voorspelt de trends. De dingen die gaan gebeuren. De dingen die om ons heen sluimeren, ons bij de enkels grijpen en ons naar de volgende trend leiden. Schaamteloos zegt het mokkel dat dingen van vorig jaar nu écht niet meer kunnen omdat we dit jaar helemaal teruggaan naar de jaren dertig. Hoge witte sokken, rokken met meerdere laagjes en

mannenhoeden. De woorden komen prachtig uit haar mond. Je denkt: ja, logisch dat mijn kleren van vorig jaar niet meer passen, als we nu teruggaan naar de jaren dertig. Vorig jaar zaten we immers helemaal in de jaren tachtig en vijftig jaar verschil valt niet te combineren. Dat kun je goed zien in volkswijken waar alles naar hartelust wordt afgedragen.

Nog een keer zegt het onsympathieke wicht dat iets écht niet meer kan. Ze kijkt er zo wegwerpend bij, dat het me raakt. Ik vind het een walgelijk kind.

Mandy vraagt me wat ik aan het murmelen ben, maar ik zeg niet dat ik wens dat het trendwatchmeisje met het streepjeshaar vanavond in het park wordt verkracht door acht negers, terwijl er mensen in traditionele Zeeuwse kostuums omheen dansen die hardop 'osewiese wosewiese walla kristalla' zingen.

Dat ze opkijkt en allemaal enge gezichten ziet, alsof ze door het oogje van haar voordeur kijkt, en wijzende vingers en altijd maar weer die bezwerende formule, die ze niet kent. En daar komen mannen met witte kappen op hun hoofd aangelopen. Ze dragen een groot kruis.

Ze denkt: o nee, dat kruis brandt! Een van de mannen komt op haar af en zegt vanonder zijn kap: 'Het kruis brandt niet, het is ontstoken.' En ze hoort het wel honderd keer in echo. Ze snapt er helemaal niets van, het arme meisje.

Ze is hulpeloos, want het gaat allemaal buiten haar medeweten om. Hier valt geen enkele wetmatigheid in te ontdekken, zoals bij trends wel het geval is. Als de seance voorbij is laten ze haar meer dood dan levend achter in het park. Haar gezicht kleeft.

Als ik in mijn studeerkamer ben, heb ik daar mijn eigen tv'tje met dvd eronder. Laatst gekocht, aanbieding, maar wel een goed merk. Soms draai ik een dvd'tje met iets dat ik heb opgenomen. Mijn favoriete

opname was een toevalstreffer. Om mijn dvd-brander te proberen had ik iets van Discovery Channel geprogrammeerd. Toen ik wilde controleren of het gelukt was, bleek er een documentaire over woestijnratten op te staan. Helemaal niet de bedoeling, maar wat een prachtige beestjes zijn dat. Het vreselijk misbruikte trendwatchmeisje zou ze subiet omarmen vanwege hun volgzzaamheid.

Het gedeelte waarin drie woestijnratten een slang treiteren is majesteitelijk. De slang ligt naast een jonge boom van de avondzon te genieten. De boom heeft een stam van bijna twintig centimeter doorsnee, met een gladde huid. Het zicht op de slang wordt niet ontnomen door struikjes, graspollen of andere obstakels. De omgeving is glooiend en overzichtelijk.

Daar komen drie woestijnratjes aan. Precies tegelijk veren ze op hun achterpoten en zien de slang. Met hun schokkerige kopbewegingen, vergelijkbaar met die van een haan, kijken ze naar elkaar en de slang. Slang. Lachen. Ze splitsen zich en terwijl twee woestijnratten in het blikveld van de slang lopen, sluipt de derde naar de staart.

Op het moment dat de slang zijn eerste verdedigingsmanoeuvre inzet door te gaan sissen tegen de twee indringers, geeft de derde woestijnrat hem een klap op zijn uiteinde. Meteen schiet hij weg. De slang is vanaf nu op zijn *qui-vive*. Hij lijkt zich te focussen op de twee woestijnratten voor zich, maar heeft in de gaten dat de derde weer tot vlak achter hem is genaderd. Als deze wil toeslaan, draait de slang zich pijlsnel om. In een fractie van een seconde schieten de twee ogenschijnlijk ontspannen woestijnratten op de slang af en geven hem allebei een klap op zijn staart. Weer schiet de getergde slang op, dit keer in hun richting. De enkele woestijnrat wil opnieuw meppen, maar ziet ervan af. Het tumult lijkt even voorbij. Het blijkt ijdele hoop voor de slang.

Dit keer gooit een van de pestkoppen een steentje naar het slachtoffer dat weliswaar geprikkeld reageert, maar de eer aan zichzelf houdt en besluit weg te gaan. Dat kan natuurlijk niet. Opnieuw worden er steentjes gegooid en slaat een woestijnrat de slang op zijn rug. De beestjes genieten van hun pesterijen en omdat ze soms even op de achterpoten gaan staan en met de voorpoten over hun buik wrijven, lijkt het alsof ze zich verkneukelen van de pret. Ze zijn tot high-fives in staat, maar houden het slachtoffer ondertussen scherp in de gaten, zoals groepjes jongeren op straat doen, en slaan steeds weer toe.

De slang, die tijdens zijn aftocht doet alsof hij niets merkt van de drie kutbeestjes, moet toelaten dat ze er lustig op los timmeren. Als hij het dichte struikgewas heeft bereikt, staken de drie hun pogingen. Met opgewekte sprongetjes gaan ze terug naar de rand van de zandafstuiving. Woestijnratten zeggen niet voor niets dat je iets moet doen voordat je kunt zeggen dat je het hebt gedaan.

Ik mis mijn collega's niet. Sinds ik mail thuis heb, hebben er pas twee de moeite genomen om me te mailen. Sharif om te vragen of ik wist waar zijn presse-papier was gebleven en een lacherig mailtje van Marcel over de zonwering die het op de eerste de beste sympathieke dag niet deed.

Ik moet er nog vaak aan denken. Ergens op ongeveer een kwartiertje rijden wordt een samenlevinkje draaiende gehouden waarvan ik een eeuwigheid geleden deel uitmaakte. Voor mij is er niks voor in de plaats gekomen, maar om te zeggen dat ik iets tekort kom? Nee, hoewel ik nu pas doorheb dat ik energie putte uit het samenzijn met spijtige types, zoals je dat op koopzondag bijvoorbeeld ook hebt. Het apenrotsprincipe. Lachen om mensen die de schaamte voorbij zijn.

Hoe sommige collega's hun best deden om iets te betekenen, het is

zelfs nu nog weerzinwekkend. En dan die blik van ze. Het is die van een kalend konijntje dat tegen de tralies opklimt in zijn kooitje, met zijn oogjes draait en dat je opa zegt dat het beest myxomatose heeft en binnen drie dagen dood is. Opa, die de oorlog heeft meegemaakt.

Ik heb trouwens vorige week een officiële brief gekregen. Zogenaamd van het hoofdkantoor, maar gewoon hier op de post gedaan. Ik weet er alles van. De brief is geschreven door een lul. Deze meneer Slijmspoor heet van voren Rogier, is bijna veertig en heeft zijn draai gevonden in de business. Rogier is niet echt iets binnen het bedrijf, maar meer iemand waar je om ongeldige redenen langs moet. Eens komt de tijd dat alle interne plannetjes buiten zijn medeweten worden uitgevoerd.

In de brief die ik van deze rattige ex-collega heb gekregen, staat dat ik me ‘ten behoeve van mijn sollicitatie-situatie’ kostenloos mag melden bij een arbeidstherapeut voor ‘een multidisciplinair psychologisch onderzoek’. Tegenwoordig vragen bedrijven steeds vaker naar de dergelijke dossiers van toekomstige werkkrachten. Terecht, je wilt natuurlijk geen enkel risico lopen.

Mensen met een versleten rug of met een overgevoeligheid voor van-alles-en-nog-wat zijn dan wel mensen, je hebt er niets aan, als bedrijf zijnde. Daar weet ik als ex-Arbo-man alles van. Gek werd je van die types die maar aan het zuchten waren. Pijn hier, pijn daar, moeilijkheden met dit, moeilijkheden met dat.

Als er weer eens zo’n halfmens voor me zat, heb ik vaak gedacht: als je leven zo verrot is, dan stop je daar toch gewoon mee? Ga nog een keer met vakantie en maak plaats voor een ander. Het ergste was nog wel, dat ik dat niet kon zeggen. Ik moest zeggen dat we samen naar een oplossing zouden zoeken. Als ik er ook nog bij zei dat ze ‘voorlopig even rust moesten houden’, dan zag ik dikwijls een fonkeling in hun laffe ogen. Daar lette ik altijd extra op.

Kotsmisselijk werd ik van dat soort figuranten.

‘Hoe is het nu met u, meneer Versteeg?’

‘Ach, wat zal ik zeggen. Het gaat met vallen en opstaan. De ene dag voel ik me redelijk...’

‘En de andere dag niet. Begrijp ik. Maar hoe staat het met de hervatting van uw werk hier op het bedrijf? Heeft u daar al eens over nagedacht, meneer Versteeg?’

‘Tuurlijk, maar de medicij...’

‘Goed goed, en toen u daar over nadacht, hè, wat dacht u toen?’

‘Nou kijk, ik zit natuurlijk in een situatie waarin ik niet zo gemakkelijk weer een volle werkweek zou kunnen...’

‘Een volle werkweek? Toe maar, toe maar, dat klinkt bemoedigend. Toen ik u hier zag binnenkomen, had ik niet meteen het idee dat u voornemens was deze wens te verkondigen, om het eens netjes te zeggen. Zesendertig uurtjes per week, niet gek, meneer Versteeg. Wat zeggen ze er bij u thuis van?’

‘Nee nee, dat kan echt niet. U begrijpt me verkeerd.’

‘O.’

‘Ik kwam hier niet om te vertellen dat ik weer zou gaan werken en al helemaal niet een hele werkweek.’

‘Wat zegt u me daar, meneer Versteeg? Komt u vertellen dat u niet wilt werken?’

‘Nee zeker niet, ik bedoel ja, ik wil best graag werken, maar ik zit natuurlijk nog wel midden in die kuur en...’

‘Twintig uur per week, achttien uur? Wat dacht u daarvan? Gewoon, alvast een beetje beginnen.’

‘Nee, dat zal echt niet gaan. De dokter heeft me rust voorgeschreven.’

‘O, dat verandert de zaak. Wat zei de dokter dan?’

‘Dat ik het rustig aan moest doen.’

‘Zei de dokter dat zo?’

‘Ongeveer ja.’

‘Kom op, meneer Versteeg, wat zei de dokter precies?’

‘Hij zei: u moet rust houden.’

‘Want...’

‘Want dan werken de antidepressiva beter.’

‘Werkt er in ieder geval iets bij u.’ Ik ga voorover zitten en leun met mijn ellebogen op de tafel. Ik vouw mijn handen en doe extra lang over het knippen met mijn ogen.

‘Meneer Versteeg, laten we nu even vanuit een ander ideetje naar de zaak kijken. Goed?’

‘Oké.’

‘Kijk. Uw bureaustoel is nu leeg. Dat begrijpt u hè?’

‘Ja.’

‘Mooi. En u weet waarom die stoel leeg is hè?’

‘Ja, omdat ik er niet ben.’

‘Precies, precies. Maar er is nog iets.’

‘O.’

‘Ja, er is nog iets. Weet u wat?’

‘Nee, niet direct, nee.’

‘Zal ik u vertellen, meneer Versteeg. Omdat u er niet bent, is uw stoel leeg maar dat wil niet zeggen dat er niemand anders op uw stoel kan zitten. Toch?’

‘Ja, inderdaad.’

‘En toch zit er niemand.’

‘Ja. Nee.’

‘Er zit niemand, omdat we geen nieuwe mensen kunnen betalen om op uw stoel te gaan zitten. Snapt u wel?’

‘Tuurlijk, maar u wilt me daar toch niet de schuld van geven, hoop

ik?’

‘Natuurlijk niet, meneer Versteeg, malle meneer Versteeg. Dat is de schuld van dit bedrijf. Hadden ze maar meer omzet moeten draaien.’

‘Precies,’ roept Versteeg met alle instemming die hij bezit.

‘Inderdaad,’ zeg ik, ‘maar let op. Stelt u zich eens voor, meneer Versteeg, dat u in de directie van dit bedrijf zou zitten.’

Versteeg is stil. Hij kijkt me strak aan. Zijn schouders hangen omdat hij niet ontspannen in de stoel zit. Hij leunt niet met zijn rug. Op de toneelschool zou dit gebroken vogeltje een hit zijn.

‘Ja? Stelt u zich dat voor?’

‘Ja,’ aarzelt Versteeg, bij wie het zweet is uitgebroken.

‘Mooi. Wat zou u dan vinden van iemand die wel geld kost, maar niets bijdraagt aan de onderneming? Bijvoorbeeld, iemand die niets doet, of er niet is. Wat zou u daarvan vinden, als directie?’

‘Uhm, dan zou ik daarvan vinden dat iemand die niets doet, iets moet gaan doen...’

‘Zodat het wat oplevert?’

‘Ja, rendement.’

‘Toe maar, toe maar, meneer Versteeg, hier zit een echt directieelid tegenover me. Heel goed. Rendement. En wat doet u dan met de persoon die er niet is?’

‘Tja. Waarom is die persoon er niet?’

‘Maakt niet uit, bedenk maar wat. Het gaat erom dat het geld kost en dat je er niets voor terugkrijgt als directie. U krijgt er dus niks voor terug.’

‘Oké.’

Het is even stil. Meneer Versteeg komt er niet uit. Dan gaat de telefoon. Als ik begin te praten met de andere kant van de lijn, wuif ik met mijn vrije hand meneer Versteeg uit mijn kamer. Versteeg vermoedt dat het uit privacy-overwegingen is en daarom laat hij zijn

jas over de stoel hangen. Als hij wegloopt, roep ik hem terug: ‘Uw jas, u vergeet uw jas.’

Ik hervat het gesprek en knik vriendelijk richting Versteeg. Ik houd de hoorn afzijdig, fluister dat hij mag gaan en zak dan achterover in mijn stoel. Aan de andere kant van de lijn hoor ik dat ik verkeerd ben doorgeschakeld door de receptie. Die wijven kunnen echt helemaal niks.

Gisteren kwam voor het eerst de gedachte in me op om te kiezen voor een leven zonder collega’s, een kansloos idee want er valt weinig te arbo’en in je eentje, tenzij ik een heel andere richting op ga. Niet dat ik nu per direct moet weten welke richting dat zal zijn; kwalijk is dat ik werkelijk geen enkel idee heb. Daar zou ik wel een paar maanden de tijd voor willen krijgen.

Het zit niet in mijn aard om de boel te frustreren, toch zit er niets anders op dan het gesprek met de arbeidstherapeut grondig voor te bereiden. Het moet geen gekke vertoning worden, maar er moet op een of andere manier wel duidelijk gemaakt worden dat ik op korte termijn nog niet aan ander werk toe ben.

Ik zal dingen moeten zeggen als: ‘Nu een periode van rust betekent straks een hernieuwde werklust’, een slogan die het nooit echt heeft gered, maar waarvan ik altijd heb gevonden dat hij impact had. Bovendien heeft alles natuurlijk tijd nodig. Hoe dan ook, van dergelijke uitspraken moet ik het hebben. Ik heb geen zin in een spoedige terugkeer tussen de idioten.

Belangrijk dus, dit gesprek met arbeidstherapeut drs. M.P. Verolme. Wel uitkijken, want die lui zijn gemakkelijk tegen de haren in te strijken en dan willen ze nog wel eens stoer gaan lopen doen. Meedoen met M.P. Verolme is dus een vereiste.

Ik heb zijn naam ingetikt op internet en hij blijkt een klassieke

Renault uit 1961 te hebben waarmee hij aan van die Bourgogne-rally's meedoet. Kan ik wel over praten, of beter gezegd, daar kan ik hem over laten praten. Dat soort doet niets liever. Ik wed dat hij een foto van zijn auto in zijn werkkamer heeft hangen.

Laat ik het even samenvatten voor mezelf, om te kijken of mijn uiteenzetting niet ergens zwakke plekken heeft. Allereerst, ik wil natuurlijk weer werken, laat dat vooropstaan. Maar er is een maar. Ik heb een tikje gekregen, mentaal dan, van het ontslag. In de goede richting, hoor, het is een gunstig tikje, maar toch. Het heeft energie vrijgemaakt om alles even van een afstandje te kunnen bekijken. Een stukje reflectie met jezelf. Dat is nodig.

Het eerste dat ik wil is werken en om zover te komen heb ik rust nodig. Even wat dingetjes op een rijtje zetten. Plooien gladstrijken. De accu opladen. De knipperlichten uit. Klinkt goed.

Ik knipper met mijn ogen. Geen obstakel dat een succesvolle terugkeer in de weg zal staan. Ik heb immers de uitdrukkelijke wens om weer voluit te gaan. Ik ben geen type van hangen en leunen, dat zal hij snel doorhebben. Maar eventjes, voor de komende tijd, laat dat tijdelijke helder zijn, moet ik mijn zinnen verzetten en me richten op de nieuwe leidinggevende Arbo-baan. Ik zal eindigen met: logisch, want als je ergens voor gaat moet dat voor de volle honderd procent gaan en niet voor zeventig of tachtig procent. Je hebt in het Arbo-wezen met mensen te maken en niet met cijfers of magazijnen of zo.

Hij zal knikken, die makker aan de andere kant van de tafel, en tegelijkertijd medelijdend denken: arme pauper, jij komt die miezerige schaal van je niet uit. Ik zit er vier, bijna vijf, boven en ik ga wel voor die zeventig, tachtig procent inzet, want ik heb het ook druk met mijn hobby's.

Kortom, hij kleineert me en dat is goed. Niets schenkt meer voldoening dan clementie te verlenen aan iemand die je lager acht.

Voor lieden die zich verheugen in het weekend met een oude auto naar Frankrijk te rijden om daar te zwaaien naar mensen die je vooruit zijn gereden in grote Landrovers, is goedertierenheid een heerlijke opmaat naar een gezellig weekendje met de boys.

Kortom, een prima tijdelijke deal en een fijn weekend. Zo moet het gaan met M.P., hij krijgt zijn momenten. Voor mijn part rijdt die hufter zich daarna dood in de buurt van Luik, waar verraderlijke bochtjes zich om uitstekende rotspartijen krullen.

Als ik mijn studeerkamer uitloop, hoor ik beneden het geluid van de televisie. Iets is niet moeilijk en het heeft twaalf letters. Het is half twee en ik ga slapen. Morgen om half elf afgesproken met rallyrakker Verolme. Niet eerder, ik loog tegen zijn secretaresse dat ik een meeting had tot kwart over tien. Ze vroeg niet eens wat voor een meeting het was.

Net op het moment dat ik mijn bedlampje uitknip, hoor ik gestommel op de trap. Mandy heeft sinds kort van die stupide berenpantoffels. Omdat we een gesloten trap hebben, moet ze ter oriëntatie met haar hak op de treden stappen, omdat ze anders geen grip heeft. Ze lijkt wel een klein kind, ik snap niet dat er winkels zijn die dergelijke ondingen in volwassen maten verkopen. Even ben ik bang voor een ouwehoerverhaal maar Mandy gaat hoestend de badkamer in. Een halve minuut later hoor ik een enorm gebulder en gekokhals maar na verloop van tijd wordt het minder. Dan houdt het op en val ik in slaap.

Het kantoor van M.P. Verolme aan de Harensche Dreef 14 is een statig pand met keurig gekapt groen aan weerszijden. Het gietijzeren hek is niet van hier, dat heeft hij vast meegenomen van een van zijn tochtjes. Ik zie dat meteen, maar ik vraag me af of de gemiddelde passant dat ook opmerkt. Die typisch Hollandse buitenlak maakt dat

alle sierhekken er hetzelfde uitzien.

In de voortuin staan drie lelijke aluminium borden die aangeven dat er een advocaat, een arbeidstherapeut en een adviesbureau gevestigd zijn. Alledrie de bordjes hebben van uiterlijk geen fatsoen. Niet dat ze erg uit de toon vallen te midden van drie halve cirkels grind om het middenpad, maar er is meer eer te behalen. Glas zou al een hele verbetering zijn.

Het oude pand heeft een entree met grandeur. De stijlvolle trap, de fraaie massief houten deuren en de marmeren gang die rechtstreeks naar de achtergelegen serre strekt, die op haar beurt een prachtig daglicht de gang door terugstuurt. Ik zet twee stappen, kijk naar het beschilderde plafond en sta even stil. ‘Hallo meneer?’ hoor ik aan mijn linkerkant. Daar zit een vrouw die me door een groot uitgevallen luik in de muur aankijkt. Even waan ik me in een film, maar omdat ik niet veel films kijk, zou ik niet direct kunnen zeggen wat voor een film. Het is zo’n beeld dat door een camera prachtig kan worden gevangen, met veel licht van achteren waardoor er een zachtblonde gloed om haar hoofd ontstaat.

In de muur is vanaf buikhoogte een gat van vier vierkante meter uitgehouwen. Het gat is omgetoverd tot balie. Om alles overzichtelijk te houden staat er op de muur naast het baliegat ‘receptie, hier melden’ en daaronder een pijl.

De vrouw, laat ik neutraal beginnen, heeft helaas iets dommigs over zich. Het zijn haar oren die nét een tikkeltje te groot zijn en haar nek die iets te lang is. Ze heeft vooruitstaande schouders alsof ze haar borsten in een kommetje bewaart.

‘Dag mevrouw, mag ik uw baas even spreken?’

‘Met wie heeft u een afspraak, meneer?’

‘Met uw baas, neem ik aan. Als ik de man van het pompstation wil spreken, zou ik niet bij u langsgaan.’

‘Er is hier niemand dé baas.’

‘Ach zo, dus u bent uw eigen baas?’

Ze fronst haar wenkbrauwen.

‘Uw-ei-gen-baas.’

‘Ik versta u prima. Maar ik zou toch liever willen weten met wie u een afspraak heeft.’

‘Nou, met uw baas bijvoorbeeld. Het lijkt wel alsof u hier voor de lol zit. Kan ik niet gewoon doorlopen?’

‘Ik, meneer, ik ben de receptioniste-telefoniste.’

‘Prima, dan weet u vast wel of ik de baas even kan spreken. Dat is uw werk.’

‘Nogmaals, er is hier geen baas.’

‘Dus er is niemand die u vertelt wat u moet doen?’

‘Natuurlijk wel.’

‘Zie eens aan. Mag ik die dan even spreken?’

‘Meneer, u moet even naar me luisteren want zo werkt het hier niet.’

‘U zei zoiets, ja.’ Ik probeer de serieuze kant van haar onnozelheid met mijn blik en houding te imiteren. Ik knik met mijn hoofd alsof ik naar muziek uit een walkman luister.

‘Meneer, hier zijn drie bedrijven gevestigd en ik zorg voor het receptioneelswerk, zeg maar, en ik doe dus ook de telefoon.’

‘Voor alledrie?’

‘Precies.’

‘Maar dan heeft u strikt genomen helemaal geen baas.’

‘Precies, dat probeer ik u al de hele tijd uit te leggen.’

‘Dat ging dan niet van een leien dakje.’ Ik schud mijn hoofd en sis afkeurend.

Voordat ik een stap in haar richting doe om me bekend te maken en mijn bestemming te noemen, bedenk ik me nog een scène. Deze

vrouw tegenover mij is hier ooit aangenomen voor dit werk. Zij heeft bijvoorbeeld gereageerd op een advertentie en is vervolgens uitgenodigd voor een gesprekje.

Zij heeft op een van de drie stoelen gezeten tegenover de balie, om te wachten. Zij heeft naar haar baliegat gekeken en gezien dat ze vanaf de stoel net over de rand kan gluren, zodat het een mysterie is wat er achter dat gat gebeurt. Misschien wel niks, weet zij veel.

Zij heeft daar gekeken en gekeken en alles in zich opgenomen. Zij heeft de neiging gehad op te staan om te kijken wat er zich afspeelde, maar ze is niet opgestaan omdat ze bang was dat er net iemand de gang in zou komen die haar spiedende houding zou hebben opgemerkt. Ze zou blijven zitten en een snelgesproken monoloog houden over het gat in de muur. Ze zou er beeldspraak op loslaten en denken aan een schilderij. Ik zou werkelijk niet weten van welke film dit een scène is, daarvoor kijk ik te weinig films, maar het zou me niet verbazen als het uit Frankrijk komt. Of uit Oost-Europa.

‘Kan ik u verder ergens mee van dienst zijn, zolang u me niet kunt vertellen met wie u een afspraak heeft?’ vraagt ze. Ze zit achter een lager tafeltje achter de balie. Als je voor het gat staat, kun je haar goed zien. Ze heeft haar linkerhand op de hoorn van de telefoon liggen en de rechterwijsvinger bij drie knopjes. Voor ieder knopje een andere meneer, zal haar gezegd zijn.

Ze kijkt schuin omhoog, wat haar blik niet intelligenter maakt omdat ze met haar bovenlip trekt. Ik zeg dat ik een afspraak heb met de heer Vër - ze drukt op knopje twee en drie tellen later zegt ze met een gruwelijk luide stem: ‘Marco, er is hier een meneer voor je’, na vier tellen gevolgd door een nog luider ‘oké, zal ik zeggen.’ Ze batst de telefoon op de tafel, kijkt naar me op en zegt: ‘De heer Vërolme kan ieder moment bij u zijn, meneer, u kunt aan de overzijde op een

van de stoelen plaatsnemen.’

Ik doe twee stappen terug en ga zitten op het middelste stoeltje. Expres, voor als er nog iemand binnenkomt die ook moet wachten. Ik vraag me af of de baliemedewerkster weet dat er geen glas tussen haar en de bezoeker zit. Met dat leipe gebrul. Daar zal onze Marco niet blij mee zijn. Onze Marco. Marco. Marco, Marco, Marco.

Mmmmmmmarco.

Het helpt relativiseren, zo’n naam als Marco. Marco heeft een brommer, Marco werkt op de kermis, Marco heeft een uitkering, Marco is gelegenheidsdealer, Marco slaat zijn moeder, Marco is portier, Marco heeft een goedkope vriendin die ook zwart bijklust. Marco is geen arbeidstherapeut die al te serieus moet worden benaderd. Heerlijk, dat Marc-Paul gewoon Marco heet.

Er klinkt gestommel aan de andere kant van het gat. Het is de telefoniste-receptioniste. Ze komt met haar hoofd boven de rand uit en krast alsof ze fluistert dat de heer Verolme aan het einde van de gang aan de linkerkant op me wacht. Ik duw samenzweerderig mijn hoofd tussen mijn schouders en knik met halftoegeknepen oogjes.

Ik loop door de holle gang en probeer mijn tred plechtig te laten weerklinken. Prachtig hoe dat gaat. Ik stel me voor dat Marco bij het horen van de naderende stappen steeds rechterop gaat zitten. Met alle flair die ik in de seconden ervoor heb laten horen, draai ik de werkkamer van Marco in.

Daar zit hij. Achter een ruim en ordentelijk bureau, met drie stapeltjes papier. Hij doet net alsof hij aan het schrijven is, maar dat gelooft al jaren niemand meer. Marco kijkt te veel films. Ik zie hem toneelspelen en heb medelijden. Omdat ik de laatste tijd wat al te gemakkelijk medelijden met anderen heb, neem ik dat idee terug voordat ik ga zitten.

Marco legt zijn pen neer en terwijl hij zijn iele verschijning gewichtig optakelt aan de rand van zijn bureaublad kijkt hij me aan zoals een homo onder een lantaarnpaal in het park. Ik wil intuïtief zeggen dat ik niet zo ben, als Marco vraagt of ik koffie lust. Maar ik zeg: ‘Graag, klein beetje suiker.’ Hier geen deal van maken. Duidelijk, niets brengt me van mijn apropos. Mijn missie is die vrijbrief en dat gunstige medische rapport.

Ik ga zitten. Marco vouwt zijn handen en kijkt me met een vriendelijk therapeutengezicht aan. ‘Zo David,’ zegt hij, ‘als ik je David mag noemen.’

‘Tuurlijk. David.’ Ik zwaai met mijn hand alsof ik daarmee wil zeggen dat hij door mag gaan, met wat dan ook.

‘Prima, ik ben Mmmarco,’ klinkt het. Het is even stil. We kijken.

‘Goed,’ zegt Marco terwijl hij de lange zijden van een van de stapeltjes papier kaarsrecht legt, ‘en hoe is het de laatste tijd met je?’

‘Goed,’ zeg ik. Het klinkt mager. Zo is het altijd. Met alle mensen gaat het altijd goed. Ze zeggen nooit dat het niet goed gaat, nee, het gaat altijd goed met de mensen. Iedereen heeft altijd een eigen mening, daar zijn ze heel individueel in, maar echt, een ding is absoluut zeker: het gaat altijd goed met de mensen als je ernaar vraagt.

‘Wij noteren “goed”. Dat is alvast iets.’

‘Ja,’ sputter ik, ‘zeker.’

‘Vertel eens, hoe is de dagindeling de laatste tijd?’

‘Dagindeling? Ja, dagindeling. Ik begin ’s morgens met de krant en ik kijk op internet voor het laatste Arbo-nieuws, om bij te blijven in het vakgebied. Ik neem daar echt de tijd voor.’ Ik stop met praten, omdat het verhaal eigenlijk al af was bij het woord dagindeling.

‘Logisch, je hoeft niet naar je werk,’ antwoordt Marco.

‘Ja maar toch, ik heb nog steeds dat ouwe ritme qua dagindeling.’

‘Verlang je erg terug naar de tijd dat je werkte?’

Shit, wat een kutvraag. Niet geoefend. Ik moet mijn hoofd koel houden. Straks lul ik mezelf vast. Ongelooflijk, wat een spanning. Mijn taalgebruik gaat er zelfs in gedachten op achteruit.

‘Tuurlijk verlang ik terug naar een werksfeer.’

‘Hoe bedoel je?’

Jesus, het is net tien over half elf. Mag het wat rustiger? ‘Ik bedoel, ik zet nu alles op een rijtje, kan een beetje afstand nemen, doe thuis wat zelfstudie en natuurlijk de accu, hè.’

‘Wat is er met de accu?’

‘Opladen,’ zeg ik.

‘Ach ja,’ zegt Marco, ‘is ook zo. Jij hebt in het Arbo-wezen gezeten. Jij weet dat soort dingen als geen ander te benoemen.’

Geen idee waar hij me nu op vastpint, maar ik knik van wel. Ik weet niet of dit makkelijk gaat worden, op deze vrijdagochtend. Dan komt de koffie. Even tijd voor een ritueeltje, even tijd om mijn plan te trekken. Tot nu toe gaat het nergens over. Ik verzuip al mijn stokpaardjes. Ik heb al veel te veel gezegd. Wat een bullshit van dat dagritme. ‘Een beetje afstand nemen.’ Gatverdamme, wat vreselijk slecht voorbereid, maar erger nog: wat is die Marco een ontzettende hufter.

‘Hé, deze koffie, is die van zo’n nieuw apparaat?’

‘Ja. Hebben we sinds kort. Staat hier op de gang.’

‘Best lekker.’

‘Ja. Maar wat mooier is: je hebt weinig gedoe. Hop, zo’n plakje ertussen en binnen twee minuten loopt het zo je kopje in. Ideaal voor als je druk bent.’

‘Kan ik me voorstellen,’ lieg ik, ‘thuis zit ik nog met zo’n ouderwets apparaat en dat vergt toch behoorlijk wat onderhoud. En er is altijd wel wat. Dan heb je geen koffie meer, dan zijn de filters op. De ene keer is het te slap en dan weer te sterk. En je moet altijd rekening houden met anderen, want niet ied...’

‘Ja,’ zegt Marco terzake, ‘laten we eens even naar je gegevens kijken. Koffie is een interessant onderwerp, maar er is werk aan de winkel, zullen we maar zeggen.’

‘Tuurlijk tuurlijk. Zo bijzonder is jullie koffie nu ook weer niet.’ Marco verstilt zijn gezicht voor een moment en kijkt me aan alsof ik de horizon ben. ‘Jammer dat je de koffie niet lekker vindt, David, onthoud dat we ook thee hebben, mocht je hier vaker komen.’

‘De koffie is prima, laten we het daarop houden.’

‘David, ik zie dat je op tamelijk onorthodoxe wijze afscheid hebt genomen van het bedrijf waar je tot voor kort werkzaam was. Vertel daar eens wat meer over.’

‘Onorthodox? Wie zegt dat?’

‘Het bedrijf, collega’s.’

‘Aanvankelijk was het misschien wat gevoelig, maar dat is ondertussen allemaal bijgelegd.’

‘Dat blijkt niet uit de gegevens, die ik heb gekregen.’

‘Van wanneer zijn die?’

‘Eergisteren.’

‘Tja, jammer dat de goede gesprekken die ik gisteren heb gevoerd nog niet in de gegevens zijn opgenomen. De lucht is opgeklaard, voorzover die troebel was.’

‘Goh, dat zal ze deugd doen. Ik zie Goos vanavond, kan ik het hem meteen vertellen.’ Kut. Marco kent Goos.

‘Ik heb hem persoonlijk niet gesproken, hoor, alleen maar wat andere collega’s,’ haast ik mij te zeggen.

Marco laat zijn beide handen neerkomen op tafel. ‘Tuurlijk joh, begrijp ik toch.’

Dit gaat niet lekker. Ik moet de boel even wat losgooien. ‘Ik heb gehoord dat Goos net een nieuwe auto heeft. Zo’n antiek modelletje, weet jij daar wat van?’

Marco denkt even of doet net alsof. ‘Nee, niet dat ik weet, eigenlijk. Ik weet alleen dat auto’s hem niet echt boeien.’

‘Zonde, tussen die oldtimers zitten een paar heel mooie exemplaren.’

‘Dat zal, ja. Maar ik weet dus niet of Goos er ook een heeft. Maar goed, om dus nog even terug te ko...’

‘Ik heb dus behoorlijk veel interesse in oude auto’s. Wat jij, Marco?’

Marco kijkt me verbaasd aan. Ik doe net alsof ik hem niet in de rede ben gevallen. ‘Oude auto’s,’ herhaal ik.

‘Ja, interessant inderdaad. Maar we moeten de hele vragenlijst nog...’

‘Heb je zelf toevallig een oldtimer?’ Ik heb nu meer moeite om te doen alsof ik hem niet heb onderbroken. Marco is rechtop gaan zitten. ‘David, als we nu eerst die vragenlijst doen, dan kunnen we

later nog over hobby's praten, goed?'

'Vragenlijst. Oké. Begin maar.'

'Onorthodoxe manier van afscheid nemen.'

'Wat is daarmee?'

'Kom op, David. We hoeven hier niet lang over te doen. Ik heb hier een kopie van een hoveniersrekening. Hier staat "moedwillig vernielen".'

'Wat? Kan niet, dat moet een grapje zijn. Ik ben niet door een border gereden.'

'Daar heb ik het nog helemaal niet over gehad, David. Laten we maar snel verder gaan met de tweede vraag. Ben je er klaar voor?'

Ik doe net alsof ik in de lach schiet. 'Joh Marco, dit lijkt wel een quiz, als je het zo zegt.'

Marco, die vuile klootzak, doet mijn lachje na en zegt dat het wel meevalt. Ik ga ook rechtop zitten. 'Marco, heb je voor mij nog zo'n kopje koffie?'

Geërgerd drukt Marco het voorkeurknopje in op zijn telefoon, leunt naar voren en vraagt of er nog twee koffie mogen komen.

'Voor mij extra suiker en melk, anders ga ik uit mijn handpalmen gutsen.' Een lolletje, maar er is geen reactie.

'Zo, geregeld,' zegt Marco, 'vraag twee.'

'Ja, vraag twee. Vertel.' Ik wip op mijn stoel en sla mijn knieën tegen elkaar.

'John Burson, zegt die naam je iets?'

'Zeker. Aardige kerel, hij is van het hoofdkantoor.'

'En verder?'

'Verder heb ik hem een paar keer gesproken, meestal maar kort.'

'En?'

'En toen ging hij terug naar Amerika, omdat hij daar woont.'

'Nee David, dat bedoel ik niet.' Het is weer even stil. Even duurt

wat langer, want ik ben werkelijk niet van plan om als eerste iets te zeggen. Dan gaat Marco rustig verder. ‘Je eindgesprek met John.’

‘Leuk gesprek.’

‘Nee David, je hebt zitten neuriën met je vingers in je oren.’

‘Werkelijk? Staat dat in je paperassen?’

‘Sterker nog. Ik heb zelfs een kopie van je tekening gekregen.’

‘Tekening?’

‘Een huisje, een poppetje en een vliegtuig, weet je het weer?’

‘Nee sorry, dat zegt me even niks.’

Dan wordt er op de deur geklopt. ‘Koffie!’ zeg ik en enthousiast draai ik me om. ‘Kom er maar in hoor, met je koffie!’ Dan gaat de deur behoedzaam open, met de elleboog, en in de draai komt de baliemedewerkster met een dienblad met twee kopjes koffie binnen. ‘Heb je extra melk en suiker meegenomen, zoals ik had gevraagd?’

‘U heeft me helemaal niets gevraagd,’ zegt ze zonder me aan te kijken.

‘Ik riep het nog na door de telefoon.’

‘Ah, dat is wat anders. Ik was namelijk niet met u aan het bellen.’

‘Nee, u belde met uw baas.’

‘Precies,’ zegt ze triomfantelijk alsof ze me klem heeft. Ik ga staan en wijs haar aan. ‘Aha! Zie je wel. Je hebt wél een baas.’

Dan bemoeit Marco zich er ook mee. ‘Waar gaat dit over?’

‘Geen idee,’ zegt de vrouw en zet het dienblad op de tafel.

‘Natuurlijk wel,’ zeg ik, ‘maar goed, je hebt ons fijn koffie gebracht dus ik laat het hier maar bij.’

‘Prima,’ zegt Marco streng, ‘dan kunnen wij eindelijk verder met dit gesprek.’

‘Dat doet me deugd. Vind je het een fijn gesprek?’

‘Wat vind je zelf?’

‘Jammer van die discussie over die oldtimers, verder gaat het wel.’ Marco zucht.

‘David, waarom heb je je zo gedragen bij die John Burson?’ Marco kijkt erbij alsof hij de boel wil afronden. Marco heeft niet zo’n zin meer, denk ik. Ik denk dat Marco wil dat ik even zeg wat ik van plan ben en dat hij me dan weg zal sturen. Mét een goed rapportje. Het is niet helemaal zo gegaan als ik vantevoren heb bedacht maar als het uiteindelijke resultaat ook goed is, heeft ook deze confrontatie gewerkt. Punt is alleen even welke toon ik nu moet aanslaan. Moet ik zeggen dat ik gekrenkt was toen ik hoorde dat ik ontslagen was? Of verrast? Of beledigd? Stortte mijn wereld in? Zag ik mijn dromen vervliegen? Heb ik een probleem? Opvliegers?

‘Stel je je eens voor, Marco,’ begin ik, ‘dat je van de ene op de andere dag hoort dat een ijverige ambtenaar besluit om jouw baan, die enorm nodig is, af te schaffen. Ik bedoel, oké, je kunt een Arbo-medewerker niet beoordelen op aantallen producten, maar de zorgverlening en ondersteuning als zodanig is voor veel collega’s erg waardevol. Die hadden zonder mijn inspanningen vast en zeker ziek thuis gezeten.

Maar goed, zo’n type uit Brussel denkt alleen in termen van FTE en omzet per werknemer. Vervolgens wordt je door een Amerikaanse charmeur de doornenkroon opgezet en dan mag je gaan. Dat zag ik niet zitten, Marco, niet na alles wat er gebeurd was op het werk.’

Marco is even helemaal stil van mijn gemoedswisseling. Ik kijk er ernstig bij, dat zie ik terug in zijn gezicht. Hij leeft zich professioneel in. ‘Dat moet veel met je hebben gedaan, ik zie het aan je. Wat was het precies wat er schortte aan het werk?’

‘Wat ik je dus net zei. Al die hulp en al die waardering van je collega’s doen er niet toe voor dat cijfermannetje uit Brussel. Dat was wat me stak.’

‘En nu?’

‘Nu ben ik dus bezig mijn accu weer op te laden voor een nieuwe baan, op een andere stek. Begrijp je?’

Marco kijkt alsof hem iets spijt. ‘Tuurlijk, dat begrijp ik best.’ Ik ga nog een stapje verder.

‘Kijk, het is naast een papieren functie een mentaal belastende functie. Jij krijgt hier op je werk ook veel over je heen. Veel ellende. Veel gedoe van mensen die je niet of nauwelijks kent. Dat gaat op den duur tegen je werken, zeker als het je eigen collega’s zijn met wie je in een en hetzelfde gebouw werkt. Wat dat betreft heb jij behoorlijk mazzel, jij krijgt altijd bezoek dat weer vertrekt.’

Marco is helemaal overdonderd. Ik zie het. Hij pakt zijn blocnote en begint te schrijven. Ik zou gemakkelijk wat kunnen zeggen, maar ik zeg niets. Marco kijkt op.

‘David, je lijkt me een geschikte kerel.’ Hij kijkt me aan en zegt verder niets. ‘Misschien een tikkeltje apart, maar ik snap de zorg die je hebt over je werk en je collega’s. Heel menselijk allemaal.’

Ik knik, maar niet zo overtuigd. Er moet ook nog iets van verrassing op mijn gezicht achterblijven. Deze Marco mag rustig doorgaan. ‘David, ik denk dat je een tijdje tot rust moet komen. Neem de tijd om alles intern op de rails te krijgen. Pak de draad op als je denkt dat je het weer aankan. Ik zal een rapportje schrijven met het advies een periode van twaalf maanden vrijaf te nemen. Gedekt door de verzekering en volledig uitbetaald, een soort sabbatsjaar.’

‘Twaalf maanden.’

‘Ja, twaalf maanden, een jaar.’

‘Een jaar.’

‘Ja,’ glundert Marco, ‘wat denk je ervan?’

‘Werkbaar.’ Ik kijk moeilijk, expres een beetje nors. Alsof ik beledigd ben. Het ontgaat Marco niet. Ik vermoed dat hij opgelucht is

als ik straks weg ben. Maffe flikker, dacht zeker mij even de les te lezen.

‘Werkbaar?’ vraagt hij.

‘Je hebt gelijk, denk ik. Je voorstel is goed en daarmee werkbaar.’

‘Tuurlijk. Is ook zo, ja.’

Tien minuten later loopt Marco achter me aan de kamer uit. Hij gaat pal naast me lopen. ‘Vertel eens, wat is jouw merk?’

‘Merk?’

‘Oldtimers.’

‘O, dat. Gewoon, de oude Italianen.’

‘Ferrari?’

‘Is dat Italiaans dan?’

Marco kijkt me raar aan en denkt aan een grapje.

‘Grapje, hoe bedoel je?’

‘Ferrari is zo Italiaans als wat, man,’ tettert Marco.

Ik sta stil. ‘Gatverdamme. Dan hangt er dus een poster boven ons bed van een Italiaanse auto.’

Marco kijkt verbaasd. Het vrouwtje van de balie heeft haar hoofd uit het gat gestoken. Marco begint te lachen. Hij weet het niet meer. Nog even, lieverd, dan ben ik weg. Ik wil, met de gunstige uitkomst van deze bijeenkomst in drievoud onder de arm, nog een punt maken. Marco wanhoopt, ik kijk hem aan, alsof het zijn beurt is om wat te zeggen. ‘Maar je vertelt me net dat de oude Italianen je favorieten zijn?’

‘Ja, dat wel, maar toch niet boven ons bed?’

‘Dan hang je er toch iets anders voor in de plaats?’ Ik zet grote ogen op. ‘Goed idee,’ roep ik verrukt uit. Het klinkt enorm hard in de holle gang. ‘Zeg, is hier aan de overkant niet ergens een Toyota-dealer?’

‘Ja, naast de drukkerij.’

Ik maak een sprongetje en probeer mijn schoenen te klakken zoals Alice dat in Wonderland deed. Ik spreid mijn armen en buig mijn knieën. ‘Daar moet ik verdomme meteen werk van maken. Ik ga een andere poster regelen.’

Ik stomp Marco keihard bovenop zijn schouder en spurt weg. Als ik langs de balie ren, schreeuw ik heel hard: ‘Doe de groeten aan je baas.’ De deur gaat naar binnen open en dus remt het de vaart, maar de drie treden van de trap erachter neem ik ter compensatie in een keer. Omdat mijn voeten expres te zwaar zijn om op te tillen, trek ik twee diepe sporen door het grind. De steentjes spatten naar alle kanten. Net voordat ik bij de stoep ben, sleep ik met mijn rechterschoen een hele lading los grind op het voetpad.

Ik stel me voor hoe Mmmarco en dat kind van de koffie nu naar elkaar kijken. Hij zal vast een slap verhaal ophangen over hoe moeilijk en onaangepast sommige patiënten kunnen zijn, om haar tegemoet te komen. Voor haar zal het vast iets heel ingrijpends zijn geweest, want conflictsituaties en escalaties, tja, die leer je niet beheersen op Schoevers. Nee, daar is het typen, telefoon aannemen, de papierboel aan kant houden en verder zullen er zekere kwaliteiten worden uitgediept, zoals jazzballet, kleding en make-up. Het is tenslotte geen weekendcursus, maar een volwaardige opleiding.

Geeft niet, we hoeven niet allemaal Nobelprijswinnaars te zijn. Bovendien zijn mensen die je op de kruin kijkt als je het geheel overziet vanaf je plekje op de maatschappelijke ladder vaak erg de moeite waard. Die geven kleur aan het leven, met hun schattige folklore en primaire omgangsvormen. Kan ik altijd erg van genieten.

Ik vond het als kind bijvoorbeeld het mooist als de aapjes in de dierentuin elkaar met hun uitwerpselen gingen bekogelen als er mot was. Dit is het klassieke zo-was-David-vroeger-al-verhaal van mijn moeder.

Ik schijn eens te hebben gewacht tot de chimpansees ruzie zouden krijgen. Het verhaal volgt dat ik uit verveling een aap heb bekogeld met een blikje, waarna ik de vermoorde onschuld speelde en hem heb gewezen op een andere aap, die het zogenaamd gedaan zou hebben. De getroffen aap deed niets, en ik vermoed achteraf dat ik hem zijn eigen moeder heb aangewezen, maar dat is gissen, want die hele geschiedenis ken ik alleen van horen zeggen. Kinderen onthouden dat soort gebeurtenissen vaak toch heel anders.

Marco zal haar steunen, het schaapje, zoals zij dat het liefst heeft: net als op televisie. Hij geeft haar wat zelfhulphandvatten, mijn vakgebied, en prijst haar dan voor moed en daadkracht. Het is een abc'tje. Om mij te beschrijven zal hij hoe dan ook het woord 'patiënt' gebruiken en niet het gebruikelijke 'cliënt' of desnoods het iets minder humane 'geval'. Misschien drinken ze aansluitend samen een kopje aromakoffie en gaan dan weer aan het werk.

Het kind zal vragen of ze om half vijf alvast mag afsluiten, gebruikmakend van de goedheid van Marco, die heerlijke collega, die niet de beroerdste van de gang is.

Maar goed, door al dat gezwets van die Marco heb ik behoorlijk trek gekregen en ik ben dan ook verheugd dat ik aan het einde van de straat de niet te missen snackhal van Bonnie zie opdoemen.

Ooit begonnen vanuit een stacaravan stichtte Bonnie haar snackimperium. Ze schiep een overkapping, een serre, een stuk of wat bijgebouwtjes en alles bij elkaar heeft dit geresulteerd in een afzichtelijk, bontgekleurd bouwwerk van golfplaten, hordeuren en plastic inzetramen, met ergens in het midden de antieke caravan waarmee het allemaal begon. Zou je er smerige en lijmsnuivende straatkinderen neerzetten dan waande je je in een voorstad van Manilla.

Desondanks ben ik bijzonder ingenomen met het idee mezelf onder te dompelen in treurigheid. Lekker klessebessen met de vaste klanten, die nooit om een verhaaltje verlegen zitten. Daarbij kijk ik graag naar ze als ze aan het smikkelen zijn. Dat gesmak en geprak, het is de soundtrack van de hel. Ik heb me in eerdere, vergelijkbare situaties in alle ernst afgevraagd wat het tegenovergestelde van klonen eigenlijk is. En toch zie ik ernaar uit.

Op de parkeerplaats van de snackhal is voldoende plek. Ik zet de

auto naast een plas glasscherven ter grootte van een zijruit. Even later kan ik mijn schotelkje met het broodje tartaar-peper-uitjes neerzetten tegenover een man van zestig, die er samen is met een kind uit de buurt, naar ik aanneem, want het is crèmekleurig en hij gewoon blank. Mijn tafelgenoot is halverwege een frikadel speciaal en zit aan de patat.

Hij pakt zes, zeven frietjes tegelijk in zijn hand, maakt er een gelijkmatig bosje van met zijn andere hand en haalt het door de curry-majo. Op het moment dat hij het in zijn mond steekt, zeg ik: ‘Eet smakelijk’ en ga zitten. Dit belooft wat, want met volle mond zegt de man onmiddellijk: ‘Ja, eet ze’ terug. Het gele van de friet is nauwelijks meer zichtbaar, alles is dezelfde kleur bruin in de mond van deze smakkende onbeschaafdheid.

‘Is dat een kind uit de buurt, dat u bij zich heeft?’

‘Nee, dat is Pablo, mijn kleinzoon.’

‘Hoe kan dat nou? Dat joch heeft een compleet andere kleur?’

‘Zijn vader is van de Antillen.’

‘O, dat kan ook. Ik dacht even aan een adoptiekind. Dat heb je steeds meer tegenwoordig. Ik zeg wel eens: nou, zeg ik dan, ze halen de halve wereld leeg met adoptiekinderen. Snapt u wel?’

Gelukkig snapt de aardappeleter het, wat knap is, en daarom kan ik verder met dit nu al legendarische gesprek. Ik stel mij compleet aan en hoop op een aardige discussie. Die Pablo is een dankbaar onderwerp.

‘Heeft u er ooit over gedacht om een kind te adopteren?’

‘Nee. Dat was meer iets van na mijn tijd. Vroeger, toen kreeg je nog gewoon kinderen van je eigen.’

‘U bedoelt: kinderen van uzelf?’

‘Ja. Ik had gewoon kinderen van mij en mijn vrouw.’

‘Begrijpelijk. In uw tijd was dat adopteren nog niet zo nodig. Maar

ja, toen had je vast ook nog geen Antillianen rondlopen die het met dochters, zoals de uwe, zouden doen.’

Zonder met zijn ogen te knippen haakt de man in. ‘Wij hadden vroeger alleen gastarbeiders, die werkten de hele dag. Harde werkers, hoor.’

‘Zeker. Maar dat waren geen Antillianen. Die kwamen pas toen het werk al gedaan werd door Turken.’

‘Ik heb een Turk als collega gehad.’

‘Was die Turk de baas?’

‘Nee, dat niet. Hij was van de pallets.’

‘Dat is de grap. Daarom was die Turk thuis de baas. Beetje op zijn vrouw timmeren, u kent dat wel. Ja, dat zijn trotse baasjes hoor, die Turken. Vergis je er niet in.’

‘Ik heb geen idee, eigenlijk. Zo goed kon ik hem niet.’

‘U bedoelt dat u de Turkse man niet goed kende?’

‘Ja. Hij sprak niet zoveel. Hij nam wel altijd een kleedje mee als hij naar de wc ging. Hij legt dat kleedje dan voor het toilet want die lui knielen altijd als ze moeten plassen, want dat hoort bij hun geloof.’

‘Wie zegt dat?’

‘Ja, dat zeiden wij altijd. Waarom neem je anders een kleedje mee naar de wc?’

Wat een eenvoud. ‘Waarom hebt u dat arme Turkenmannetje nooit eens gevraagd waarom hij dat kleedje meenam? Misschien wilde hij erg graag praten over het kleedje en vrienden maken. Misschien was het naast een Turk ook nog gewoon een aardig mens. Kan ook. Bent u wel eens bij die Turk en zijn Turkse vrouw thuis geweest?’

‘Nee, dat niet. Maar hij was nooit ziek. Meestal gingen we pas bij een collega langs als die ziek was.’

‘Tja, de wereld is failliet, vindt u ook niet?’

‘Bedoelt u met het milieu en zo?’

‘Ja. En dan met name het milieu dat in het dagelijks leven te maken heeft met buitenlanders. De andere milieus redden het op zich nog wel. Die zijn mondig en gezond en helpen elkaar. Ze zitten op de goede plekken en kunnen alles zelf betalen.’

De zestiger zet aan voor een nieuw bundeltje friet. Volgens mij is hij aan het afhaken. Als ik niet snel iets bedenk, zal deze conversatie niet zo legendarisch worden als ik had gehoopt. Bah, wat een vreselijk moeizame vent tref ik vanmiddag. Ik raak teleurgesteld van de gedachte. Ik had zo’n zin om mooi te blijven, nu moet ik noodgedwongen de nuance loslaten. Wordt het meteen veel minder leuk van. Dat Bonnie-volk is verdorie niet over een kam te scheren, zeg.

‘Ik zou op zich best een adoptiekind willen.’ Ik wacht netjes een antwoord af en na een paar keer kauwen vraagt de kerel of ik kinderen heb. Ik schud van nee. ‘Geen tijd. Altijd druk. Ik werk als een dolle. Maar over een tijdje wil ik wel een kind en wat mij betreft wordt dat zo’n arme-landenkindje. Als je ze fatsoenlijk aankleedt, dan vallen ze hier helemaal niet meer op tegenwoordig. Lijkt het net alsof hun vader Antilliaan is. Nou, en daar lopen er hier genoeg van rond. Het is hier soms net een konijnenheuvel. Vindt u niet?’

‘Zoals op de kinderboerderij?’

‘Wat mij betreft. Maar als ik zo’n kind laat overkomen uit een ontwikkelingsland, dan wil ik wel dat het moederziel alleen op Schiphol aankomt, in een kort broekje met zo’n geinig, stoffig gezicht, En op blote voeten natuurlijk. Want weet u wat het is met die adoptiekinderen? Die worden in die folders en op tv altijd veel mooier afgebeeld dan in het echt. Ze lachen altijd met van die parelwitte tanden en hebben vrolijke kraaltjes in hun haar. Net Kinderen voor Kinderen.

En weet u wat ik vind? Ik vind het gemeen voor die echt zielige kinderen, want die stinken, hebben zweren, luizen en aften, een bedorven gebit en ze dragen geen kralen maar klitten.

Zielig ja, want weet u wat er gebeurt? Al die zogenaamd nobele mensen die best zo'n fonkelend kralenkindje willen, gaan naar het adoptiekantoor, bladeren wat door de catalogus, zien foto's van die vieze gedrochtjes, ik zweer het u, dan hoeven die smeerlappen ineens geen adoptiekind meer. Die willen een vrolijk kleurlingetje, geen huisdier. De kinderen die echt hulp nodig hebben, krijgen het nooit en daarom is de wereld failliet. Kent u Baudelaire?'

'Nee.'

'Die zei dat ook.'

Het is even stil. Ik moet zeggen dat ik een interessant boompje heb opgezet, met wat mij betreft genoeg aanknopingspunten voor een kwartiertje leut. En dan te bedenken dat ik me drie kwartier geleden nog zat op te vreten bij die ontzettende lul, die nu vast de stapeltjes papier op zijn bureau rechtlegt voor de volgende bezoeker.

Marco, tss. Ik hoop dat hij ongemerkt over zijn eigen broekspijp heeft gezeken en dat hij het hele gesprek verward in zijn eigen lucht zit. Ik kom hier overigens op omdat het in Bonnie bij tijd en wijle werkelijk niet te harden is.

Zonet was er zo'n vethopig truckersmastodont die het kennelijk ongepast vond om nota bene beide deuren achter zich dicht te trekken nadat hij de Fresh Prince op de trein had gezet. Ik keek regelrecht in de nadampende plee toen ik rondspiedde waar die plotselinge stank vandaan kwam. Mijn God! Bonnie, executeer deze minderman. Wij betalen hier toch niet alleen voor ons broodje maar ook voor een stukje ambiance, of niet soms?

Gelukkig staat er een man op die naar de deur wandelt. Er bestaan nog helden. Iemand bevrijdt ons van het kwaad, chapeau meneer.

De volgende scène is te verbazingwekkend om te beschrijven want in plaats van de deuren snel te sluiten, gaat deze kwast gewoon het toilet binnen om zijn behoefte te doen. Wat is dit, zeg? Voor hem is dit kennelijk geen stank maar een uitnodiging om er lekker een paar minuten middenin te gaan zitten. Kickt hij op warme toiletbrillen? Het is vast zo'n kerel die ruikt aan damesondergoed op rommelmarkten. Gelukkig is de ergste stank weg. De weeë lucht die is blijven hangen, doet me aan de vieze mouwloze T-shirtjes van Sjarrel denken.

Ondertussen kijkt opa waar Pablo rondhangt. Dan buigt hij voorover over de tafel, alsof er gefluisterd moet gaan worden. Al mijn vruchteloze gebabbel van daarnet lijkt de frituurfanaat toch ergens te hebben aangezet tot eigen gedachten. Ik hoop op iets moois; ik heb het vandaag verdiend, als je het mij vraagt.

‘Op televisie was laatst dat kinderen in Indië worden verkocht aan Duitsers die daar speciaal voor naartoe gaan.’

‘Bedoelt u soms kinderen uit India waar Duitsers speciaal op afkomen?’

‘Ja, van die lui die van kinderen houden, zeg maar.’

‘O, bedoelt u dat.’ Ik doe alsof ik geweldig beledigd ben. Verbouwereerd veer ik terug in mijn stoel. Wat is het volgende? Zijn seksleven dat is achtergebleven in de jaren zeventig? ‘Sorry meneer,’ zeg ik theatraal gepikeerd, ‘maar ik vind het noch de plaats, noch de tijd, noch de gelegenheid, noch het gezelschap, om over anale kinderverkrachting te beginnen. Ik hoop dat u mijn bezwaar begrijpt. En daarbij komt: ik ken u niet eens.’

Ik houd mijn handpalm in zijn gezicht zoals negerinnen altijd doen als ze discussiëren. Ik knik mijn hoofd schuin omlaag, maar blijf hem aankijken.

De man is overdonderd en kijkt zenuwachtig om zich heen omdat

hij ten tijde van het hardop roepen van ‘anale kinderverkrachting’ ineengedoken over de tafel gebogen zat, alsof de conversatie niet voor andere oren bestemd was. De overige tafeltjes kijken naar het onze en de man van de overzijde komt langzaam overeind. Zelf hoop ik natuurlijk vurig dat Pablo even poolshoogte komt nemen, zodat de overige bezoekers medelijden met het kind krijgen, maar dat teringjoch is nergens te bekennen. ‘Ik wil het helemaal niet over kindermishandeling hebben,’ jammert de man.

Ik wil net een euforisch bingo in mijn hoofd laten klinken als er ter linkerzijde een zestigjarig blond permanent op ons afkomt. Het is een vrouw. Het beent naar onze tafel en zegt op hoge toon dat mijn hele manier van doen haar niet aanstaat.

‘U zit hier maar de mensen en de kinderen in arme landen te beledigen. Dan scheldt u die man uit, die hier alleen maar komt om te eten en u zit smerige gezichten naar andere gasten te trekken. En volgens mij heeft u dat laatste niet eens door.’

Ik kijk de vrouw aan en zit erover te denken om haar een compliment te maken. Zomaar drie volledige zinnen achter elkaar, netjes met de juiste werkwoordsverbuiging, en dus niet een infinitief of gebiedende wijs, zoals meestal bij vrouwen aan wie nooit persoonlijk een couplet in een smartlap is gewijd. Wel in meer algemene zin, natuurlijk, als het gaat om treurigheid, leegte, smart en de dood.

Maar goed, het figuurtje staat nog steeds naast de tafel. Ze kijkt me aan en de man tegenover mij kijkt naar haar. Hij zegt niets en dat bevalt me erg aan hem. Sterker nog, ik verklaar me solidair en zo staat de mevrouw van het ware woord even later beteuterd stoer te doen naast ons tafeltje. Dit tafereel wordt nog lulliger op het moment dat iemand in de keuken zijn favoriete liedje op de radio hoort en het geluid eens flink opendraait. ‘Sayonara, mooie lady!’ schalt het luid

vanuit Bonnies hemel.

Ik probeer mijn lachen opzichtig te smoren in mijn broodje, maar dat gaat natuurlijk nooit goed. Ik kijk mijn overbuurman eens guitig aan en samen proberen we iets van een lachbui te maken. Het gaat moeizaam, we hebben allebei niet werkelijk veel lol, maar toch overtuigt het de vrouw genoeg om me toe te bijten dat ik eens naar mezelf moet kijken, waarna ze afdruipt.

Wat denkt dat mens wel, trouwens? Gaat zij in de buurt ook zo met haar eigen stam om? Zou niet best zijn. Het zal de Verstotene van de Gladiolenbuurt zijn, vermoed ik. Werkelijk stuitend. Waar zo'n primaat het gore lef vandaan haalt om mij even te gaan vertellen wat ik met mezelf moet doen. Verdomme, ik heb helemaal geen zin meer om hier nog in dit stompzinnige hol rond te hangen.

Ik kijk naar mijn overbuurman en maai met mijn hand voor mijn voorhoofd om te laten zien dat we hier met een kierewiet personage te maken hebben gehad en vraag hem of hij ook zin heeft in iets te drinken. Hij wil cola. Ik sta op, pak mijn jas en loop naar de counter voor twee cola. Tegen de bedienvrouw, niet Bonnie, die is in geen velden of wegen te bekennen, zeg ik dat de cola's van de man van dat ene tafeltje daar zijn. Ik pak de blikjes en stop er eentje in mijn zak. De andere zet ik even later voor de man neer en zeg allerhartelijkst: 'Ik moet er weer vandoor. De plicht roept, hè, de economie in dit kikkerlandje leunt toch vooral op mensen als ik. Het management van dit kleine maar dappere EU-lidstaatje, zeg maar. U weet wel, dat driftige landje met al die buitenlanders die net zo driftig zijn vanwege de integratie, snapt u wel? Nou, dát landje houd ik dus zo'n beetje in mijn eentje draaiende. Valt niet mee hoor, en daarom zeg ik tegen u: ga zo door, blijf eten en drinken, consumeer en tot een volgende keer maar weer.'

De zestiger smakt nog wat na en zegt opgewekt: ‘Ja, u ook tot een volgende keer. Ik kom hier wel vaker.’

‘Ach, dat is nou jammer,’ schreeuw ik alsof ik naast een werkende stofzuiger sta, ‘ik kom hier nooit. Ik kom uit Finland, dat is niet om de hoek. “A heuke meuke” en de groeten aan Pinto.’

‘Pablo,’ zegt de man. Ik steek mijn hand uit. ‘Okkie.’

Ik zwaai natuurlijk nog even naar de blonde verschijning maar die kijkt strak voor zich uit, een teken dat ze het heeft opgemerkt. Knak wat mij betreft met je voorhoofd op tafel, trut.

Met die opgewekte gedachte ga ik naar buiten.

De frisse lucht komt me tegemoet als ik de deur uit ben. Wat ongelooflijk. Het tuig is van mijn auto afgebleven en dus ben ik vrij ontspannen als ik om half twee ’s middags de parkeerplaats afdraai, richting huis. Richting dat heerlijke wezentje dat luistert naar de naam Mandy-met-haar-ongemakken.

Nog liever zie ik mijn eigen huis in de fik staan. Als ik de straat inrijd, staat Jan-Willem op de oprit zijn auto in de wax te zetten. Een nauwkeurig werkje, zo vertelde hij me laatst uitentreuren. Die lul heeft natuurlijk een vrije dag, ziet mij zodirect uit de auto stappen en denkt: ‘Hé leuk, David thuis. Laten we samen wat ondernemen.’ Ik heb met die hufter zelfs eens met een kar vol coniferen door een tuincentrum geslenterd. Het is geen slecht mens, maar waarom zouden alleen slechte mensen onuitstaanbaar zijn?

Ongelooflijk, ik zie hem al zwaaien aan het andere eind van de straat. Het zal me niet verbazen als hij zodirect zegt dat hij me herkende aan het geluid van de auto. Zo’n type is het. Hij heeft geen leven.

Ik wil een zin maken met het woord ergo, omdat de situatie daar naar mijn mening om vraagt. Geen idee eigenlijk, hoe je het gebruiken moet. Ik heb er laatst ook over nagedacht toen het in een talkshow drie keer werd uitgesproken. Ergo dit, ergo dat. Het leek wel mode.

In ieder geval, met Marjo heb je geen leven, dat wil ik gezegd hebben. Misschien dat ze meevalt als ze iedere dag dezelfde cocktail neemt als Mandy. Nee, Jan-Willem heeft het niet getroffen.

Ik weet zeker dat hij me zodirect vraagt of ik een vrije dag heb. Hoe dan ook, het verhaal dat ik aan Mandy heb opgehangen over het verplicht opmaken van mijn vrije dagen kan ik niet aan hem kwijt. Dat gelooft hij nooit. Kan dus nog lastig worden, als hij gaat hengelen naar de waarheid. Ik bedenk wel wat. Voordat die zak hooi me op de knieën dwingt.

Ik stap uit en hij loopt meteen enthousiast op me af. ‘Hé David, jij ook een vrije dag?’

‘Zo, ben je de auto in de was aan het zetten?’

‘Wax. Was is voor meubels, wax voor de auto.’

‘O. Nou, als ik het zo zie, dan glimt het niet echt.’

‘Ik moet het nog uitwrijven.’

‘Dus het moet er weer af?’

‘Nee, ik wrijf het uit, met een wollen doek.’

‘Dat is hetzelfde,’ zeg ik snel, ‘ik zal je niet verder storen. Genoeg te doen, lijkt me.’

‘O, je stoort niet. Ik wist niet dat je een vrije middag had.’

Ik strijk over de motorkap en ruik aan mijn wijsvinger, vergezeld van de middelvinger tussen de bovenlip en neus met de nagel naar boven. ‘Zo,’ doe ik verrast, ‘heftig spulletje. Wat zit daar zoal in?’

Jan-Willem gebaart me dat ik moet blijven waar ik ben. Hij spreidt zijn armen en buigt een beetje door zijn knieën. ‘Ik pak de flacon, daar staat het allemaal op.’

Hij springt in zijn draai en galoppeert naar binnen. Het voelt alsof ik in de val ben getrapt.

Al pratend komt Jan-Willem op me afgelopen uit de garage, met een groene fles in zijn handen. Hij leest het etiket voor en verslikt zich in de zuren. ‘Al die namen ook,’ verontschuldigt hij zich, ‘maar wel goed spul. De auto glanst er mooi van en na regen ziet het er spectaculair uit.’

‘Ja, dat geloof ik graag,’ zeg ik terwijl ik de fles uit zijn handen pak en met een serieus gezicht bestudeer. ‘Draag je wel handschoenen? Hier staan toch een paar zuren die bijzonder schadelijk zijn voor de huid. Je hebt toch wel iets van bescherming?’

Jan-Willem kijkt me bezorgd aan. ‘Zou je denken?’

‘Denken?’ roep ik overtuigd uit, alsof ik er verstand van heb en geen aflevering van een consumentenprogramma mis, ‘ik weet het wel zeker. Hierzo, deze zuren en preparaten, daarvan weet ik echt dat

het slechte zijn. Hier, acid-nanana-sorbine-fosfor, dat is echt heel slecht voor je. Dat weet iedereen. Wat kost zo'n fles?'

'Zo'n flacon? Acht, negen euro.'

'Hier. Moet je zien hoe goedkoop. Echt jongen, dit spul is slecht voor je. Niet inademen, niet op de huid. En weet je wat het punt is van die rotzooi? Het is allemaal Amerikaans en die lui dekken zich daar allemaal juridisch in. Zo van: op de verpakking staat dat die-en-die stof erin zit en je kunt weten dat je daar huidkanker van krijgt, dus is onze verantwoordelijkheid afgekocht met het melden van de bestanddelen.

Vervolgens exporteren die lui hun troep gewoon naar Europa want hier zijn de bureaucraten te schijterig om er wat van te zeggen, dus er gebeurt niks. In Amerika weten de mensen dat het slecht is, maar hier niet. En dat houdt die firma graag zo. Ze willen namelijk geld verdienen. Ergo, je bent de lul als je wat gebeurt.'

'Jezus.'

'Ja, en hij is nou juist de enige die er niks aan kan doen. Je moet zelf echt beter op de bestanddelen letten, man. Straks heb je uitzaaiingen en een glimmende auto. Wil je dat?'

'Euh, zullen we zo even een bakkie doen?'

'Nee.'

Ik schrik van de stilte die op de afwijzing volgt en dat komt voornamelijk door het gezicht van Jan-Willem. Hij vraagt of het goed met me gaat.

'Ja, waarom niet?'

'Je bent zo nerveus. Zo anders.'

Het schiet door mijn hoofd dat ik nu het eerste punt moet zetten om mijn geloofwaardigheid niet te verliezen. Heel eenvoudig: ik kan niet drie maanden of langer achter elkaar een vrije dag hebben. Dat loopt in de gaten. Helemaal bij zo'n oetlul als Jan-Willem.

‘Ik zal het je zeggen,’ besluit ik, ‘zodirect, bij de koffie. Eerst even omkleden.’ Jan-Willem klaart weer op. ‘Is Marjo thuis?’ Jan-Willem schudt van niet en zegt dat hij lekker alleen thuis is. Volgens mij zegt hij ook nog dat het vrouwtje lekker naar de stad is met haar nichtje. Hij lacht erbij, maar niet ondeugend of geamuseerd. Eerder omdat het hoort bij het soort opmerkingen.

Ik bemerk dat ik ademloos naar hem sta te kijken. Wat een dom figuur. Nee, niet dom, eerder triest. Wat een triest figuur. Ik denk aan God, mededogen, loutering en dat soort dingen, maar kan er geen zin van maken.

Hij lacht nog een keer omdat hij mijn stilzwijgen opvat alsof ik het niet begrepen heb. Hoewel, wat valt er te begrijpen? Jan-Willem denkt ook even na en zo kan het gebeuren dat twee volwassen mannen op de oprit van hun luxe rijtjeshuizen een moment stil zijn en elkaar aankijken.

Jan-Willem doet het tafereel de das om. ‘Ja. Het vrouwtje. Lekker in de stad. Ik lekker hier. Beetje klussen. En weet je wat het mooie is?’ Helaas weet ik niet wat het mooie is en daarom haal ik mijn schouders op.

‘Chinees,’ jubelt Jan-Willem, ‘altijd als Mar naar de stad is, neemt ze Chinees mee. Tjaptjoi, satétje, je weet wel.’

Een kwartier later heb ik me niet omgekleed omdat Mandy nog lag te slapen en ik haar niet wilde wakker maken. Ik zit bij Jan-Willem op zijn nieuwe bank en schuur met het ritsje van mijn kontzak over het krakende leer. Daarbij ga ik vrij ruw verzitten als ik mijn kopje koffie van de tafel pak, terugzet, van de tafel pak, terugzet.

Als Jan-Willem zich genesteld heeft in de stoel tegenover me, steekt hij van wal. ‘David, wat was er wat je me wil vertellen?’

Ik ga rechtop zitten en voel hoe het pinnetje van de rits zich in

een leerplooi vastzet. ‘Kijk,’ begin ik terwijl ik van de ene bil op de andere overga, ‘er zijn dingen in het leven waar je wat aan kan doen en er zijn dingen waarvoor die vlieger niet opgaat.’

Jan-Willem knikt hevig, voornamelijk omdat ik zoals wel vaker de laatste tijd even mijn mond houd om de impact van mijn woorden goed te laten doordringen. Niet in de laatste plaats voor mezelf, want ik betrap me er nogal eens op dat ik bij Jan-Willem zo gedachteloos stellingen en argumentaties formuleer, dat ik me compleet voor schut zet als daar bandopnames van zouden opduiken.

Niet dat hij het doorheeft, maar ik herinner me een reprimande van nota bene Mandy dat ik uit mijn nek zat te kletsen op een burenavond. ‘Je hebt bijvoorbeeld dingen als het lot, toeval en dergelijke. Daar kun je niks over zeggen. Waarom rijden sommige mensen tegen een boom? Je weet het niet.’

‘Is er wat ergs gebeurd?’

‘Op zich niet, maar er is wel iets gebeurd dat van invloed zal zijn, althans voor de komende tijd.’

‘Jezus, man. Wat is er?’ Jan-Willem gaat op het puntje van zijn stoel zitten. Hij kijkt bedrukt, of hoe dat in zijn geval heet. ‘Je bent toch niet ziek of zo?’

‘Niet schrikken,’ zeg ik geruststellend, ‘ik ga niet dood.’

Ik maak Jan-Willem er niet geruster op, maar daar had ik ook niet op ingezet. Ik moet tijd winnen, want ik heb geen idee wat ik moet zeggen en waarom. Het enige wat ik kan bedenken is dat ik wil dat Jan-Willem me met rust laat.

‘Ik ben vandaag bij de bedrijfsarts geweest voor controle en daar is vast komen te staan dat ik lijd aan Rémouchet.’ Ik kan het bijna niet geloven, maar ik heb het gezegd. Ik lijd aan een ziekte die ik zelf heb verzonnen. Als Mandy het hoort, zal ze in lachen uitbarsten want we

zijn vorig jaar nog in Rémouchet geweest.

‘Rémouchet?’ vraagt Jan-Willem, ‘wat is dat, Rémouchet?’

‘Je zegt het fout,’ red ik, ‘het is Ramouillet. Je spreekt die sj-klank niet uit.’ Hij herhaalt mijn nieuwbedachte naam. Mandy zal er niet meer om lachen. Ze zal niet aan vakantie denken en heel serieus ziekteweetjes uitwisselen. Ik zal voorlopig dus netjes mijn mond houden. Geen zin in haar gedoe. ‘Zou je het niet tegen iedereen willen zeggen?’ vraag ik daarom.

Jan-Willem veert op. ‘Natuurlijk, natuurlijk, ik houd mijn mond, maar zeg eens: wat is dat eigenlijk, dat Ramouillet?’

‘Tja,’ besluit ik, ‘er is nog vrij weinig over bekend. Er zijn wel wat symptomen, maar ze weten er het fijne nog niet van.’

Jan-Willem weet niet hoe hij moet kijken. Je ziet aan zijn schokkerige bewegingen dat er allerlei acties door zijn hoofd schieten. ‘Maar hoe zit het dan met je werk?’ vraagt hij uiteindelijk.

‘Wat is daarmee?’ doe ik onnozel.

‘Blijf je wel gewoon doorwerken?’

‘In overleg met de arts heb ik geregeld dat ik wat vaker thuis kan zijn, maar over het algemeen werk ik gewoon door, ja. Ik draai mijn uren wel. Ik ben er het type niet naar om de hele dag thuis te zitten. Nee, echt hoor, dat is prima geregeld zo.’

‘Dat is goed.’

‘En belangrijk.’ Het is even stil, maar ik zie aan mijn buurman dat het hem niet heeft gerustgesteld.

‘Maar wat héb je dan?’ vraagt hij opgewonden.

‘Laat ik het zo zeggen. Door mijn stressvolle en uiterst relevante werk neemt een bepaald stofje in mijn hersenen af, waardoor ik vermoeid raak. Tegelijkertijd neemt mijn verantwoordelijkheidsgevoel toe, via een ander stofje, zeg maar, en dat gaat op den duur spaak lopen.’

‘En dan word je moe?’

‘Onder andere, maar voornamelijk word ik onvoorspelbaar. Het zou bijvoorbeeld kunnen dat we gezellig praten en dat ik dan ineens weg wil. Naar huis of zoiets. Of gewoon, wandelen.’

‘Goh, best vervelend,’ zegt Jan-Willem ingehouden.

Dan sla ik op mijn bovenbenen en ga staan. ‘Ik moet nu echt weg,’ zeg ik opgelucht, ‘ik moet wandelen. Ik kan er niets aan doen. Het is sterker, ik moet eraan toegeven.’

Hulpeloos kijkt die lul me aan. Gatverdamme, wat een aanblik. Alsof hij een vader moet opbiechten dat diens zoontje hem iedere week moet pijpen. Meer mensen zullen bij het zien van de walgelijke kop van mijn buurman hebben getwijfeld aan de eerlijkheid van het leven. Waarom zakt Bredero veel te jong door het ijs en leeft Jan-Willem een nutteloos leven, zonder kanker te krijgen? Het zal zijn omdat Marjo bestaat en God, wiens wegen ondoorgrondelijk zijn.

‘Joh,’ zegt hij. Hij knikt zijn hoofd kort naar achteren. ‘Als ik je ergens mee kan helpen, dan hoor ik het wel, hè?’

‘Aardig van je, buur,’ zeg ik vriendelijk, ‘maar voorlopig kun je me beter met rust laten. Daar hebben we allebei baat bij.’ Hij knikt weer, meneer Oenemans. ‘Dag,’ zeg ik en loop zonder hem aan te kijken de kamer uit, de deur uit, naar buiten, waar ik vanuit mijn ooghoeken zie dat hij me nakijkt. Ik houd de pas er flink in. Dat hoort bij mijn zojuist verworven ding. In mijn hoofd repeteer ik Ramouillet. Stel je voor dat ik het vergeet.

Ik kan niet genoeg benadrukken hoe prettig het is dat Mandy de medicijnen heeft herontdekt. Ze slikt trouw iedere ochtend en namiddag. Mocht ze ze toevallig vergeten, dan weet ze dat binnen een uur, als haar lichaam begint te protesteren. Dan wordt ze duizelig en krijgt ze nog meer eczeem op haar onderarmen. Uitslapen in de weekends is er daarom niet bij, maar waarom zou ze? Voor haar is elke dag een volgende. Ze komt toch nooit buiten.

Ik vind het allemaal wel best, ik haal zelfs haar recepten bij de apotheek, zolang ze me maar niet vermoeit met haar gezeur. Stel je voor dat ze hier de hele dag clean rond zou lopen. Ik moet er niet aan denken. Altijd maar dat domme gezanik over droogmolens of wat dan ook. Vooral als Marjo is langs geweest is het raak. Dan word ik echt horendol van die vrouwenonzin. Oké, voetbal is misschien ook flauwekul, het is in ieder geval een spelletje en dat kun je van de Blokkerkrant niet zeggen.

Laatst heb ik tussen neus en lippen door nog een keer gezegd dat ik wat vaker thuis zal zijn, om te kijken of ze iets vermoedt. Ik ga namelijk bijna nooit weg, ik hoef zogenaamd nooit op mijn werk te verschijnen.

Op zich is het niet Mandy maar Sjarrel waarvoor ik moet uitkijken. Mandy hoeft maar te zeggen dat ik de laatste tijd vaak thuis ben en Sjarrel wil meteen het hele verhaal. Die vieze zak zal zich met me gaan bemoeien, wat ik ook vertel.

Mandy stelt geen vragen of opmerkingen. Ze herhaalt het wel eens als ze me ziet. 'David is een paar daagjes thuis,' zegt ze dan met een glimlach. Ze kijkt altijd weg, maar ze heeft wel een blijde gezichtsuitdrukking. Ze lijkt autistisch, met dat verschil dat die een

hulpje krijgen voor het huishouden.

Ik heb het wel gezien thuis. Er moet wat gebeuren, maar eerst moet ik het verhaaltje kloppend krijgen. Mandy is voorlopig mee, Jan-Willem is om, ik zit met Sjarrel, maar zolang ik die buiten de deur kan houden, is er niets aan de hand. Hij belt om de dag om te vragen hoe het is met Mandy.

Toen ik laatst midden op de dag de telefoon opnam en hem aan de lijn kreeg, zei hij dat hij me niet thuis had verwacht. Ik schrok en zei dat ik me niet lekker voelde en eerder naar huis was gegaan. Toen ik had opgehangen, heb ik zeker een minuut staan nadenken over wat ik had gezegd. Waar het op neerkomt, is dat ik niet consequent kan zijn.

Met Jan-Willem is alles dik in orde. Als we elkaar tegenkomen, doet hij bijna een stapje terug, met een blik die te kennen geeft dat hij me begrijpt. Dat hij weet dat ik even een periode heb waarin ik liever alleen ben, bijvoorbeeld om te wandelen. Die zwakke kant maakt Jan-Willem een nog grotere lul dan ik ooit heb bedacht. Ik hoop dat hij zijn muil kan houden tegen Marjo.

Ik kan me voorstellen dat hij 's avonds, als hij weer zonder gesprekstof zit, plompverloren begint over mijn ziekte. Een ding: Marjo zou helemaal doordraaien, opspringen, met haar armen gaan zwaaien, voor Jan-Willem gaan staan, naar hem toebuigen en schreeuwen: 'Dat zeg je me nu pas?'

'Maar liefje, ik weet het nog niet zo lang.'

'Hoé lang?'

'Een weekje of twee, drie.'

'Twee, drie? En dat vertel je me nú pas? Weet je dat ik me al zorgen maakte over David en Mandy? Weet je dat ik er al over heb gedacht er professionele hulpverlening bij te halen? Nee. Daar weet jij allemaal niks van. Omdat je me niks vertelt. En je vraagt ook niks!'

Jan-Willem zit met zijn hoofd tussen zijn schouders en met ingetrokken kin en grote ogen naar de briesende Marjo te kijken. Hij knikt na elk derde woord omdat hij niets anders durft.

‘Je hoort het steeds vaker,’ gaat Marjo verder, ‘dat mensen compleet doordraaien en elkaar wat aandoen. Dan zie je buurtbewoners op tv vertellen dat ze weliswaar weten dat het voorkomt, maar nooit, nooit hebben ze gedacht dat het ook bij hen in de straat zou kunnen gebeuren. Dan staat er zo’n mens te verkondigen dat het nu toch wel erg dichtbij komt.’

Jan-Willem heeft zich iets hersteld en vraagt voorzichtig of ze niet overdrijft. ‘Overdrijven? Overdrijven?’ brult Marjo, ‘ik probeer hier iets te voorkomen, ja.’

‘Oké, maar laten we dan eerst eens nadenken over wat we zelf kunnen doen, voordat we er meteen een professional bij halen.’

‘Wat dan?’ zegt Marjo die uit haar ruwe ritme lijkt gehaald door het redelijke voorstel van Jan-Willem, ‘afwachten?’

‘Nee, dat niet. We nodigen ze eens uit, voor een gezellig avondje.’

‘Nou, die gaan echt niet zitten kletsen over hun problemen als je het zo losjes aanpakt. Typisch zo’n halve oplossing.’

Jan-Willem veert op en wijst naar Marjo. ‘Maar wel als we eerst David uitnodigen en op een andere avond Mandy.’

‘Hoezo?’

‘Dan kunnen we gewoon met ze kletsen, zonder dat ze zich bezwaard voelen over wat ze over elkaar zeggen. Jij zou tegen David bijvoorbeeld heel gemakkelijk kunnen opmerken dat je iets van Mandy hebt gehoord en hem daar mee confronteren. Kunnen we kijken hoe hij reageert.’

‘Klinkt niet gek. Wanneer nodig je ze uit? We kunnen geen maanden meer wachten.’

‘Ik zal David eind volgende week eens vragen.’

‘Dan pas?’

‘Ja, dat heeft te maken met zijn medicijnen.’

Het was eigenlijk een vaag ideeetje, maar toen ik er langer over nadacht vond ik het steeds beter worden. Het zou alles veel eenvoudiger maken en daarom zit ik nu in de auto op weg naar bungalowpark De Wiede Venne. Ik draai de parkeerplaats naast de overduidelijke receptie op. Het grind knarst onder mijn schoenen. Het geluid zorgt ervoor dat er net op tijd iemand achter de receptiebalie staat, alsof die standaard altijd aanwezig is.

Het is een mooie, ruime balie. Eigenlijk is het meer een soort brede biels op buikhoogte met folderrekjes en plattegronden. Achter de balie is een lager gelegen tafel, die over de hele lengte meeloopt met de biels. De tafel is precies hoog genoeg voor de baliedame om met beide armen in strekstand voorover te leunen. Het ziet er niet bijzonder mooi uit, zoals ze daar staat. Het flodderige T-shirt, ongetwijfeld met het logo van de camping, hangt om haar schouders. Vast en zeker one size fits all. Die dingen zitten niemand. Doordat ze met haar handen steunt, duwt ze haar borsten buitengewoon smerig naar voren.

Ze is, wat we met recht kunnen zeggen, een echt campingtype. Altijd viezig, smerig haar, meestal gemakkelijk kort. Boerse figuren in vrijetijdskleding, met lelijke gymschoenen. Als je langer met ze zou praten, dan zouden ze allemaal zeggen dat ze 's avonds alle stof van de dag van zich af douchen. Dat soort verhalen. Campingtypes zijn niet veel beter dan kermisvolk of de professionele braderie-kliek.

De vrouw, misschien is het nog gewoon een meisje, dat zie je nooit bij die lui, ze lijken altijd minstens zes jaar ouder, kijkt me ondanks alles vriendelijk aan en vraagt waarmee ze mij van dienst kan zijn. Ik loop op de balie af en leg beide handen op de biels. 'Ik zag jullie

advertentie in de krant over verhuur van huisjes en caravans voor langere tijd.’

‘Klopt,’ begint ze direct, ‘we hebben een aantal vrije plaatsen in het langetermijnsegment, hebt u in principe interesse?’

Wat is dit nu weer? Heeft ze dit ingestudeerd? Moet je haar zien staan, tussen de ansichtkaarten en de beltarieven.

‘In principe,’ zeg ik, ‘in principe, in principe, in principe. Wat is dat eigenlijk, in principe?’

Ze kijkt me aan. ‘Of u interesse heeft in een staanplaats, bedoel ik.’

‘Is dat in het langetermijnsegment of in het...’

‘Ja, het langetermijnsegment.’

‘Wacht even, wacht even. Ik ben nog niet klaar met mijn vraag.’ Ik zucht en schud mijn hoofd. ‘Lange termijn dus, of zijn die staanplaatsen overwegend voor de kortetermijnbewoning bedoeld, over het algemeen?’

Ze wacht even.

‘Qua segment,’ zeg ik er nog achteraan, net voordat ze wil antwoorden.

‘Nee, ze zijn allemaal in het langetermijnsegment.’

‘Mooi, want ik was van plan een keuze te maken uit uw langetermijnaanbod.’

‘Oké, zoekt u dan een caravan of een bungalow?’

‘Tja. Tja. Tja. Wat is het verschil eigenlijk?’

‘Een stacaravan heeft oorspronkelijk wielen en een bungalow is gewoon een vast huisje, maar sommige caravans hebben een ombouw en dat zijn net huisjes.’

‘Interessant. Dus zo’n caravan ligt er maar zo’n beetje los bij? Die kan zo alle kanten op, in principe?’

‘Nee hoor, die caravan ligt wel vast natuurlijk, met die ombouw

eromheen. Sommige hebben een overkapping over de hele lengte.’

‘Maar dan is er helemaal geen verschil met een huisje. Dat is ook mooi.’

‘Een stacaravan is qua verhuur wél veel goedkoper.’

‘U méént het. Waar doet u het van?’

Ze heeft geen idee waar ze het van doet, want ze is van de balie en die houden zich niet met dat soort dingen bezig. Ze pakt een ringband, een eenvoudige, met daarin plastic insteekmappen met kleurige A4’tjes. Schitterend! Knutselwerk, dat zie je zo. De insteekvelletjes zijn heerlijk gelay-out. Bovenaan het logo van de camping, in het groen. Daaronder in Arial, of hoe dat onterechte standaardlettertype ook heet, AANBOD LANGETERMIJN. Dan een heerlijke foto van het object en daaronder de specificaties. Gecentreerd. Ik kan niet genoeg benadrukken hoe heerlijk dat is. Man, ik sta hier te genieten aan de balie. Zoveel eenvoud en vreugde, magnifiek.

Ik ben zó nieuwsgierig naar wie dit gemaakt heeft dat ik me opricht en haar in mijn enthousiasme met beide handen vastpak. ‘Heb jij dit gemaakt?’ Ik hoop dat ze ja zegt, want dan zal ik haar onmiddellijk naar me toe trekken en in mijn armen sluiten, balie of geen balie.

‘Ja,’ zegt ze, en omdat ik haar nog steeds vasthoud, voegt ze er losjes aan toe dat de foto’s met de digitale camera van haar vriend zijn gemaakt. Ik laat los, ook al weet ik dat ze liegt. Ze heeft helemaal geen vriend. Het is een vies campingkind, dat heeft daar helemaal geen tijd voor.

Zulke kinderen moeten altijd op de camping meehelpen, in het stof. Stenen sjouwen, afrasteringen maken van takken, zodat de campinggasten niet buiten het terrein gaan, de hele dag bezemen, het sanitair chloreren en schoonspuiten met de slang, dat soort minderwaardig werk. Welke man valt daar nou voor? Bah, wat een

mispunt zeg, om zo maar tegen potentiële kampeerders te liegen dat het gedrukt staat.

‘Leuk, knutselen. Lekker knippen en plakken, dat vind jij leuk, hè?’ zeg ik haar zoals je een kleuter aanspreekt.

‘Het is allemaal op de computer gemaakt, hoor.’ Ze kijkt gepikeerd.

‘Kom, dan gaan we eens even samen kijken of je fatsoenlijk kunt fotograferen. Geef op die map.’ Ik begin driftig te bladeren, eigenlijk zonder reden. Heel ruw gooi ik de bladzijden door de map. Drie naar rechts, vijf keer terugbladeren, een stapel tegelijk. Om de scène te verklaren stop ik even. ‘Zo, dat is een flink aanbod dat u daar in uw map heeft zitten. Op het eerste oog ziet het er goed uit, maar ja, ik heb er nog niet echt serieus naar gekeken, natuurlijk.’

‘Voorin zitten de bungalows en na het tabblad zitten de stacaravans, en daar...’

‘Tabblad, tabblad. Even kijken.’ Ik gooi nog wat bladzijden heen en weer. Door het gewrijf blijven sommige insteekmappen in het midden van de ring hangen. Die kun je nu net zo goed weggooien. Dat ziet er niet uit. Ik bedoel, heb je zoveel werk aan een mooie presentatieklapper gehad, gaan de insteekmappen stroef, dat kan natuurlijk niet.

‘Ah, het tabblad. Daar zal je hem hebben.’ Ik sla de pagina met de eerste stacaravan op.

‘Kijk ‘es aan, de Grand Bru.’

‘Ja, dat is een hele fraaie stacaravan, hier vlak bij het sanitair.’

‘Hier staat “in zeer goede staat”.’

‘Klopt, die is goed onderhouden, echt in zeer goede staat.’

‘Ik wed dat dat bij alle caravans staat. Dat ze in zeer goede staat verkeren.’

‘Nee hoor.’

‘Zijn alle caravans zoals de Grand Bru?’

‘Nee zeker niet.’

‘En staat dat hierin?’ Ik tik een paar keer hard met mijn wijsvinger op de foto van de Grand Bru, in de hoop dat de hechtgaatjes van de insteekmap erdoor uitrekken.

‘Laat eens zien dan. Laat eens een caravan zien die niet in goede staat verkeert.’

Omdat ik de map in haar buik duw, pakt ze het ding aan.

‘Toe dan.’

‘Ik denk dat er in het huidige assortiment geen stacaravans zijn die niet in goede staat verkeren,’ zegt ze met een strakke kop, zonder in de map te bladeren.

‘Zo zo, dus ik heb mazzel met jullie aanbod,’ zeg ik glunderend. Ik doe blij. Als ze een man was geweest, dan had ik haar een speels stompje op de schouder gegeven.

Even serieus nu, ik moet de situatie herstellen. Ik wil hier tenslotte de komende tijd doorbrengen. ‘Even verder kijken,’ zeg ik. Ze legt het boek zo op de toonbank dat we er allebei vanaf de zijkant naar kunnen kijken. ‘Ja, de Grand Bru, die heb ik gezien. Ziet er leuk uit, zo op het eerste oog.’ Ik sla de bladzijde om. Ik kijk een tel. ‘Hm, de Grand Bru lijkt me typisch zo’n stacaravan waar je je in vergist. Op de foto ziet hij er niet zo voordelig uit, maar dat kan enorm meevallen.’

‘De Grand Bru is een zeer plezierige stacaravan.’

‘Dacht ik al. Ik denk toch dat deze foto veel beter had gekund. De compositie gaat nog, de caravan staat in het midden, maar met de lichtval is totaal geen rekening gehouden. De helft van de achterkant staat in de schaduw.’

‘Er zit een grote erker aan de achterzijde, waar u uitkijkt over de weilanden.’

‘Niet gek. Wat doet zo’n Grand Bru voor een jaartje?’

‘De Grand Bru doet voor een jaar,’ zegt ze langzaam en uitgerekt totdat ze de prijs heeft gevonden, ‘2850 euro.’

‘Doe je het ook voor 2000?’

‘Meneer, zo werkt dat hier niet, we zijn...’

‘Twee-twee-en-een-half?’

‘Meneer, dat hoeft niet. Deze prijzen staan vast. Als u minder wilt uitgeven, dan moet u een andere stacaravan uitkiezen.’ Ik blader snel door. ‘Ja me hoela. De Weidestaaar zeker. Daar wil ik niet in zitten. Voor nog geen driehonderd euro. Nee, ik wil de Grand Bru.’

‘Maar dan zult u toch rekening moeten houden met die 2850 euro per jaar.’

‘Dat moet dan maar. Ik en de Grand Bru, wij horen bij elkaar.’

‘Mooi om dat te horen, meneer.’

‘Tenminste, voor komend jaar dan hè. Het is natuurlijk wel een rib uit mijn lijf, dat snapt u.’ Ze knikt. ‘Maar zeg even, hoe gaat het nu verder?’

‘U krijgt zodadelijk van mij de sleutel, dan kunt u even kijken in de Grand Bru. Ik zal de boel hier administratief op orde maken en u kunt met pin betalen.’

‘Mooi. Geef op, die sleutel. Ik moet mijn Grand Bru zien,’ roep ik terwijl ik met mijn hoofd en armen zwaai.

‘Even nog, heeft u een paspoort, rijbewijs of ander geldig legitimatiebewijs bij u?’

‘Wat wil je het liefst?’

‘Maakt me niet uit.’

‘De foto op mijn rijbewijs is van korter geleden. Wil je die?’

‘Ja, geef me uw rijbewijs maar.’

‘Prima keuze. Het zal je bevallen.’ Ik leg mijn rijbewijs op de biels en wijs naar de kast met sleutels achter haar.

‘Hangt mijn sleutel daar?’ jengel ik ongeduldig terwijl het meisje is begonnen met het formulier. Dat doet ze maar alleen, ik heb geen zin om daar bij te zijn. Ze draait zich geërgerd om en pakt sleutel 8-12. Op de biels voor me ligt een sleutel, met een touwtje verbonden aan een geweldig grote houten kegel met daarop in witte verf 8-12. Ik pak de kegel op. ‘Wat is dit? 8-12? Wat een stom getal. Dat is toch geen huisnummer?’

‘Nee, dat is de achtste rij, twaalfde kavel. Twaalf betekent op het einde van het pad.’ Ze pakt een geplastificeerde plattegrond van de camping en wijst waar de Grand Bru ligt. ‘Hier zijn we nu,’ wijst ze, ‘u gaat straks hier rechtsonder, langs de slagboom tot aan de coniferen en dan gaat u naar rechts. Ziet u wel?’

Dat heb ik maar half gehoord. ‘Prachtig. U heeft coniferen.’

‘Wilt u een plattegrondje van de camping?’

‘Ik neem deze wel mee. Deze is tenminste niet zo pietepeuterig klein als die opvouwingetjes daar.’

‘Nee meneer, deze is van de balie. Voor gasten hebben wij andere kaartjes.’

‘En voor semi-permanente bewoners?’

‘Ook.’

‘Laat dan maar zitten. Die rommel hoef ik niet.’ Ik pak de sleutel en zwaai gevaarlijk met de kegel in het rond. Ik schreeuw dat ik er klaar voor ben. ‘Ik ga naar mijn hol, dag vrouw!’ Dan draai ik me om en loop met grote passen naar buiten. Natuurlijk kijk ik door de ruit naar binnen om te zien wat ze doet. Ze vult de formulieren in. Heeft ook al geen humor, die campingsnol.

Omdat ik een afslag te vroeg neem, moet ik het laatste stukje door de tuin van kavel 12 op rij 7. Daar staat hij, de Grand Bru, met groenaanslag op het dak, onkruid tot op het stoepje bij de voordeur, de gordijntjes dicht. Prachtig, daar ga ik niks aan doen. Het moet er

van buiten niet zo netjes en bewoond uitzien. Als die erkerdeuren aan de achterkant maar open kunnen. Ik draai de sleutel om en met een beetje duwen gaat de deur open.

Binnen ruikt het muf, maar het is er schoon. Ik kan gewoon rechtop staan en het meisje van de balie had gelijk: het is een plezierig ding, met tuinstoelen, magnetron en kofffiezetapparaat. Niet groot, maar alles is er. Het bed zal ik voorlopig niet hoeven gebruiken, want ik blijf nooit slapen op mijn werk. Ik kom altijd naar huis rond etenstijd, speciaal voor Mandy. Daarover gesproken, het is al na vijven en ik moet de boel nog afhandelen aan de balie. Morgen kom ik terug, met wat boeken en mijn tv-dvd-combinatie.

Nooit een echte vakantieganger geweest, maar vandaag kan ik niet wachten tot het acht uur is om uit mijn bed te springen en naar De Wiede Venne te gaan. Gisteravond heb ik de tv-dvd-combi uit mijn studeerkamer gehaald en in de auto gezet. Ik heb wat boeken uitgezocht, een paar dvd'tjes en verder niet zoveel bijzonders.

Mandy slaapt nog, ze heeft vannacht weer zitten bellen voor de televisie. Ik mummel iets in haar richting en sluipt de trap af naar beneden. Als ik de garagedeur opendoet, komt Jan-Willem naar buiten.

‘Hé David, hoe is het met je?’

‘Goed, met jou?’

‘Ja ook.’

‘Mooi.’ Jan-Willem mikt met zijn sleutelbos op zijn auto.

‘Het wordt weer een drukke dag.’

‘Bij ons ook, man. De business is killing,’ zeg ik plompverloren. Ik heb geen idee waar dat voor nodig was, maar mijn opmerking is voor Jan-Willem, ondanks gemaakte afspraken, reden om uit te wijden over de tanende economie.

‘Jazeker, het is killing. Je leest het steeds in de krant: het gaat niet goed meer. Alles is overspannen. Massaontslagen, het houdt niet op. Ik las laatst dat er bij jullie ook zestig mensen naar huis zijn gestuurd.’

‘Ja, klopt. Logische stap. Er is te veel onrendabel personeel aangenomen in de tijd dat alles nog goed ging. Het leek wel alsof het succes mede werd bepaald door het aantal werknemers, voor de buitenwacht.’

‘Het zou je maar gebeuren, ik moet er niet aan denken.’

‘Gelukkig zitten we nog aan de goede kant,’ zeg ik en loop langs mijn auto de garage in. Net voordat ik wil instappen, doet Jan-Willem

me een voorstel.

‘Ik moest je van Marjo vragen of je zin had om vanavond even een biertje te komen drinken. Gewoon, effe een uurtje, met ons drietjes.’

Ik zeg zomaar oké en stap in. ‘Ik zal er rond de klok van negenen zijn.’ Jan-Willem knikt. ‘Prima. En werk ze, hè.’

‘Ja, jij ook werk ze.’ Ik start de auto en rijd achteruit tot halverwege de oprit. Ik doe de garagedeur dicht en zie Marjo in haar kamerjas voor het raam staan. Ze zwaait Jan-Willem uit. Met haar vrije hand houdt ze haar kamerjas dicht tot bijna onder haar kin. Ik hoop dat ze mij niet opmerkt, anders moet ik ook vriendelijk zwaaien. Zodirect wel opletten dat ik niet vlak achter Jan-Willem aanrijd, want als hij me ziet, zal hij zich afvragen waarom ik zo’n omweg neem naar mijn werk.

Het campingmeisje is vandaag niet op haar post. Er staat nu een pezige bosbouwer met een gloednieuw T-shirt van de camping. De vouwstrepen staan over zijn borst, het is geen gezicht. Ik vertel hem dat ik even met mijn auto het terrein op wil, om de boel te kunnen uitpakken. Hij vindt het goed, als het maar niet te lang duurt. Auto’s worden niet geparkeerd op het terrein. Dat is een regel. Ik zeg hem dat ik helemaal niet wil parkeren, maar uitpakken. Hij kijkt even alsof hij moet worden gesouffleerd. Toch is het een regel, zegt hij.

Ik kijk expres bijzonder verward. Waar is die vent bang voor? Dat mensen komen klagen dat er al langer dan een kwartier een auto voor de Grand Bru staat? Jammer dat het campingmeisje er niet is. Met haar kun je tenminste lachen. Het zou me trouwens niks verbazen als zij in het hokje achter de balie zit en die zak hooi aanwijzingen geeft. Wedden dat dat idiote parkeer verhaal van haar afkomstig is? Zij kan als geen ander dom redeneren.

Met het neerzetten van mijn tv'tje op het televisiemeubel in de hoek van de kamer is het inrichten eigenlijk al voorbij. Ik leg wat boeken in de open kast en de dvd'tjes laat ik over de grond slingeren. Lijkt het allemaal wat bewonder van. Ik pak de tuinstoel, doe de achterdeur open en even later vervloek ik de bosbouwer van de balie omdat ik mijn auto nog moet terugzetten op de parkeerplaats.

Als ik om vijf uur de camping verlaat, heb ik alleen wat in de tuin gezeten. Morgen ga ik het hoge onkruid weghalen, zodat ik vanuit de stoel nog verder kan kijken. Ik heb trouwens enorm veel zin in vanavond. Ik ben niet gek natuurlijk. Die vuile zak kon zijn bek niet houden, heeft alles aan Marjo verteld en nu hebben ze iets bedacht. Wat is dat voor een stom voorstel? Of ik in mijn eentje langs wil komen voor een biertje. Wat is er ineens mis met Mandy? Of is die voor volgende week gepland?

Als ik die avond voor hun deur sta, heb ik een oude grijze regenjas aan, die ik helemaal tot boven heb dichtgeknoopt. Het weer is er niet naar en ik hoef alleen maar van de ene kant van de carport naar de andere, maar toch. Het maakt me lang en lizig en als ik er een beetje gedrogeerd bij kijk en met gestrekte armen mijn handen diep in de jaszakken steek, is de entree geweldig.

Marjo doet open en ik zie aan haar kop dat ik gelijk heb: Jan-Willem heeft gekletst. Ze kijkt bezorgd, maar tegelijkertijd stoer. Zo van: 'Kom maar jongen, je kunt ons vertrouwen.' Ik zeg niks en zo staan we enkele lange seconden tegenover elkaar. Om het ijs te breken zeg ik langzaam en laag 'hoi'.

'Kom binnen,' zegt Marjo kordaat, 'leuk dat je even een biertje komt doen.'

Een biertje doen, welja, maak er maar weer een lelijke zin van. Ik houd mijn jas stijf dicht en wil langs Marjo de kamer inlopen. Ze

houdt me met haar beide handen rond mijn middel tegen en vraagt of ze mijn jas even zal aannemen. Ik wil het niet meteen heel erg moeilijk maken en daarom knoop ik, van onder af en met een hand in de jaszak, mijn jas los. De laatste twee knopen zijn het moeilijkst en daarom schud ik een paar keer hard aan mijn linkerjaspand. De gietijzeren paraplubak gaat bijna om maar het lukt me uit mijn jas te komen. Soepeltjes laat ik het op de vloer vallen en loop nu wel langs Marjo de kamer in, op Jan-Willem af. ‘Hee ouwe rukker, hoe is het nou?’

‘Ja goed, en met jou?’

‘Ja joh, ook prima. Met Mandy gaat het trouwens ook prima. Moest ik nog even van haar zeggen. Ze vindt het ook een leuk idee, dat ik vandaag alleen bij jullie langsga. Leuk, zei ze.’ Dan buig ik voorover naar Jan-Willem en fluister dat ze Mandy niet moeten vergeten. ‘Ze zit natuurlijk wel veel alleen thuis.’

‘Weet je wat?’ zegt Jan-Willem opgewekt opverend vanuit zijn tweezitter, ‘dan nodigen we haar volgende week een keertje uit. Wat zeg je me daarvan?’

‘Ja leuk,’ gilt Marjo vanuit de gang. Ze komt de kamer binnengewandeld en vraagt terwijl ze wijdbeens in haar handen klappt: ‘Koffie of meteen een biertje?’

‘Ik lust er wel eentje,’ zegt Jan-Willem. Ze kijken mij aan. ‘En jij?’ vraagt Marjo.

Ik schud onduidelijk met mijn hoofd. ‘Ja hoor, ik wil er ook wel een.’

‘Mooi,’ zegt Marjo en voordat ze zich heeft omgedraaid, mompelt ik: ‘Beetje suiker, geen melk.’ Ik ga tegenover Jan-Willem op de krakende rotanstoel zitten, omdat ik altijd op dat ding zit. Het stond eerst naast de televisie, maar daar staat nu de handwerkstoel van Marjo. Waarom de hobbylamp nog wel naast mijn stoel staat is me

een volkomen raadsel. Marjo zal toch niet breien op rotan? De twee grote kandelaars zijn weg. Mooie dingen zijn dat, Mandy vindt ze geweldig. ‘Zeg buur, hebben jullie die kandelaars weggehaald?’

Net als Jan-Willem aan zijn aarzelende antwoord wil beginnen, komt Marjo binnengelopen met twee biertjes en mijn kopje koffie, dat ik natuurlijk niet aanneem.

‘Ik vroeg om bier. Ik ga hier toch niet in mijn uppie koffie drinken terwijl jullie ondertussen lekker dronken worden? Geef mij ook maar zo’n rakker.’ Ik lach er dom bij, zoals in oude westernfilms, in klank gelijk aan hawr hawr hawr.

Het valt me op dat ze behoorlijk hebben huisgehouden in hun woonkamer. Waar eerst het toeristenzwaard hing, hangen nu twee wissellijstjes met vakantiefoto’s. Smakeloos. Ik zie ze er trouwens voor aan dat ze zich hebben voorbereid op mijn bezoekje, inclusief maatregelen op het gebied van interieur en puntige voorwerpen.

‘Jan-Willem, wat vind jij,’ zou Marjo zeggen, ‘moeten we de antieke Turkse kris voor de zekerheid van de muur halen?’

‘Hoezo dat?’

‘Stel je voor dat David ineens een aanval krijgt. Kan het nog behoorlijk bedreigend worden met zo’n zwaard in de kamer.’

‘Joh, je overdrijft.’

‘Overdrijven? Overdrijven? Noem je dat overdrijven? Jij denkt dat je alles weet, maar als David je zegt dat hij onvoorspelbaar is, dan moet je niet raar opkijken als hij ineens met een wapen voor je neus staat.’

‘Ach.’

‘Als je maar weet dat die kris de kamer uit gaat.’

‘En wat nog meer? Wil je de kandelaars soms ook weghalen omdat hij anders de gordijnen in de fik steekt?’

‘Jazeker. Die moeten ook weg.’

Marjo zou heel standvastig kijken en Jan-Willem gaat mokkend overstag.

‘Laten we samen even kijken wat er nog meer veranderd moet worden,’ zegt Marjo. Ze staat midden in de kamer met haar handen in haar zij en wijst allerlei voorwerpen aan. ‘Tafelaansteker weg. Het aromatherapieschoteltje, dat moet ook zéker van tafel, met al dat glas.’

Jan-Willem mompelt dat ze krankzinnig is en pakt alle spullen op die Marjo noemt en legt ze in het wandmeubel, achter de klapdeur die naar beneden openklapt. Met het groene vilt op de uitgeklapte bodem. ‘En waar moeten de kandelaars naartoe?’

‘Zet maar in de bijkeuken.’

‘Je bent niet goed snik. Vanavond zul je zien dat alles reuze meevalt.’

‘Klopt ja. Vanavond zal alles meevallen, omdat we wat spulletjes hebben weggehaald. Let maar op.’

‘Weet je wat? Ga jij straks op die rotanstoel zitten, dan zit je dichterbij de telefoon. Voor als er wat is.’

‘Ik ga niet in die rotstoel zitten. Bovendien is dat mijn stoel niet.’

‘Het is maar voor een keer.’

‘Ik denk er niet aan. Ik ga niet in die stoel zitten en zeker niet voor zo lang.’

‘Dan wisselen we de stoelen om.’

‘Zeggen we gewoon dat we de kamer een beetje hebben verbouwd.’
Marjo is blij met haar vondsten. Jan-Willem denkt verder.

‘Vlaai?’

‘Nee, liever meteen bier.’

‘En wat als hij eerst koffie wil?’

‘Dan hebben we een probleem, want ik heb geen plastic lepeltjes

meer. Die zijn laatst allemaal opgegaan bij de barbecue.’

‘Oké, we zetten dus in op meteen bier. Heb ik hem trouwens vanmorgen wel gezegd. Ik zei: kom je een biertje doen? En wat doen we verder, als het gesprek moeilijk gaat?’

‘Ik weet het, Twister!’

‘Hoe kom je daar nou bij?’

‘Weet je nog van die keer met Marjan en Richard? Toen hebben we zo gelachen. Heb ik die leuke foto’s gemaakt. Weet je nog?’

Jan-Willem kijkt guitig. ‘Toen ik op mijn voorhoofd was neergekomen?’

‘Ja, toen. Nou, dat kunnen we nu weer doen.’

‘Zou je denken?’

‘Tuurlijk. Dat breekt het ijs.’

‘Oké, maar dan niet de hele avond jouw salsamuziek.’

Marjo puft. ‘Ik houd toevallig ook nog van andere muziek, hoor.’

‘En het kleeft?’ vraagt Jan-Willem.

‘Dat blijft gewoon liggen.’

‘Lijkt me niet handig met Twister.’

‘Zeur niet zo, we hebben wel genoeg dingen weggehaald. We moeten natuurlijk nog wel een sfeervolle kamer houden.’

Ik krijg mijn biertje van Marjo in een plastic bierglas, terwijl zij en Jan-Willem uit de fles drinken. Ze gaat in haar hobbystoel zitten.

‘Marjo,’ zeg ik ernstig, ‘ik zeg net tegen Jan-Willem dat jullie de kandelaars hebben weggehaald.’

‘Ja,’ zegt Marjo, ‘we waren erop uitgekeken.’

Ik zie vanuit mijn ooghoeken hoe Jan-Willem naar haar kijkt. Heerlijk, hier hebben ze geen duidelijke afspraken over gemaakt.

‘Goh,’ ga ik verder, ‘zonde hoor. Ik vond het altijd prachtige kandelaars.’ Jan-Willems ogen worden nog groter als we Marjo horen

roepen dat ze die dingen niet meer hoeft. Heeft ze enig idee dat ze die dingen nooit meer terug kan zetten nu ze dit heeft gezegd?

‘Wat?’ roep ik uit, ‘wil je ze niet meer? O, in dat geval: mag ik ze? Ik weet zeker dat ik Mandy daar ook een enorm plezier mee doe. Mag het? Ah toe?’ Dan valt het stil. Ik kijk Marjo aan en vervolg: ‘Je zei net zelf dat je ze niet meer hoeft.’

‘Tja,’ zegt Marjo en kijkt hulpeloos naar Jan-Willem, ‘wat mij betreft wel, maar ik weet niet waar ze zijn,’ en tot Jan-Willem: ‘Weet jij waar ze zijn gebleven?’

‘Uhm,’ zegt Jan-Willem, ‘niet precies. Ik zal even moeten zoeken, denk ik.’

Ik kijk hem verbaasd aan. ‘Moeten zoeken? Man, je weet toch wel waar je twee van die grote kandelaars hebt neergezet?’

‘Ja,’ aarzelt hij, ‘misschien wel, maar ik zoek dat morgen even voor je uit.’

‘Ik wil wel meehelpen met zoeken, hoor, als je wilt.’ Ik wil opstaan, maar word terug in de stoel gemaand. Het is allemaal niet nodig en het komt wel voor elkaar, zegt de benauwde buurman. Marjo is ondertussen in haar hobbystoel gestorven.

‘Lekker bier,’ besluit ik, ‘ik krijg soms bier voorgezet dat helemaal niet te drinken is.’

‘Ja,’ zegt Marjo terwijl ze zich monter herstelt, ‘dit is prima bier. Moet je tegen Mandy zeggen, het is eigen merk van de Profimart.’

‘Zit wel een onecht smaakje aan,’ zeg ik, als ik het glas op tien centimeter van mijn neus houd, ‘maar dat heb je toch met dat goedkope spul.’

‘Ach weet je wat het is met al die merken?’ zegt Jan-Willem.

‘Ja, die komen allemaal uit dezelfde fabriek, ja. Ik ken dat verhaaltje wel. Maar dat geldt niet voor alles. Meer voor jam en macaroni. Dat soort dingen.’ Het is weer even stil.

‘Hé David,’ zegt Jan-Willem ineens, ‘wat vind je ervan om binnenkort eens mee te gaan naar SVE? Dat is echt hartstikke leuk.’

‘SVE? Dat is toch dat voetbal van je, of niet?’

‘Ja, pupillenvoetbal. E1. Hartstikke leuk.’

Marjo valt haar man weer bij. ‘Ik ben ook een keer meegeweest en je kent me, ik houd dus helemaal niet van sport, maar dat pupillenvoetbal, dat is heel wat anders. Die kinderen zijn hartstikke fanatiek. Ontzettend leuk allemaal.’

Ik besluit niets te zeggen en daarom zet Jan-Willem nog even door.

‘Niet aanstaande zaterdag maar de zaterdag daarop spelen we thuis tegen Ordenbos. Belangrijke wedstrijd. SVE kan dan kampioen worden. Echt joh, die kinderen vinden het zo leuk als er wat mensen langs de kant staan en ze mogen voor deze ene keer op het hoofdveld. Ga je mee?’

Ze kijken me aan alsof ze zeehonden zijn en ik een vis in mijn hand heb. Ik zeg dat ik erover na zal denken en dat ontlokt Jan-Willem de opmerking dat ik er geen spijt van zal krijgen. Nee, van nadenken heb ik nog nooit spijt gehad.

‘Oké dan,’ mompel ik, ‘omdat jullie ons die twee mooie kandelaars cadeau hebben gegeven.’

Na een stilte die weer net iets te lang duurt, oppert Marjo iets leuks te gaan doen.

Ik stuf op. ‘Als het maar niet dat stompzinnige Twister is. Ik heb me laatst blauw zitten ergeren in de achtertuin toen jullie dat stomme spel aan het spelen waren met die rare vrienden van jullie. Wat was dát vreselijk gênant, zeg. Echt ziek. Ik heb het niet gezien, maar wat ik heb gehoord was walgelijk. Het was vreselijk. Het liefst had ik er wat van gezegd. En dat stomme mokkel maar kirren omdat ze steeds

omviel.’

‘Toevallig is Marjan een goeie vriendin van me, hoor,’ bitst Marjo gepikeerd.

‘Nou en?’ roep ik, ‘het is een goeie vriendin waar je kotsmisselijk van wordt. Dat bestaat helaas ook.’

Jan-Willem wil de boel sussen. Hij stelt voor om geen Twister te doen. Ik zeg nog minstens zes keer ‘Gatverdamme, Twister.’

Marjo is naar de keuken gevluht om de klaargezette bakjes met nootjes, pinda’s en Japanse mix te halen. Ze zet ze voor me neer op tafel en ik val meteen aan op de pinda’s en Japanse mix. Ik veer omhoog en doe net alsof ik mijn evenwicht verlies. Om niet om te vallen, sla ik met beide handen op tafel, om precies te zijn op de rand van de bakjes. Hop, daar gaan twee slierten knabbelgoed door de lucht. Ze springen tegen mijn broek en hemd aan en ik maak van de verwarring gebruik om zoveel mogelijk pinda’s in het kleed te trappen.

Ik roep ‘O!’ en nog een keer ‘O!’ en blijf trappelen, alsof ik een voorbijtrekkende sprinkhanenplaag kansloos aan het ontwijken ben.

Het voelt alsof ik al een halve minuut alles sta stuk te trappen, als Jan-Willem uitroept: ‘David! Wat gebeurt er?’

‘Ik weet het niet,’ schreeuw ik terug terwijl ik vooral de Japanse mix aan het kraken ben. Ik draai met mijn hakken, ik stamp; deze scène heeft al lang niets meer met evenwicht te maken. Als het grotesk begint te worden, ik ben tenslotte niet gek, plof ik met een luide kraak terug in de rotanstoel.

‘Sorry, ik raakte in de war van het gekraak... Het leken wel kikkers... Het spijt me... Ik moet gaan... Kikkers... Honderden kikkers...’

Marjo probeert in de commotie nog te zeggen dat het niet geeft,

maar ik sta al. Ik houd mijn handen als een slaapwandelaar voor me uit als ik wegloop. Niet naar de voordeur, maar regelrecht naar de achterdeur. Ik heb bedacht om dwars door de coniferen naar onze achtertuin te banjeren. Dat is leuk voor het plaatje.

‘David,’ roept Jan-Willem, ‘je loopt fout.’

Ik zeg niks en zwaai de deur naar de bijkeuken open. Daar staan ze, de twee kandelaars.

‘Hé,’ gil ik, ‘hé hier!’ Marjo en Jan-Willem zijn me gevolgd en staan vlak achter me in het deurgat.

‘Kijk!’ brul ik nog steeds, wijzend naar de kandelaars, ‘die mag ik van jullie hebben. Dat zijn de kandelaars. Die mag ik hebben, die kandelaars. Kijk dan!’

‘Jaja. Ik zie het,’ roept Jan-Willem vertwijfeld, ‘ik zie het.’ Marjo staat achter Jan-Willem, met haar handen op zijn rug, alsof ze dekking zoekt.

‘Ik neem ze mee. Ik neem ze mee, die kandelaars. Ja.’ Ik begin nu werkelijk te hard te schreeuwen en ben zelfs bang dat Mandy het kan horen. Ik buk, pak de kandelaars bij de voeten en til ze op, waardoor ze kantelen en de kaarsen op de grond vallen.

‘Bedankt hè, voor de gezellige avond en voor de kandelaars. En Marjo...’ Marjo kijkt vanachter de rug van Jan-Willem naar me, geschrokken als ze is. ‘... sorry dat ik mijn biertje niet helemaal heb opgekregen.’

Met mijn voet trap ik de klink van de buitendeur omlaag. De deur zwaait open en komt bijna even hard weer terug. Ik steek de beide kandelaars naar voren, zodat de deur niet dicht kan slaan. Er volgt een mooi geluid. Dan raus ik door de border, naar de coniferen en stap mijn eigen tuin in. Uit het zicht van de burens blijf ik even stilstaan om te luisteren of ze wat zeggen. Ik hoor niks. Ook goed.

De volgende ochtend hoor ik van Mandy dat ze het leuk vindt dat

we net zulke kandelaars hebben als de buurtjes.

Het is een rustig dagje op De Wiede Venne. Om te beginnen trof ik vanmorgen niemand bij de receptie, het was er heerlijk uitgestorven. De grote geplastificeerde plattegrond van de balie heb ik meegenomen en tussen de legkast en het aanrecht opgehangen, zodat ik hem kan zien als ik achter in de tuin zit. Toen de zon er op scheen zag ik trouwens pas echt hoe vies het ding was. Ongehoord. En dan te bedenken dat ze iedere bezoeker die smeerlapperij onder de neus schoven. Echt, dit is een camping van niks. Gewoon een schande.

Nieuw in mijn leven is de centrale ochtendvraag wat ik tot vijf uur doe. Gisteren heb ik voor het onkruid gekozen, vandaag in ieder geval iets rustigs. Ik was gister toch behoorlijk afgepeigerd toen ik thuiskwam. Kreeg mijn handen bijna niet schoon. Ik dacht nog even dat die lul van een Sjarrel er zou zijn en zou vragen waar ik die smerige klauwen vandaan had. Dan had ik geantwoord dat we met de afdeling nieuwe aanplant naast de parkeerplaats hadden gepoot, omdat de vorige door een of andere zak aan gort was gereden.

Maar Sjarrel was er niet en dat kwam goed uit want het bood me de gelegenheid naast Mandy, de lieve schat, op de bank te zitten en de hele avond naar een spelprogramma, een praatprogramma en een lifestyleprogramma te kijken. Uiteindelijk vond Mandy het een heerlijk televisieavondje.

Ze prees me dat ik uitgerekend vandaag had uitgekozen om samen tv te kijken. Het schijnt bijvoorbeeld dat er vandaag niets interessants te zien is. Ik kan het me bijna niet voorstellen.

Dus vandaag lees ik de krant, hang wat rond achter de Grand Bru en verder is het wel best zo.

Ik word in dit heerlijke moment van bezinning gestoord door een geritsel van jewelste. Het geluid komt uit de bosjes naast me. Het is de buurman, want hij vertelt me direct dat hij hiernaast woont.

‘O,’ stel ik vast, ‘dus u woont hier? Is dat niet koud in de winter?’

De man schudt zijn hoofd. Zo bedoelt hij het niet. Hij bedoelt dat hij een huisje heeft, hiernaast. Hij wijst met zijn duim over zijn schouder. Voor de weekendjes en sinds hij niet meer werkt ook wel eens voor doordeweeks. ‘Daar is mijn vrouw altijd zo dol op,’ zegt hij erbij.

Ik vrees dat het niet lang duurt voordat ik ook kennis maak met de vrouw van de buurman en even later struikelt er inderdaad een gezette zomerjurk door de struiken. Het geraas waarmee het gepaard gaat is vergelijkbaar met dat van een waterval.

‘Da-ag,’ zegt de vrouw van de buurman hijgend, ‘ik zie dat jullie al kennis hebben gemaakt?’ Haar man zegt ja en ik vouw mijn krant op. Vroeger had kennismaken nog wat om het lijf. Tegenwoordig wijs je elkaar waar je woont. Wat een achteruitgang, eigenlijk, maar tegelijk denk ik: ‘Yes, dit wordt fun’, om het maar eens modern te zeggen.

‘Ik pak er even twee stoeltjes bij,’ zeg ik, ‘al dat gesta is zo onpraktisch.’ Ik hoor nog iets van ‘doe geen moeite’ maar het onderhoud van de buurtjes mag best wat inspanning vergen. Het is net als gisteren, met het onkruid. Bovendien is het vele malen amuserender dan de krant lezen. Lees ik die vanavond wel. Wat geeft het? Er is toch niks op tv.

De buurtjes heten in werkelijkheid Cor en Annie, je gelooft het bijna niet, en ze hebben twee dochters, waarvan er vanmiddag eentje op bezoek komt. Cor heeft bijna veertig jaar in het havenbedrijf gewerkt en is sinds een half jaar met pensioen. Annie is haar hele leven al met pensioen. Het enige actieve aan haar is haar jurk, die zich flink moet rekken om bij te blijven. Dat moeten de actieve

vezels van de reclame zijn.

Zelf is Annie het levende bewijs dat iets zonder wil niet automatisch op de grond gaat liggen kwijlen. Anders gezegd: haar leven is wat Cor heeft meegemaakt. Ook nog eens bar weinig, want binnen vier minuten gaat het gesprek al over het afscheidsfeest van Cor.

Hij zit op het puntje van de campingstoel en leunt met zijn arm op zijn linker knie, die zich op ongeveer anderhalve meter afstand bevindt van zijn rechter knie. Ik noem dit de havenzit, vergelijkbaar met je houding als je drie dagen op een dik paard hebt gezeten. Zijn elleboog wijst in mijn richting. Met de andere arm zet hij zijn betoog kracht bij. Hoe harder hij ermee zwaait, des te betrouwbaarder is het verhaal dat erbij hoort.

Op de dag dat hij afscheid nam van zijn collega's en de haven, lag volgens de overlevering van Cor de mondiale stukgoedoverslag zo goed als plat. Annie beaamt dat door met haar hoofd te knikken. Ze lijkt wel ziek.

‘Vertel de buurman eens hoe dat toen ging met die hijskraan dan, Corretje, dat is leuk om te vertellen.’

Buurman Corretje gaat bijna over het puntje van zijn stoel zitten en bij zijn twee benen ik het spoor al volledig bijster, voornamelijk omdat ik niet luister. Toch verbaas ik me over de geestdrift van het olijke koppel en ik kijk daarom geamuseerd naar het tafereel.

Na een halve minuut besluit ik toch maar in te grijpen. ‘Hohoho, buurman Cor, ho! Wat heeft dit allemaal te betekenen, jongen?’ Ik kopieer wat armbewegingen van Cor en verlies bijna mijn evenwicht. ‘Ik snap nu al helemaal niets meer van je verhaal. Het gaat veel te snel en ik ben zelf niet heel erg into het havenbedrijf, dus als je nu gewoon even opnieuw wilt beginnen en de rare woorden weglaat, of een compleet nieuw verhaal vertelt voor mijn part, ik heb echt niks

met stukgoed, behalve als je het bonnetje nog hebt en je het kan ruilen, tja, dan zal ik mijn best doen om een paar minuten aandachtig te luisteren zodat je het verhaal niet alleen voor buurvrouw Annie hoeft te vertellen, want ik heb namelijk de indruk dat Annie het al kent, is het niet, Annie?’

‘Ja, op zich ken ik het al, ja.’

‘Maar, maar, maar, maar’ zeg ik met de grootst mogelijke aardappel in de keel, ‘is het wel een leuk verhaal?’

‘Ik vind van wel,’ zegt Annie, en daarna guitig: ‘Wat die lui in de haven allemaal uithalen als er eentje met de vut gaat, tjonge, dat is niet mals.’

‘Niet mals? Wat betekent dat nou weer, Annie? Ik ben niet van hier, hoor.’

‘Wij ook niet,’ zegt Cor, ‘kejje dat niet horen dan?’ Cor moet lachen om zijn aangezette accentje, maar Annie kijkt me argwanend aan. Leuk. Types testen. Lang niet meer gedaan, ik ben tenslotte al weer een tijdje uit de Arbo-running.

‘Niet mals, dat betekent dat het niet zomaar iets is, maar iets heel bijzonders, eigenlijk.’

Ik murmel wat, maak een optelsom door op mijn vingers te tellen, weeg af, kijk goedkeurend naar de boomtoppen en dan richt ik me tot Cor.

‘Nou, buurman, kom maar op met dat bijzonder malse verhaal over je laatste werkdag. Ik kan niet wachten.’

Annie is ook op het puntje van haar stoel gaan zitten.

‘Even serieus nu,’ zeg ik tegen Cor, ‘je had het net over assemblage dit, assemblage dat en twaalf ton vracht en zo, kijk, daar kan ik me natuurlijk helemaal geen voorstelling van maken, begrijp je wel? Mijn besef van maat houdt op bij de 25-kilozakken van het tuincentrum. Dan zegt twaalf ton me echt helemaal niks. Is dat een

kruiwagen vol? Ik weet het niet. Dus zeg dan zoiets als: het is een boot van dertig meter of meer dan honderd containers waar een auto in past, maar kom me niet aanzetten met tonnen assembleren. Daar snapt een normaal mens geen zak van.’

Cor knikt en kijkt gewichtig door met zijn ogen te knijpen. Hij neemt zijn praatpositie weer in.

‘Ja, weet je wat is hè? Weet je wat het is met dat soort van beroepstaal? Dat is vaak voor een buitenstaander niet te begrijpen.’

Ik knik. Cor weet een voorbeeld.

‘Toen ik in 1993 last kreeg van slijtage in de rug, ben ik via de ondernemingsraad en de bond in het havenbestuur terecht gekomen, ter ontlasting van de taken en mijn rug. Ik heb zitting genomen, zeg maar. Eerst deeltijd en de laatste vier jaar voltijds. Echt joh, wat ik daar heb meegemaakt, ongelooflijk. Die mensen wisten helemaal niks over wat we in de haven doen. Die zaten daar maar rapporten te bestuderen. Ik heb toen gezegd: mannen, zei ik toen, mannen, dit werkt niet. Jullie moeten het havenbedrijf leren kennen, subiet. Dat vonden ze een frisse wind.’

‘Ja,’ tettert Annie, ‘dat stond nog in het Havenblad. Bij dat interview met die directeur.’

‘Dat was geen directeur, dat was een collega. Een gestudeerd type, maar wel een aardige. Die maakte bij het sigaretje nog wel eens een praatje.’

‘Ja, toen rookte je nog.’

‘Dat doe ik al sinds 2001 niet meer.’

‘Ja, op 1 januari helemaal gestopt,’ glundert Annie, ‘met de televisie.’

‘Had ik een Stoppen-met-roken T-shirt aangedaan voor de vergadering.’

‘Ja,’ besluit Annie.

‘In ieder geval, toen hebben we dus een excursie gehad door het hele havengebied. Hartstikke leuk, iedereen een helm op, en maar lopen. Alles laten zien. Sommige van die gasten waren na de rondleiding echt bekaft.’

Ik kijk naar Cor, die me de gelegenheid biedt iets terug te zeggen. Na tien tellen Cor te hebben aangestaard, draai ik zo langzaam als een koe mijn hoofd richting Annie. ‘Annie, vertel eens, heb jij hobby’s?’

Annie knippert keihard met haar ogen, herpakt zich soepel, dat moet gezegd, en recht haar rug. ‘Hobby’s? Zekers. Het huisje, dat is echt een hobby van me. Maar dat is meer een hobby van de laatste jaren. Vroeger kegelde ik graag met vriendinnen. Maar toen er een lasergame arena in het gebouw van de kegelbaan kwam, was de sfeer weg. Zo’n lawaai! En er is een keer zo’n joker van de eerste verdieping over de balustrade gesprongen. Die kwam zo op de kegelbaan terecht. Heeft zijn beide enkels gebroken, niet te geloven toch? Zal je maar gebeuren, zeg, dat je net aan het kegelen bent. Je schrikt je toch dood?’

‘Dus, Annie, als ik dit leuke verhaal even mag samenvatten: je kegelt niet meer?’

‘Nee, al sinds de eind jaren tachtig niet meer.’

‘De eind jaren tachtig, de eind jaren tachtig. Mis je het erg, het kegelen in de eind jaren tachtig, Annie?’

‘Ach, soms. Het ging natuurlijk voornamelijk om de gezelligheid.’

Cor mengt zich ongevraagd in het gesprek om zijn betrokkenheid bij de materie te tonen. ‘Dat is An ten voeten uit. Heeft altijd veel gezelligheid om haar heen gezocht.’

Ik kijk verward. ‘An? An? Wat is dat nou weer, An?’

‘Ik,’ roept Annie.

‘Ja zij,’ roept Cor.

‘O, An-nie!’ roep ik.

‘Ja,’ zegt Annie, ‘zo noemt Cor mij soms. An.’

‘En jij noemt mij Corretje,’ zegt de stoere havenarbeider van zestig vertederd, in de nabijheid van een vreemde man.

‘Soms wel ja,’ glimlacht het vrouwtje, ‘daar heb ik dan zo mijn redenen voor.’

Ik zit het aan te horen en ik kan niet geloven dat dit me vandaag overkomt. Geluk dwing je af, maar waarom ik steeds met mijn hoofd in de Ondergoedbak van de Inbrengwinkel des Levens word geduwd, is me een raadsel. Ik ben bang dat ik binnenkort naast de buurtjes op het podium van de campingkantine ‘Voor jou tel ik de sterren’ sta te karaoken. Zij zullen het prachtig vinden.

‘Genoeg gebabbeld over koosnaampjes. Hoe staat het met het bezoek van vandaag? Ik ben ondertussen wel erg benieuwd naar die dochter van jullie. Hoe heet ze eigenlijk? Poepiedoepie?’

‘Nee Latrina,’ antwoordt Annie zonder de toevalstreffer op te merken, ‘ze heeft een hele zwarte bladzij achter zich gelaten.’

‘Oeh,’ zeg ik modern, ‘hopelijk is zij de verbrande schepen voortijdig ontvlucht. Hoe is het nu met haar?’

‘Ja, nog altijd ondersteboven natuurlijk. Het is ook niet niks, wat er is gebeurd. En zo onverwacht, hè, niemand had het goed en wel zien aankomen. Ja, en dan is het er ineens. Maar ja, ze heeft veel baat gehad van hulp, en nu is het allemaal al behoorlijk een verdrongen feit.’

Cor zegt dat het de goede kant met haar opgaat. Hij zegt het met een stemverheffing waarmee hij suggereert dat het niet zijn eigen woorden zijn, maar die van een arts of een psycholoog.

Ik vraag me in alle ernst af wat het arme schaap moet zijn overkomen. Minstens verkracht, lijkt me. Tja, en wat heb je verder

nog? Moord, doodslag? Als je bent verwekt door Corretje en An? Lijkt me niet. Beroving? Bejaarden hoef je tegenwoordig niet eens meer je excuses aan te bieden, omdat je via een formulier je bijdrage voor de kunstheup kunt regelen. Tenminste niet zo omslachtig en confronterend.

Wat dan wel? Ik vind dat ik niet meer van deze maatschappij ben, omdat ik geen idee heb wat je tegenwoordig nog voor elkaar moet boksen voor een beetje hulpverlening. Een wachtlijst voor je kop kun je krijgen. Deze Arbo-medewerker heeft geweldig zin in de ontmoeting met Latrina. Dat is duidelijk. Misschien is ze wel volledig emotioneel afhankelijk, zoals Mandy. Of ongeremd. ‘Bandeloos in de Botlek’, ja, Latrina zou zo mee kunnen spelen in de nieuwe Pim Pandoer, als dat nog bestaat.

Mijn gezicht moet boekdelen spreken, want de twee van de overzijde glimlachen vriendelijk terug. Het is een gezellig sfeertje en dat ligt er vooral aan hoe Annie zich voelt. Voelt Annie zich goed, dan is het sfeertje goed en voelt Annie zich aangevallen of onder druk gezet, dan is het prima. De Heer is me genadig en heeft me mijn daag’lijks brood gegeven. Heb dank.

‘Hoe laat komt de dochter, Annie?’

‘We verwachten haar elk moment, hè Cor. Daarom zit ik op het puntje van mijn stoel, want zo kan ik de auto beter horen aankomen.’

‘Mag zij hier met de auto komen dan?’ vraag ik verbaasd.

‘Ja, zij heeft een ontheffing gekregen van die aardige jongeman van de balie. Vanwege haar verleden, zeg maar.’

Ten eerste, ongelooflijk dat je je hele treurzang, waar die ook over mag gaan, zomaar aan de eerste de beste slonzige baliemedewerker vertelt, maar veel erger is om er via via achter te komen dat die teringlijer mij dus expres dwarszat met dat gezeik van laatst. Die lul speelt onder een hoedje met die trut.

‘Wat aardig,’ zeg ik, ‘heeft u toevallig een leesmap?’

‘Nee, wij nemen altijd van thuis mee. Maar wat u zegt is helemaal niet zo gek.’ Cor zit ondertussen aan een randje van zijn grote teennagel te pulken. Het lijkt erop alsof hij alle contact met de buitenwereld al een poosje kwijt is. Het vel dat aan het afgescheurde nagelhoekje vastzit is al halverwege de zijkant van de nagel. Het doet vast pijn. ‘Hoor je dat Cor? De buurman zegt iets heel goeds hier. We kunnen wel een leesmap nemen.’

Ik knik hevig. ‘Ja, en je kunt dan gewoon even aan die baliejuffrouw vragen of ze de leesmap wil komen langsbrengen. Daar is ze aardig genoeg voor en zo druk heeft ze het nu ook weer niet.’

‘Leuk idee. Hoor je dat Cor?’

Cor hoort het ook en stelt voor om vanmiddag even bij de receptie in de Gouden Gids onder de L te kijken. Hij kijkt alsof hij een hevige pijn aan het verbijten is.

‘Kun je die baliejuffrouw meteen even vragen of ze de map wil komen langsbrengen,’ zeg ik nog een keer voor de zekerheid. Cor knikt.

‘Houd me op de hoogte.’

Dan veert Annie op. Het moet de auto van Latrina zijn. Alsof het de sint is, klopt mijn hart vol verwachting. Annie duikt tussen de Grand Bru en hun eigen hut door naar de straatkant. ‘Schat, we zitten hier,’ brult ze naar een blauwe wagen, ‘we zijn heel leuk met de buurman aan het praten. Kom je even kennismaken?’

Een minuut later, een eeuwigheid als je heel gespannen bent, komt Annie het erf weer op, gevolgd door een ongeveer 25-jarig doorsneemeisje, waar niet echt wat aan te zien is, behalve dat ze onmogelijk de dochter van Annie kan zijn. Ze zou er vier keer inpassen.

Ach gut, die hulpverlening was vast voor eetprobleempjes.

Poepescheetje toch. Ze kijkt inderdaad verward en onthand. Wat heb ik dat soort dingen toch goed door. Diagnosticeren, daar is veel kennis voor nodig. Aan de andere kant: logisch ook dat ik het weet, want het Arbo-wezen is bepaald niet enkelvoudig. Sterker, niets is zo multidisciplinair. Dat is gelijk het goeie van die hele business. Je leert het leven inschatten zoals het op je afkomt.

‘Hallo,’ jubel ik opgewekt, ‘jij moet Latrina zijn. Ik heb al zoveel over je gehoord.’

Latrina kijkt wantrouwend en gaat schuin achter Annie staan, die haar sommeert om me even de hand te schudden. ‘Dat is toch wel het minste dat je kunt doen,’ zegt Annie er geruststellend bij.

Ik zeg streng dat ze naar haar moeder moet luisteren, maar doe dat met zoveel overtuiging dat het grapje niet overkomt. ‘Het is een geintje, joh, niet zo gepikeerd doen, zeg!’ roep ik luid in haar gezicht als ze op me afstapt. Ze geeft het slapste handje dat ik ooit kreeg en zegt haar naam. Dan laat ze haar hand uit de mijne glijden en ontspant haar hele rechterarm in een wenk. Het hangt weer in de beginstand. Dat zo iemand mag autorijden, het is toch bijna niet voor te stellen?

Ik zou doodsangsten uitstaan als ik wist dat ze een onschuldig kind zou kunnen tegenkomen op de weg. Zo’n heerlijk spelewiekje dat vanwege jeugdig enthousiasme niet goed uitkijkt en achter een vlieger aanrent. Hup, zo de weg over, pats, kindje dood. Hele toekomst van de jonge ouders aan gruzelementen. Die hebben het nooit meer echt leuk samen, want ze zijn iets kwijtgeraakt. Zij zullen altijd moeten huilen op de dag dat het overleden kindje jarig zou zijn; ze zullen de weinige foto’s die ze van hun oogappeltje hebben koesteren totdat ze beslaan, vergelen en uiteindelijk vervagen.

Ouders die zoiets hebben meegemaakt spreken unaniem van het

ergste op aarde. Ze laten T-shirts bedrukken met de foto van hun kind en gaan een middagje protesteren bij het gemeentehuis om ervoor te zorgen dat niet nog meer kinderen de dupe worden van roekeloos rijgedrag van mensen onder invloed van medicijnen, dan wel egoïstische mensen die ziek in het hoofd zijn. Het moet eerst honderd keer misgaan voordat Jan met de pet wordt beschermd tegen uitwassen als Latrina.

Terwijl het zo eenvoudig is: hulp krijgen is een recht van ieder mens, dat is duidelijk, maar dat recht brengt wel plichten met zich mee. Dat is bedoeld om enige vorm van dankbaarheid te tonen aan de samenleving, die de hulp uiteindelijk moet ophoesten. De samenleving wil namelijk dat zieke mensen er weer bovenop komen, anders hoef je ook niet in die lui te investeren, laten we eerlijk zijn.

Maar dat wil niet zeggen dat bijvoorbeeld een junk die al methadon krijgt ook nog eens auto's mag openbreken of straffeloos bejaarden mag beroven. Dat snapt iedereen. Methadon kost namelijk geld en dan wil je er iets batigs voor terugzien. Geen kapotte autoruit. Met een beroving of inbraak misbruikt zo'n gast zijn bizarre recht op methadon en dan is het over en sluiten. Dan ga je maar op een matras liggen rillen. Ons een biet. Mag je in je handjes knijpen dat we niet meer in de Middeleeuwen leven.

Hetzelfde geldt voor Latrina. Zij wordt geholpen maar dat is niet voor niets. Daarom moet zij zeggen: 'Samenleving, ik zal u niet in gevaar brengen of misbruik maken van voorzieningen, zoals het recht om te parkeren waar ik maar wil'.

Dan pas zou het eerlijk zijn. Maar ja, dat geldt hier niet. Het wordt Latrina tegenwoordig heel gemakkelijk gemaakt. Zo doen we dat vandaag de dag in de geciviliseerde wereld. Als ze wordt aangehouden omdat ze over dat kind heen is gereden, dan kan ze zeggen: 'Ja, hallo, ik heb een verleden en ik zit in een hulpverleningstraject.' Dan krijg

je nog meer zogenaamde specialisten op je dak, vaak de duurder. En je moet steeds dezelfde vragen beantwoorden, want al die instanties werken straal langs elkaar heen. En een geld dat dat kost, echt gruwelijk.

‘Hoe was de reis?’ vraag ik geïnteresseerd aan het meisje met een veld schattige menstruatiepukkeltjes aan weerszijden van haar omlaaghangende mondhoeken.

‘Ging wel, de ringweg zat zoals altijd vast, dus voordat ik de stad uit was...’

‘Ja, dat schijnt vreselijk te zijn tegenwoordig. Ik zeg wel eens: waren er maar minder auto’s, dan was het een stuk rustiger op de snelweg.’

‘Zeg dat wel,’ reageert Latrina opvallend snel. Ze ontspant zienderogen. Ik doe dat goed.

‘Maar ja, als er minder auto’s zouden zijn, dan zou jij dus geen auto meer hebben, want jij valt als een van de eersten af.’

‘Hoezo?’

‘Jij mag vanwege allerlei gedoe bijvoorbeeld je auto hier voor de deur parkeren en dus lijkt me jouw verhaal dermate ernstig dat een commissie vrij snel tot de slotsom komt dat je afvalt in de race om het bezitten van een auto.’

Het is even stil. Annie roept de meute tot de orde. Of het een leuk idee is om te gaan barbecuen.

Het moet vandaag niet gekker worden en het loopt al tegen drieën, dus ik zeg resoluut nee, precies tegelijk en met dezelfde felheid als Latrina. ‘Gaan jullie maar lekker met jullie drietjes barbecuen, ik moet nog wat schoonmaakwerk doen,’ voeg ik eraan toe.

Cor komt er weer bij staan. Hij was weg om een pleister over zijn ingegroeide teennagel te plakken. ‘Is er nog wat gebeurd?’ vraagt hij

plichtmatig.

‘Nee hoor,’ antwoord ik, ‘we hebben het over afvallen gehad en over de ringweg.’

‘Breek me de bek niet los,’ haakt Cor in, ‘die ringweg, daar zouden ze eens wat aan moeten doen.’

Latrina jengelt dat ze moe is. Annie, die haar barbecueplannen hoe dan ook wil doorzetten, maakt een soort dansje alsof ze alle voorbereidingen alvast in sneltreinvaart repeteert. Dan stapt ze op hun huisje af maar niet voordat ze Latrina mededeelt dat ze moet komen uitrusten. Het was namelijk een lange reis, vindt Annie. En zo staan Cor en ik weer alleen in mijn achtertuintje.

‘Ik moet weer even aan de slag,’ zeg ik en wijs met mijn duim over mijn schouder.

‘Ik ook,’ zegt Cor, ‘we zien je snel weer. Leuk met je kennis te hebben gemaakt. Het is altijd belangrijk om een goed contact met de burens te hebben.’

‘Vind ik ook,’ zeg ik opgewekt.

Cor steekt zijn vinger omhoog. ‘Een vraag nog. Is er ook een echtgenote in het spel?’ Ik kijk alsof iemand in het Arabisch tegen me praat, iets met honderd keer god in de zin. ‘Wat bedoel je, Cor?’

‘Ik bedoel, we hebben het er nog niet echt over gehad, maar ik vroeg me af of je een vrouw hebt en of die misschien in jullie huisje is.’

‘O, dat,’ roep ik opgelucht, ‘nee, vandaag is de echtgenote er niet bij, maar dat zal niet lang meer duren, hoor. Geloof me maar.’

‘Ik dacht ik vraag het even. Dat we niet later tot de conclusie komen dat er geen echtgenote is of zo. Wijzelf zijn er namelijk de komende twee weken even niet. We passen op het huis op van de andere dochter, in Zoetermeer.’

Geen idee wat dat ermee te maken heeft, maar deze afronding

moet nog even slagen voor een complete middag. ‘Geeft niks. Alles komt in orde, en veel plezier in Zoetermeer.’

‘Dank je. We zien elkaar wel weer, hè?’

‘Zeker weten.’

En weg gaat de buurman door de ruime opening in de struiken tussen onze vakantieverblijven in. Een plotseling prominent gat, dat we op het conto van Annie kunnen schrijven.

Voordat ik om kwart voor vijf in de auto stap, duw ik de bosjes tegen elkaar. Dat het weer is, zoals het ooit was.

In de auto naar huis vraag ik me af of ze wel weten hoe ik heet. Rare mensen, als je het mij vraagt.

Er gaat een week voorbij zonder dat ik Marjo en Jan-Willem zie of spreek. Ik ga iedere dag naar De Wiede Venne en gisteren vroeg Mandy zich af of ik mijn vrije dagen al had opgemaakt. Achteraf gezien was dat verhaal helemaal niet nodig geweest en had ik, met een beetje inzet, ook dat hele gedoe over Ramouillet niet hoeven ophangen. Slecht bedacht, maar De Wiede Venne was een gouden greep.

Eergisteren lag er wel een briefje in de bus. Of ik niet wilde vergeten dat aankomende zaterdag de E1 van SVE tegen Ordenbos moet voetballen voor het kampioenschap. Het was een briefje van Marjo, dat nog eens benadrukte dat het heel belangrijk is voor Jan-Willem dat ik meega. Ze hebben vast bedacht Marjo het briefje te laten schrijven omdat Jan-Willem zelf niet kan zeggen dat het heel belangrijk voor hem is. Dat soort taal hoor je niet uit te slaan tegen je buurman.

Doordat ik laatst het onkruid achter de Grand Bru heb weggehaald kan ik mooi over het veld achter de camping uitkijken. Het is lekker

rustig. Cor en Annie zijn er niet en dus heb ik eigenlijk alleen maar last van die pezige bosbouwer en dat rare wicht, dat me om de haverklap aanklampt met opmerkingen over wasmuntjes en de activiteitenagenda. Vanmorgen vroeg ze me of ik het huisnummer weer achter het raam wilde hangen. Er hadden mensen geklaagd.

‘Echt? Hebben er écht mensen een klacht ingediend omdat ze het huisnummer niet zagen hangen?’

‘Ja, klopt. Een huisnummer moet volgens de reglementen...’

‘Jajaja, reglementen. Maar luister. Er lopen hier dus vakantiegangers rond die de reglementen uit hun hoofd kennen, de boel inspecteren en dan gaan lopen zemelen? Nota bene in hun vrije tijd, op een camping? Wat zijn dat in godsnaam voor verveelde slapjanussen?’

‘Dat weet ik niet, natuurlijk.’

‘Nee natuurlijk weet je dat niet. En weet je waarom je dat niet weet? Omdat je staat te liegen.’

‘Ik lieg niet.’

‘Je valt me zo vaak mogelijk lastig met stompzinnige vragen, met nog dommere opmerkingen en nu sta je hier verdomme nog te liegen ook. Wat ben jij voor een trut? Laat me toch eens met rust.’

‘Zo’n toon hoef ik niet te pikken’ schreeuwt ze en kwaad loopt ze naar binnen.

‘Je gaat zeker uithuilen bij je behaarde boshobbit, of niet?’ schreeuw ik haar na. Boos ga ik naar mijn hol.

Op het moment dat ik halverwege het pad ben, komt de pezige baliedenaar met een rood hoofd aangelopen. In zijn kielzog drementelt het meisje, ze heeft tranen in haar ogen. Waar het allemaal voor nodig is, wil de boze jongen weten. Hij trilt helemaal. Hij vraagt nog een keer waar dat allemaal voor nodig is.

‘Ik hoor je wel,’ zeg ik rustig, ‘je hoeft niet alles te herhalen.’

Nergens voor nodig.’

Hij komt niet dichterbij maar kijkt wel wat bozer. Hij kijkt op een bepaalde manier boos. Boos op de manier waarop je moeder met getuite mond zingerig zou zeggen: ‘Boeboeboe-boeboe, waarom ben jij zo boos dan? Waarom ben jij dan zo boos?’ Ik wil hem eigenlijk het liefst even in zijn wangetjes knijpen, maar hij heeft geen mooie huid.

‘Waar het voor nodig is,’ peins ik hardop, ‘waar het voor nodig is.’ Ik kijk de ukkel aan en zeg dat ik het niet weet. ‘Ik geef het op, ik weet het niet, jij mag het zeggen.’

De verwarring lijkt de jongen te verslappen. Hij weet het ook niet.

‘En jij, mevrouw, weet jij het soms?’ vraag ik het betraande popje. De jongen kijkt haar nu ook aan. Ze weet niet wat ze moet zeggen. Wat volgt is guitige bravoure, opgetrokken wenkbrauwen en amicaal sla ik de jongen op zijn knokelige schouder. ‘Zo, dat is dan ook weer opgelost, hè.’ Ik pak mijn tassen op en zeg doi.

‘Maar meneer,’ zegt de jongen met opgestoken vinger, ‘wat wij niet willen hier op de camping is misverstanden, dat dat duidelijk is.’ Ik kijk hem over mijn schouder aan en zeg dat ik er over na zal denken, maar dat ik de gang van zaken ‘behoorlijk stuitend’ vind. Ook ben ik benieuwd naar wat het hoofdkantoor hiervan zegt. Het is de enige manier om nog een beetje plezier te beleven aan dit soort ondertypes.

Achter de Grand Bru plof ik in de tuinstoel. Alsof ik doodmoe ben van iets, val ik in slaap.

Terwijl ik op De Wiede Venne lig bij te komen van alle toestanden, ligt het in de lijn der verwachting dat Mandy thuis het speciale nummer wil bellen omdat ze het antwoord weet op een vraag uit de categorie Algemeen. Dan hoort ze resoluut geklop op de keukendeur. Marjo, onmiskenbaar. De keukendeur is gewoon open, zoals altijd, en even later staat Marjo met een bedrukt gezicht voor Mandy. Ze heeft het lang voor zich gehouden maar moet er nu toch over praten. Mandy gaat rechtop zitten en vraagt wat er aan de hand is.

‘Nou,’ vervolgt Marjo terwijl ze een brok wegslikt, ‘ik wil je allereerst zeggen dat Jan-Willem en ik je altijd zullen steunen. Je kunt altijd bij ons aankloppen.’

Dat vindt Mandy aardig, maar ze begrijpt nog steeds niet waarom haar lieve buurvrouw zo bezorgd is.

Oké, ze is nu al ruim drie maanden aan de medicijnen, maar dat is de laatste maand een stuk minder geworden. Ze slikt nu alleen nog iets om rustig te blijven.

‘Joh,’ zegt ze tegen Marjo, ‘het gaat alweer een stuk beter met me hoor, ik verwacht dat ik aan het eind van het jaar weer hele dagen zonder medicatie kan.’

‘Het gaat me om David,’ zegt Marjo.

‘O?’

‘We zijn dus laatst geconfronteerd met zijn ziektebeeld en daar zijn we toch behoorlijk van geschrokken.’

‘Ziektebeeld? David?’ Mandy snapt het niet. Ze zet de televisie uit, want met een half oog kijken of je het goede antwoord weet, dat je niet kan doorbellen omdat je ineens bezoek krijgt, is niet gepast met zoveel verwarring om je heen. Dat zal nu altijd een vraag blijven.

‘Waar heb je het over?’

‘Je weet wel. Ramouillet.’ Mandy snapt er nu helemaal niets meer van. Marjo kijkt begripvol naar het onvermogen van Mandy.

‘Als je maar weet dat wij er altijd voor jou zullen zijn, en natuurlijk voor David ook, al denk ik niet dat we zomaar alles aankunnen, maar dat zul je wel begrijpen, denk ik. Het valt allemaal niet mee natuurlijk.’

‘Ik weet niet waar je het over hebt,’ zegt Mandy. ‘Wil je wat te drinken?’

‘Sapje, spaatje, zoiets.’

‘Ik heb jus.’

‘Dat is goed.’

Mandy staat op en sjokt op kousenvoeten naar de keuken. ‘Maar vertel eens, joh, waar heb je het over?’

Marjo komt achter haar aan gelopen. ‘Ramouillet,’ zegt ze, ‘de ziekte van David.’

Mandy moet lachen. ‘David is niet ziek, dat weet ik zeker. Hoe kom je erbij?’

‘Dat heeft hij Jan-Willem laatst verteld.’

‘Ach nee, dat moet hij dan verkeerd verstaan hebben. David is niet ziek. Hij heeft de laatste tijd veel thuis gezeten om zijn vrije dagen op te maken en toen heb ik niets van een ziekte gemerkt. Ook niet over gehoord trouwens.’

‘En nu?’

‘Nu is hij weer gewoon aan het werk. Niks aan de hand.’ Marjo kijkt Mandy aan alsof ze het over twee verschillende mensen hebben. ‘Toen hij laatst bij ons een biertje kwam drinken, ging het goed mis, volgens mij. Dat had toch écht met die ziekte te maken, want dat zei hij zelf.’

Mandy geeft een longdrinkglas met jus aan Marjo en sloft met een

fles lightcola naar de kamer terug. Ze houdt de anderhalve-literfles vast aan de doprand en omdat ze haar schouders laat hangen, maakt ze een uitermate slonzige indruk. Marjo loopt achter haar aan en ziet de slaapkruin van het bankstel op Mandy's achterhoofd. Dat is toch een teken dat er met haar ook iets niet helemaal in orde is? Want waarom doet Mandy alsof ze van niets weet? Het is Marjo een raadsel.

‘Wil je er niet over praten?’ vraagt Marjo als ze zitten.

‘Ik wil best ergens over praten, maar David is niet ziek. Daar zijn we dus snel over uitgepraat.’

‘Maar luister dan toch even naar wat we hebben meegemaakt, vorige week.’

‘Oké,’ zegt Mandy om ervan af te zijn, ‘vertel maar.’

‘Nou, vorige week hadden we David uitgenodigd voor een biertje, omdat hij aan Jan-Willem had verteld dat hij thuis zat omdat hij ziek was.’

‘Hier,’ zegt Mandy feller dan ooit, ‘dat klopt dus al niet, hè. Hij had in de loop der jaren veel te veel vrije dagen opgespaard en die moest hij opmaken. Dat was laatst. Hij was helemaal niet thuis omdat hij ziek was. Hij lag toch ook niet de hele dag in bed, of wel soms?’

Dat weet Marjo niet. Desondanks gaat ze onverstoorbaar verder. ‘Hij zegt dat hij onvoorspelbaar wordt van de ziekte. Dat hij dingen doet waar hij niets aan kan doen.’

Mandy zucht. ‘Noem eens wat dan?’

‘Bijvoorbeeld, hij was laatst bij ons en op een gegeven moment zet ik dus, gewoon voor de gezelligheid, een paar bakjes met pinda's op tafel. Zoutjes, niets bijzonders. David wil opstaan om wat zoutjes te pakken, maar hij verliest daarbij zijn evenwicht. Kan gebeuren natuurlijk, maar hij gooit de bakjes op de grond en begint alle pinda's en nootjes kapot te trappen. Echt, het zag er heel eng uit allemaal.’

‘Nah, dat geloof ik niet. Meen je dat echt?’

‘Ja, ik zweer het je. Jan-Willem zei nog “David, David, wat is er?” maar daar kwam geen zinnig woord uit.’

‘En toen?’

‘En toen had David het over kikkers en toen moest hij echt meteen weg. Hij móest gaan.’

‘Nou ja,’ roept Mandy, ‘wat een raar verhaal.’

‘Maar je moet me geloven, ik zit hier niet een potje te liegen. Anders zou ik hier ook niet komen om met je te praten.’

Mandy kijkt raar. ‘Nee, dat niet.’

‘Echt, je moet me vertrouwen.’

‘Jaja,’ zegt Mandy die zich zichtbaar ergert aan het toontje van buurvrouw. Normaal gesproken straalt ze al geen daadkracht uit, nu lijkt ze levend verlamd. Ze heeft geen idee wat ze hierover kwijt wil. Als er iets boven op de kast ligt, dan kun je je strekken, maar dat heeft hier geen zin. ‘Het is gewoon zo’n raar verhaal.’

‘Ja hè,’ zegt Marjo met een opgeluchte kop, ‘maar het is wél echt zo.’

‘Het is net alsof we het over twee verschillende mensen hebben.’

‘Klopt, maar dat is ook een van de symptomen, zei David. Dat je als een blad aan de boom kunt omdraaien.’

‘Wat betekent dat?’

‘Dat je niet weet wat je straks gaat doen.’

Mandy fronst haar hele voorhoofd.

‘Snap je?’ vraagt Marjo voor de zekerheid.

Mandy knikt, maar ze begrijpt het niet. Ze schenkt zich nog een lightcola in en drinkt als een klein kind, met opgetrokken bovenlip, het glas in een keer leeg.

‘Wat een raar verhaal. Wat moet ik hier nu mee?’ fluistert ze binnen het bereik van Marjo, die prompt terugfluistert dat zij het ook

moeilijk vindt en dat David op zich best een aardige kerel is. En zo smoezen de twee buurtjes nog een kwartiertje door, tot Mandy opstaat en op haar manier resoluut naar de telefoon loopt. Een zaak als deze vraagt een grondige analyse en dus is het tijd voor Sjarrel.

‘Hoi, met mij. Zeg moet je luisteren, ik zit hier met een raar verhaal.’

‘Meisje, wat voor verhaal dan?’ zingzeurt Sjarrel.

‘Marjo is hier en die zegt dat David heeft gezegd dat hij een ziekte heeft. En hij heeft pinda’s vertrapt en hij werd gek.’

‘Hmmm...,’ kreunt Sjarrel door de telefoon, ‘weet je wat? Ik kom er aan. Lak ik de buitenstoelen een andere keer af.’

‘Mooi.’

‘En?’ vraagt Marjo, alsof ze het nog niet weet.

‘Hij komt eraan. Ik ben benieuwd of hij die ziekte kent. Sjarrel weet namelijk heel veel van ziektes. Hij gaat wel eens naar verre familie in Limburg en daar zijn van die katholieken die mensen kunnen genezen door middel van kennis en wijsheid en dus niet, zoals de normale dokters, met medicijnen. En Sjarrel heeft bij zo’n katholiek gestudeerd.’

‘Sjarrel heeft veel gestudeerd, hè?’

Mandy kan niet anders dan trots beamen dat háár ome Sjarrel inderdaad een geleerde man is. ‘Ja, hij heeft veel gestudeerd en gelezen in zijn leven, dan word je al snel heel intelligent.’

‘Het is een gave,’ vindt Marjo.

‘Meer dan dat. Sjarrel zegt altijd dat hij de hele dag studeert aan de universiteit van het leven. Moet je nagaan, de héle dag.’

Nu is ook Marjo om. ‘Jeetje, de universiteit. Is hij dan ook professor?’

‘Nog niet,’ weet Mandy, ‘dat is pas als je klaar bent.’

Er wordt bijgeschonken en dan horen ze ome Sjarrel de oprit

opdraaien. Mandy springt op van de bank en opgewonden roept ze ‘Kijk, hij is met de rooie Mercedes zonder wieldoppen. Die is heel oud.’

Marjo ziet het ook, maar zij is bij lange na niet zo enthousiast over de auto, vooral omdat Sjarrel bij het indraaien precies met zijn voorwiel het heidepaadje tussen de twee rijen grindtegels heeft genomen. De auto staat scheef en de linkerbanden drukken in de paarse erica. Sjarrel hijst zich steunend uit de auto, zwaait uitbundig en loopt richting de voordeur. Marjo is vastbesloten niets tegen hem over de heide te zeggen. De vorige keer, toen hij per ongeluk de gietijzeren brievenbus had platgereden, bood hij zo’n omslachtige regeling aan ter compensatie, dat zij en Jan-Willem twee avonden hebben zitten puzzelen op de formulieren die hij had gegeven. Alles in het Duits, want het was van de Duitse verzekering. En daarbij: wat kosten die heidedingetjes tegenwoordig? Een euro? Zoiets toch? Dus wat geeft het?

Sjarrel banjert met grote passen de woonkamer in. ‘Sorry van je hei,’ zegt hij tegen Marjo die meteen zegt dat het geen probleem is. Ze was er toch al op uitgekeken. Sjarrel omhelst Mandy en drukt haar tegen zijn grote buik. Ze staat helemaal voorover, op haar tenen. De oom draait zijn hoofd richting Marjo. ‘Ik heb nog wel wat geinig tuinspul voor je. Neem ik de volgende keer wel mee; klimmers, hangers, kruipers, van alles. Kost bijna niets.’

‘Hoeft niet hoor,’ zegt Marjo.

‘Tuurlijk wel, doe ik voor je. Wie A zegt, moet ook B zeggen.’

Dan kijkt Sjarrel met een serieuze blik naar Mandy die nog steeds klemvast op zijn buik leunt. Omdat hij zijn hoofd buigt, plooit zijn bovenste nekribbel zich over de gedeukte kaaklijn. Het is echt vies om te zien, met die glimmende baardharen. ‘Meisje, vertel, wat is dat verhaal waarvoor je me hierheen laat komen?’

Mandy zet zich met beide handen af op de zijkanten van Sjarrels buik. Hij laat los.

‘David,’ zegt ze met een treurige blik in de ogen.

Ik zweer het, haar treurnis als Sjarrel in de buurt is, is werkelijk weezinwekkend. Het is gespeeld en alleen bedoeld om dingen voor elkaar te krijgen. Zij het zielige meisje en hij haar redder.

Hij verlekkert zich aan haar, dat kun je zien. Hij schuurt tegen haar schaamstreek met zijn lage buikvet, waaronder ergens verscholen zijn dikkemensentammo hangt. ‘Wat is er met David?’

‘Wat ik je zei. Hij was bij Marjo en hij vertrapte pinda’s en zei dat hij ziek was.’

Sjarrel kijkt naar Marjo en die knikt met een vederlichte trek om de mond, zoals in Amerikaanse televisieseries waar vrouwen naar kijken.

‘Meisje,’ bast Sjarrel als hij zijn rug heeft gerecht, ‘let maar op, dit zijn allemaal misverstanden. Ik zie zo of iemand ziek is of niet.’

Mandy kijkt triomfantelijk naar Marjo, die nog steeds op veilige afstand met haar armen over elkaar staat te kijken naar de grote Sjarrel met zijn vieze lijf. Marjo knikt nog een keer.

‘O trouwens,’ zegt ze tegen Sjarrel, ‘David zegt dat hij de ziekte van Ramoulet heeft.’

Sjarrel kijkt nadenkend. ‘Ramoulet, Ramoulet? Doet me nog het meest denken aan Rémouchet, waar jullie vorig jaar naartoe zijn geweest met vakantie.’

‘O, ja,’ kirt Mandy, ‘toen was het nog zo warm.’

‘Maar verder ken ik het niet, Ramoulet.’

‘Dus het is in ieder geval geen katholieke ziekte,’ oppert Mandy, maar zo eenvoudig kun je dat niet zeggen, vindt Sjarrel.

Als ik om 17:24 de straat inrijd, zie ik deze keer niet de vervelende tronie van mijn buurman, maar de vieze rooie auto van Sjarrel die half naast de oprit staat. Die kerel verdient een bedlegerige ziekte. Dat geouwehoer altijd. En altijd Mandy met die smerige aanstellerij. Met die zogenaamde hondenogen. Gatverdámme. En die Sjarrel, met zijn gore pens, die moet zich eigenlijk gewoon kapotschamen dat hij er als mens zo bijloopt.

Naturisten lopen toch ook niet naakt op straat? Nee, want dat is een soort conventie. Dat doe je niet omdat anderen er aanstoet aan zouden kunnen nemen. Die deal zorgt er ook voor dat alle andere mensen naturisten prima volk vinden, want je wordt er nooit op een vervelende manier mee geconfronteerd, áls je er al mee wordt geconfronteerd.

Maar die vieze Sjarrel kun je niet ontwijken. Daar mag best eens wat aan gedaan worden van overheidswege, maar het zal geen hoge prioriteit hebben. Zulke teringlijers zijn het wel daar. Zaken die makkelijk te realiseren zijn laten ze gewoon lopen.

Ik zet de auto aan de overkant van de straat omdat Sjarrel altijd erg veel ruimte nodig heeft bij het uitdraaien. Hoe die knakker dat voor elkaar krijgt, geen idee, maar hij heeft laatst de brievenbus bij de burens uit de tuin gereden.

Op zich wel strak dat hij daarna een foldertje van de Deutsche Klassen-Lotterie aan Marjo heeft gegeven, bij wijze van schadeformulier. Ze is de avond erop zelfs nog aan de deur geweest voor een woordenboek-Duits. Ik zei toen dat ik er geen had. Niet waar natuurlijk, maar anders ben je het kwijt. Ze geven echt nóóit wat terug. Je moet altijd zeuren.

Ik doe net alsof ik een denkbeeldige buurtgenoot begroet en loop op die manier met mijn achterhoofd langs het raam naast de carport, zodat ik Sjarrel en Mandy niet hoeft aan te kijken. ‘Hallo, daar ben ik weer,’ roep ik in de gang. Niet dat Mandy ooit zou reageren als ik dit vaker zou doen, maar zelfs met Sjarrel erbij ontlok ik nog geen kreet van welkom, of zoiets. Het lijkt wel alsof er iemand in de kamer ligt opgebaard. Marjo is er ook en staat in de hoek met haar armen over elkaar, links staat Mandy met haar armen over elkaar en rechts leunt Sjarrel tegen het muurtje van de eethoek.

‘Vertel maar,’ begint Mandy.

Ze wordt teruggefloten door Sjarrel, die een stapje naar voren doet en op rustige toon vraagt hoe het met me is. Hij praat overdreven waardoor je de hele tijd speekselgeluiden tussen de woorden hoort.

‘Ik hoor namelijk allemaal verhalen en toen dacht ik: “David? Nee, dat zal toch niet?” Vertel, David, wat is Ramouillet?’

Mijn buik verkrampst en het voelt alsof er straks uit alle hoeken en gaten mensen tevoorschijn komen, die lachend en joelend mijn naam roepen. Ze hebben fansjaaltjes met ‘David forever’, zingen dat ze me door hebben en dat ze straks allemaal weg zullen gaan. Of nee, zij blijven allemaal, ik moet weg. ‘Ramouillet?’ vraag ik, ‘hoe bedoel je, Sjarrel?’

‘Ik bedoel, jij vertelt mensen dat je de ziekte van Ramouillet hebt en ik moet eerlijk zeggen, David, ik, met al mijn medische kennis, ik ken het niet.’

Ik doe opgelucht, waardoor ik wat seconden rust pak. ‘O, dát. Ramouillet. Ja, nee, dat is allemaal niet doorgedaan. Dat is, kom, hoe zeg je dat, dat is uiteindelijk toch niet bij mij aangetroffen. Ik heb het niet.’

‘Maar waarom vertel je dat dan wel aan andere mensen? Mensen

nota bene die vertrouwen in je hebben en die vrienden van je zijn.’

‘Ja,’ schreeuwt Mandy overdreven, ‘en mij, die je ook vertrouwt, vertel je het geeneens. Dat is toch niet netjes?’

Om Mandy buitenspel te zetten richt ik me tot Sjarrel. ‘Kijk, ik moest natuurlijk aanvankelijk zelf ook aan het idee wennen, maar toen eenmaal bleek dat ik het niet had, kon ik de draad weer oppakken. Snap je?’

‘Nee. Dat snap ik niet, want wat heeft dat ermee te maken?’

‘Dat ik nu dus weer normaal functioneer en aan het werk ben.’

‘Maar waarom deed je dan zo raar de laatste tijd?’

‘Ik deed helemaal niet raar de laatste tijd.’

‘Je hebt pinda’s kapot staan trappen bij de burens,’ roept Sjarrel.

Jesus, dit is slim opgebouwd. Ze weten dus al van vorige week.

Logisch eigenlijk, omdat Marjo erbij is. Kutwijf. Ik zou kunnen zeggen dat dat een bijwerking was van een medicijn dat ik toen ten onrechte kreeg.

‘Tja, dat gedoe met die pinda’s, dat was me wat zeg. Sorry, sorry, sorry. Ik had die middag controle gehad en een medicijn gekregen. Volgens mij kreeg ik daar last van.’ Zonder een opmerking af te wachten, loop ik op Marjo af en zeg dat als er schade is, ik die vanzelfsprekend zal vergoeden.

‘Nou,’ zeg ik opgelucht als ik me omdraai, ‘ik heb wel zin in een sapje. Iemand anders ook wat?’

‘Wacht even,’ zegt Sjarrel, ‘laat het me even samenvatten.’ Ik trek mijn kin in alsof die samenvatting niets verandert aan de situatie, maar het verhaal dat volgt, rheeft nogal wat open einden. Waarom krijg ik een medicijn als ik niet ziek ben? Welke dokter vertelt mij dat ik aan een compleet onbekende ziekte lijd en trekt dat later weer in? Waarom vertel ik mijn buurman gedetailleerd over mijn ziekte inclusief de symptomen? En sinds wanneer zijn pinda’s kikkers?

‘Tja,’ zucht ik, ‘om met dat laatste te beginnen. Ik heb geen idee. Maar zoals ik al zei: daar moeten de medicijnen een hand in hebben gehad, want hoe dan ook, die heb ik toen ingenomen.’

‘Wie is je dokter?’ vraagt Sjarrel.

‘Geen idee, het was een onbekende arts.’

‘Wat betekent dat?’

‘Dat ik hem niet ken,’ zeg ik en ergens ben ik bang dat Sjarrel hem wil bellen. ‘Hij was tijdelijk verbonden aan die instelling.’

‘Welke instelling?’

‘Ja, dat weet ik niet precies, maar ik zoek het voor je uit. Goed?’

‘Ik vind het een merkwaardig verhaal, David,’ zucht Sjarrel, ‘doe mij maar een biertje’, meteen gevolgd door Mandy die haar lievelingsoom op het hart drukt dat hij er niet meer dan vier mag. ‘Je weet wel, hè, van laatst. Van de politie.’

Pjoe, daar ben ik goed weggekomen. Ik loop naar de keuken, maar ben nog niet helemaal gerust. Als ik Sjarrel zijn biertje geef, zegt hij dat hij het verhaal niet chronologisch kan krijgen.

‘Sjarrel, moet je luisteren,’ zeg ik op besliste toon, ‘dit is er aan de hand. Er zijn dingen gebeurd en daar heb ik spijt van. Ja? Dat spijt mij. Er zijn ook dingen misgelopen en voorzover ik daar een hand in heb, spijt mij dat ook. Ja? Dus ik zeg: sorry, maar laten we vooral de draad weer oppakken. Met mij is niks aan de hand en zaterdag ga ik lekker met Jan-Willem naar het voetballen kijken om te laten zien dat ik blij ben met Mandy, met mijn burens en met jou. Omdat jij een bindende factor bent in ons huishouden.’

Iedereen kijkt me aan alsof ik een Fins gedicht uit mijn hoofd heb opgezegd.

‘Wie is het daar niet mee eens?’ zeg ik als de stilte mijn succes dreigt aan te tasten. ‘Marjo, jij? Ik heb gezegd dat het me spijt,

oprecht spijt, en dat ik zaterdag niet zal verzaken bij je man, bij Jan-Willem. Is dat voldoende?’

Marjo kijkt paniekerig naar Mandy maar die is geen onderdeel van deze deal en denkt daarom aan andere dingen. ‘Oké, mooi,’ zegt de gakkende gans hakkend. Goed antwoord. Mooi.

Dan richt ik me tot Mandy. Ze kijkt snel naar Sjarrel, die overziet het, zij is gedekt, doet een stapje naar voren en vouwt staande haar handen in haar schoot. ‘Liefje, ik wilde je zeggen dat ik je niet ongerust wilde maken en daarom heb ik het vervolgonderzoek afgewacht voordat ik het je zou vertellen. Toen uit dat onderzoek bleek dat ik niks had, wist ik niet of ik het je nog wel moest vertellen, om je niet ongerust te maken, omdat je zelf met je medicijnen zit en zo. Maar vanavond wil ik er samen met jou in alle rust over praten. Als de rest weg is. Oké?’

Mandy denkt met een overdreven grimas na. ‘Is dat hetzelfde als “het spijt me”?’ vraagt ze op haar meest neerbuigende manier.

‘Ja,’ zeg ik, ‘als jij het graag zo wil horen, dan ja. Maar vanavond wil ik ook praten over hoe we het verder gaan aanpakken.’

‘Oké,’ zegt ze quasi nonchalant. Hop, ingepakt, volgt nu de finale: ome Sjarrel, de vieze autospuiter. Ik loop in een boogje naar hem toe. Hij leunt nog steeds tegen het muurtje van de eethoek, dat hij zelf heeft gemetseld. Als hij er doorheen gaat, dan is dat dubbel zijn eigen schuld. Hopelijk ben ik erbij als het gebeurt. Kijken wie hij de schuld geeft, die achterlijke betweter met zijn maniertjes.

‘Sjarrel, je hebt gelijk. Het gaat niet altijd van een leien dakje, maar zoals je zelf altijd zegt: waar gehakt wordt, vallen spaanders. Of niet?’ Ik lach er ontspannen bij.

‘Zeg ik dat wel eens?’ vraagt Sjarrel.

‘Zeker. Laatst nog, toen mijn waterreservoirtje stuk was.’

‘Dat weet ik nog, maar wat heeft dat gezegde daarmee te maken?’

‘Dat zei je toen. Weet je dat niet meer?’ roep ik veel te hard. Sjarrel blijft rustig. ‘Nee, daar staat me niks van bij.’

Ik merk dat ik enthousiast met mijn armen sta te zwaaien, midden in de kamer, en dat er drie mensen naar me kijken of ik wel helemaal normaal ben. Ik zak een beetje in. ‘Jammer dat je het vergeten bent. Ik moest er toen wel om lachen.’

‘Zand erover,’ roept Sjarrel joviaal en hij houdt zijn biertje in de lucht. Ik ga in de schaduw van Sjarrel staan en doe opzichtig precies hetzelfde. Dat soort gedrag vinden vrouwen aantrekkelijk. Mandy lacht, en ik denk dat ze zich op dit moment afvraagt waarom. Of niet, dat lijkt me toch waarschijnlijker.

Ik kan zeggen dat ik werkelijk opgelucht ben dat ik deze motie van wantrouwen heb overleefd. Ergens heb ik het wél met ze getroffen. Mandy loopt naar de keuken voor zoutjes, omdat het niet zo vaak voorkomt dat we er alle vier zijn. Wat is het toch een eenvoudige vrouw.

‘Jeetje David,’ zegt Sjarrel opgewekt, ‘wat een mooie kandelaars zijn dat, joh. Hoe kom je daaraan?’

‘Die zijn van ons,’ krijst Marjo als door een wesp gestoken.

‘Hoe bedoel je?’ roept Sjarrel terug. Het lijkt wel alsof ik op de markt ben, zo luid is de conversatie. Ik houd me afzijdig. Ze hebben die kandelaars gegeven, dat kunnen ze niet ontkennen.

‘Die heeft David vorige week meegenomen na zijn bezoekje.’

‘Niet,’ roep ik, ‘zo is het niet gegaan. Ik heb ze van jullie gekregen omdat jullie ze niet meer wilden.’

Sjarrel kijkt verward. ‘Wat een raar verhaal.’

‘Maar het is wel waar,’ zeg ik, ‘ik heb ze gekregen.’

Dan gaat Marjo trillen en nog net voordat ze gaat huilen, vertelt ze ‘het enige echte verhaal zoals het is gegaan’ aan Sjarrel. ‘Omdat

Jan-Willem zei dat David ziek was, hadden wij, voordat hij een biertje kwam doen, dingen uit de kamer weggehaald, omdat die misschien gevaarlijk zouden zijn als hij een aanval zou krijgen. We hadden dus ook de kandelaars weggezet, in de bijkeuken. Toen David er was vroeg hij de hele tijd: ‘Waar zijn de kandelaars? Waar zijn de kandelaars?’, en wij wisten niet meer wat we moesten doen en toen zeiden we dat we ze hadden weggedaan omdat we er op uitgekeken waren.’

‘Zoals met je hei?’ vraagt Sjarrel.

‘Ja. En toen vroeg David of hij ze mocht hebben, maar wij wilden ze dus helemaal niet kwijt, we hadden ze alleen verstoep. We waren zo in de war dat Jan-Willem zei: “Oké dan, je mag ze hebben maar ik weet niet waar ze zijn.” En toen hij al die pinda’s in het tapijt had getrapt, liep hij zo naar de bijkeuken en vond de kandelaars en hij begon enorm hard te schreeuwen en is door de achtertuin naar huis gelopen. Dwars door de coniferen heen.’

‘Met die kandelaars?’

‘Ja.’

Sjarrel kijkt naar mij.

Ik kijk terug alsof ik Benny Hill voor het eerst heb horen praten. ‘Ik weet niet wat ze hiermee wil bereiken, Sjarrel, maar als het zo moet, dan weet ik niet of ik zaterdag nog wel meega naar het voetballen. Ik heb mijn excuses aangeboden en zij blijft maar stoken. Feit is dat ik die kandelaars heb gekregen. Ik vroeg het en Marjo zei ja. Dan moet zij niet achteraf met dit soort waanzin aankomen.’

‘Ik denk dat je die kandelaars gewoon moet teruggeven,’ zegt Sjarrel. ‘Ik denk dat dat een heleboel onweer uit de lucht haalt.’

Ik denk zelf ook even. ‘Nee, weet je wat?’ glunder ik, ‘zij een, wij een, omdat zij die dingen toch min of meer hebben gegeven. Ik schenk er eentje terug bij wijze van vriendschap, zodat we er allebei een hebben.’

Is dat symbolisch of niet?’

Het is inderdaad op een of andere manier symbolisch, maar dat mag natuurlijk geen argument zijn. Toen die baby uit de bijbel in tweeën zou worden gehakt omdat beide vrouwen er aanspraak op maakten, zei die ene vrouw dat die andere haar zoon dan maar moest opvoeden. Liever dat dan een half kind, want daar heeft niemand wat aan. Zij bleek natuurlijk de echte moeder, anders bedenk je zoiets niet.

Sjarrel, de man met het zwaard, zegt dat het niet onredelijk is en min of meer besluit hij daarmee dat Marjo een van de twee kandelaars mee terug mag nemen naar huis. Ze is niet eens blij als ze er eentje pakt. Mij interesseert het niets. Het gaat om het gebaar. Volgende week zet ik de onze in de achtertuin met een klimplant ernaast. Redelijk vooraan, zodat zij er vanuit hun slaapkamerraam van kunnen meegenieten.

Marjo heeft zonet de kandelaar gepakt die een beschadiging aan een van de poten heeft. Dat is op de bewuste avond tussen hun achterdeur gebeurd. Marjo wil gelijk door naar huis en Mandy laat haar uit.

Sjarrel stapt op me af. ‘Je hebt Mandy toch al wel verteld van Ties, hè?’

’Ja,’ zeg ik langgerekt om na te denken, ‘tuurlijk.’ Geen idee waar het over gaat en wie dat is, maar ik heb geen zin in een verhaal want zijn adem stinkt naar koffie en tuinaarde. Dan komt Mandy bij ons staan. Sjarrel zegt tegen Mandy dat als er weer iets is, zij altijd mag bellen. Ook al is het onder etenstijd. ‘Dat weet je, hè?’

Mandy knikt braaf. Ze weet dat.

Tegen mij zegt Sjarrel dat ik wat meer aandacht voor mijn vriendin moet hebben. ‘En ook voor jou geldt dat je altijd kan bellen, mocht er wat zijn. Ik heb veel medische kennis en misschien kan dat van pas komen.’

Ik bedank Sjarrel. In de gang zegt hij nog dat een psychische aandoening tegenwoordig heel veel voorkomt en dat ik me voor dergelijke problemen niet hoeft te schamen.

‘Hele volksstammen zitten tegenwoordig voor zestig euro per uur te babbelen om er zelf beter van te worden. Ons soort mensen heeft dat niet nodig, maar we moeten natuurlijk wel alert blijven.’

Ik knik beleefd maar van binnen moet ik kotsen. Ik ben niet van jullie soort mensen. Jullie zijn vieze woonwagenbewoners met een uitkering als enige legale nevenactiviteit. Daar hoor ik niet bij. Toch knik ik. ‘Dag Sjarrel, en nogmaals bedankt hè?’

Hij kijkt me aan als de sympathieke goedgezind uit een Amerikaanse familiefilm. ‘Tuurlijk, jongen, altijd. Omdat jij de grote liefde van mijn favoriete nichtje bent. Houd je haaks hè, gabber van me.’ Hij stompt me speels op mijn sleutelbeen en ik zie op dit moment het liefst een straaltje bloed uit zijn oren komen.

‘Jij ook hè,’ zeg ik als de deur zachtjes in het slot valt.

Alsof het een doordeweekse dag betreft, gaat op zaterdagochtend de wekker gewoon om zeven uur. Vandaag laat ik zien dat ik me kan gedragen. Ik ga met Jan-Willem mee naar het voetbal en echt, ik ga mijn best doen om te begrijpen wat mijn buurman bezielt om twee dagdelen per week op te offeren voor een stel kinderen, dat het zijne niet is.

Ik zeg tegen Mandy dat ze rustig kan blijven liggen omdat Jan-Willem broodjes meeneemt. Sinds ze Sjarrel dagelijks op de hoogte houdt van ‘de vorderingen binnen onze relatie’ moet ik af en toe eens wat aardigs zeggen. Ik hoorde haar laatst vertellen dat ze merkt dat ik meer met haar bezig ben omdat ik vaker wat kleine dingetjes tegen haar zeg. Sjarrel vond het prachtig, al moet ook hij geen idee hebben gehad wat ze bedoelde.

Door alle aandacht wordt ze de laatste tijd blijer en mondiger, wat op zich jammer is. Maar het werkt zolang Sjarrel me niet lastigvalt. Daar doe ik het voor, of beter gezegd: daar laat ik het voor.

Al om kwart voor acht gaat de bel twee keer kort, het maniertje van mijn buurman. Na twee nachtsloten en de knip doe ik de deur open. Als een verschijning staat hij daar, in een belachelijk trainingspak met een joekel van een sporttas in zijn hand. Zijn haar is nat en strak gekamd. Ik heb nog nooit zoiets gezien.

‘Heb je er zin in?’ roept de gestalte.

‘Ja hoor, maar luister eens, ik heb niet zo’n trainingspak, is dat erg?’

‘Nee man,’ joelt Jan-Willem het tijdstip niet langer indachtig, ‘dat is alleen voor de trainer en de verzorger.’

‘Bof ik even dat ik geen verzorger ben,’ zeg ik zogenaamd voor de grap.

‘Hoezo? Vind je het officiële thuistenu van de club niet mooi?’

Ik schok mijn schouders, beweeg mijn handen en voordat ik iets kan zeggen, meldt Jan-Willem dat ze dit alleen nog bij Sporthuis Buitink verkopen. Het verbaast me niet.

‘Vroeger waren het populaire kleuren, toen droeg iedereen deze pakken. Nu kopen alleen SVE-leden ze nog.’

Ik snap best dat een club qua kleur of kleurcombinatie niet met elke wind mee kan waaien, maar de snit van Jan-Willems pak is overduidelijk al tijden niet meer van nu. Een bandje dat aan weerszijden van de broekspijp onder de hak door kan worden gehaald, is meer iets uit de tijd dat Oostblokse Olga kogelstootte. Als Jan-Willem zich omdraait om zijn tas op de achterbank van zijn auto te gooien, zie ik dat hij zijn gewone zwartlederen instappers met kwastjes draagt.

‘Buur, wat is er met je schoenen?’ vraag ik.

‘Hoe lang ben jij al niet meer bij het voetbal geweest?’

‘Hoezo?’

‘Kijk, op het veld heb ik natuurlijk wel voetbalschoenen aan, maar ik kleed me pas om als we gaan voetballen.’ Klinkt logisch, maar ik zou hebben gezworen dat het niet lekker autorijden is met noppen. ‘Maar waarom heb je je trainingspak al aan dan?’

‘Omdat ik me anders moet omkleden bij de kinderen en dat vind ik gewoon niet helemaal de bedoeling. Ook niet naar de ouders toe, zeg maar.’

‘Je wilt ze voor zijn?’

‘Zoiets. Ik heb niet het alibi van een zoontje bij de club.’

‘Snap ik.’

De automatische ontgrendeling klinkt en we gaan in de auto zitten. Daar ruikt het alsof de nieuwe-autogeur nooit echt kans heeft gekregen weg te trekken. De lucht houdt het midden tussen een aftershave en een slechte adem die door de tandpasta heen dringt, en die, als je goed ruikt, iets van een ontstoken kies heeft. Het ruikt niet naar zwervers, die hebben vaak meer tanines. Dit is meer richting ether. ‘Hoe lang heb je deze auto nu?’

‘Half jaartje, net de beurt gehad.’

‘En?’

‘Niks.’

‘Mooi. Je zou maar wat hebben.’

‘Zit toch meestal bij de verzekering in, hè, die dingen die in het eerste jaar mis gaan.’

‘Is ook zo.’

Als we de carport uitrijden, langs de tijdelijke plastic brievenbus van de buurtjes, begint Jan-Willem met een serieus gezicht de wedstrijd door te nemen. Ordenbos staat vijfde op acht punten. Met nog een wedstrijd te gaan kunnen zij er niet meer langs, maar ze hebben wel baat bij een overwinning want dan komen ze op de derde plek en die geeft ook recht op promotie. Voor Ordenbos extra aantrekkelijk want nu speelt het uitwedstrijden in de dorpjes. Dat is altijd ver rijden voor de ouders, die hun pupil liever met de fiets brengen. ‘Er moet vandaag dus gewonnen worden,’ zegt Jan-Willem alsof hij die arme mensen hun vrije zaterdagochtend misgunt.

‘Wie is jullie sterspeler?’ vraag ik om het leuk te houden.

‘Doen we niet aan. Het is niet goed om die kinderen al in zo’n vroeg stadium allerlei etiketten op te plakken.’

‘Goh, is daar echt over nagedacht dan?’

‘Ja, ik heb dat laatst bij de algemene ledenvergadering nog even ter tafel gebracht bij de rondvraag.’

‘En?’

‘Waren de meesten het wel mee eens. In ieder geval voor de E’tjes en de F’jes.’

‘Zijn er ook G’tjes?’

‘Nee. F is het begin.’

‘Hm. Zit er veel volk bij zo’n ledenvergadering?’

‘Valt vies tegen, de betrokkenheid van de mensen is niet groot.’

‘Jammer zeg.’

‘Op zich wel, want die kinderen...’

‘Die vinden het natuurlijk geweldig als er een stukje betrokkenheid is vanuit de volwassenen.’

‘Dat ook ja.’

‘Mensen zoals jij,’ zeg ik ernstig, ‘krijgen er na vijftientig jaar meestal een onderscheiding voor.’

‘Och, daar doe ik het niet om.’ Jan-Willem draait de stoffige parkeerplaats op en toetert. Hij rijdt op een groepje kinderen af, dat op grote sporttassen zit. ‘Daar zijn mijn kids,’ zegt Jan-Willem. Ik durf niet naar links te kijken want ik vermoed een twinkeling in zijn ogen.

Hij parkeert de auto en even later word ik voorgesteld aan de voltallige selectie, bestaande uit een handvol achterbuurtnamen die eindigen op een ie-klank en een paar buitenlanders. Bij iedere naam die Jan-Willem noemt, steek ik als een clown mijn hand omhoog en roep ik luid met een geknepen stem: ‘Hallo!’

De kinderen, altijd dol op herhaling, vinden het al na drie keer heel leuk en bij het laatste jongetje, iets Marokkaans met een ploplank, hangen ze tegen elkaar aan van het lachen. ‘Bent u vandaag de verzorger, meneer?’ roept een lachend joch tegen mij.

‘Nee,’ zegt Jan-Willem resoluut, ‘David komt vandaag als jullie supporter.’

‘Wie is de verzorger?’

‘Gewoon, Rogier, zoals altijd,’ zegt Jan-Willem, ‘hij heeft het vaakst verzorgd, dus dan mag hij de kampioenswedstrijd ook de verzorger zijn. Toch?’

De kinderen reageren niet. Ik ook niet. Twee tellen later wel, als ik zie wie die Rogier is: het is mijn ex-collega. Die ontzettende lul. O hel, waarom ben ik verdomme met Jan-Willem meegegaan?

‘Hee David,’ roept Rogier als hij in stevige pas op me af loopt, ‘leuk jou hier te zien. Hoe is het? Heb je al iets nieuws gevonden?’

Ik doe net of ik het niet hoor en loop even resoluut op hem af. ‘Hee, Rogier, kerel, jij ook hier? Wat leuk joh,’ roep ik hard. Ik sla hem op de schouder. Ik draai me om, stap richting Jan-Willem en roep dat iedereen er is. Ineens zie ik mezelf heel druk doen, alsof ik al jaren op de vereniging kom. Alsof ik iedereen ken. Alsof ik hier nog levend vandaan kan komen.

Rekken, zo lang mogelijk uitstellen, dat is alles. Rogier loopt opgewekt achter me aan. Hij zegt dat hij het leuk vindt me weer te zien. ‘Je kent het belang van deze wedstrijd, hè?’

‘Zeker,’ roep ik even hard als net, ‘vandaag is de kampioenswedstrijd. Jan-Willem heeft me er alles over verteld.’

Dan draai ik me om en pak Rogier met beide handen bij de schouders. ‘En weet je,’ fluister ik hem toe, ‘Jan-Willem heeft me ook verteld hoe vaak jij de kids verzorgt en ik moet eerlijk zeggen: dat vind ik klasse, man. Echt klasse.’ Rogier kijkt verrast. Ik vat het voor de zekerheid samen. ‘Laten we er een leuke dag van maken. Voor de kinderen.’

‘Ja goed,’ zegt hij, ‘praten we later verder.’

‘Dat bedoel ik, Rogier, dat bedoel ik. Vandaag gaat het niet over jou of mij of de company, vandaag geen werk, vandaag zijn het de

kinderen. Kom op.'

Samen zetten we de pas erin. Ik moet zorgen dat Jan-Willem niet bij, naast, zelfs maar in de buurt van Rogier komt te staan. Jan-Willem heeft al gezien dat we elkaar kennen en dat maakt het er niet gemakkelijker op. Hij is er de zak naar om te vragen waar we elkaar van kennen. Ik kan het natuurlijk over overplaatsing hebben of een overgangsregeling of zo. Zeg ik op de terugweg in de auto dat het allemaal wel meevalt.

Het is pas half tien als de deuren van kleedkamers 3 en 4 openzwaaien en twee groepjes kinderen, blauw-zwarte en oranje-witte, naar buiten komen gerend. Sommige jongetjes dragen grote voetballen, zesjes van dik bruin leder die eruitzien alsof ze uit het oprichtingsjaar van de club stammen.

Een E'tje met een medicijnbal, werkelijk schrijnend amateuristisch. Als ik een zoon zou hebben, dan mocht hij niet met dat soort ballen voetballen. Bij iedere schop zou hij zijn enkels en knieën zo ernstig toetakelen, dat hij vanzelf op dertigjarige leeftijd in het zesde eindigt, waar de derde helft het belangrijkste wapenfeit van de zondagmiddag is. Zo'n zoon hoef ik niet.

Na de twee groepjes volgen de trainers. Het wordt me duidelijk dat er meer Jan-Willems op deze aarde rondlopen in sporttenu. Deze collega-vrijwilliger is een magere man met knokige schouders die door het trainingsjack heen zichtbaar zijn. Hij heeft een bril, een enorme adamsappel en twaalf kruinen. Hij loopt alsof hij in zijn jeugd met medicijnballen heeft gevoetbald maar nooit is begonnen met bier drinken. Iemand zonder vrienden, met misschien een zoontje bij de club. Rogier komt ook in een trainingspak naar buiten. Hij kleedt zich dus wel gewoon om in het bijzijn van de kinderen. In zijn hand heeft hij een donkerblauwe ronde tas met een hengel aan de bovenkant. In

de tas zit water, een gele spons en een doorzichtige drinkfles met een gebogen slangetje.

Ik kijk scherp naar mijn buurman om te zien of Rogier hem al het een en ander heeft verteld, maar het ziet er niet zo uit. Misschien vindt Rogier het helemaal niet belangrijk om te zeggen, maar ik denk van wel. Die lul moet het geweldig vinden om mij te kleineren, die kickt op dat geniepige geroddel. Zo is hij, zo ken ik hem.

De warming-up van de kinderen bestaat uit het heen en weer peunen van de ballen, hoewel Jan-Willem regelmatig roept dat ze op doel moeten schieten zodat de keeper aan de bal kan wennen. Wat een armoede. Zo leggen die kinderen de basis voor een leven dat wordt gekenmerkt door zwakke ruggen, zere gewrichten, slijtage en het onvermijdelijke gemekker dat erbij hoort.

Verniel je het nu, dan is het onherstelbaar. Kost de maatschappij klauwen met geld, want die figuren moeten allemaal naar de psychiater of de therapeut-voor-dit-of-dat. Maar nee, Jan-Willem laat ze onbegeleid aanrommelen. Het zou voor mij een reden zijn om trainer te worden, maar daarvoor interesseren deze kinderen me te weinig. Ze komen allemaal uit een postcodegebied waar ik geen sympathie voor koester.

Als de wedstrijd begint ben ik de enige toeschouwer. Vanaf de zijlijn ben ik getuige van een heerlijk aanvangsritueel tussen twee kinderen en drie volwassenen. De kinderen zijn de aanvoerders, meestal de mid-mid want die ziet alles, twee volwassenen zijn de trainers en de derde volwassene is de scheidsrechter, in dit geval de trainer van D2, een Molukker met een imposante buik en haarloze benen. Eerst stellen de trainers zich aan elkaar en de scheidsrechter voor.

De scheidsrechter zegt dat hij Boetje heet. De verkleinvorm slaat natuurlijk op zijn benen, niet op zijn voorkomen, dat is logisch, maar los daarvan: die lui wonen hier al een halve eeuw, hoe lang duurt het

voordat ze eens met een normale naam komen? Heet zijn zus soms Kraaltje? Dat kan toch niet? Ze zal altijd gediscrimineerd worden, vreselijk gewoon.

Na het voorstelrondje moet de Ordenbos-aanvoerder van Boetje zeggen of hij kop of munt wil. Zijn trainer zegt hem dat hij moet kiezen voor kop, 'want zonder kop kun je niet leven.' Hij lacht, omdat hij een naïeve kerel is. Alsof je ver komt zonder geld.

Het jongetje zegt 'kop' en vijf hoofden schieten omhoog als Boetje tost, om vervolgens allemaal te bukken omdat hij de munt niet heeft kunnen vangen. 'Kop,' schreeuwt de trainer van Ordenbos, 'wij mogen het zeggen.' Het jongetje kijkt vragend naar zijn coach, want wat maakt het uit? Of je nu de bal neemt of een kant kiest, in de tweede helft is het precies omgekeerd.

'Toe maar Sidney, jij mag het zeggen.'

Sidney wijst naar een doel en zegt dat hij daar wil beginnen. Niemand begrijpt de keuze omdat ze bij het andere doel hebben ingetrapt. Nu moet de hele entourage omdraaien, maar niet voordat de trainers en de scheids elkaar een prettige wedstrijd hebben toegewenst. 'Prettige wedstrijd.'

'Ja, dank je, jij ook prettige wedstrijd.'

'Prettige wedstrijd.'

'Ja, prettige wedstrijd.'

'Dank je, prettige wedstrijd.'

Ik zie nergens grensrechters, maar ik houd mijn mond. Straks sta ik hier met een vlag. De scheidsrechter begint de wedstrijd en Jan-Willem komt naast me staan. 'En?' vraag ik zonder ergens op te doelen.

'Jammer man,' zegt Jan-Willem spijtig, 'spelen we een keertje op het hoofdveld, komt er helemaal niemand. Van die buitenlandse

kinderen is er dit seizoen nog nooit een vader komen kijken. Erg flauw. Kijk, die moeders mogen niet naar buiten, dat snap ik wel, maar die vaders kunnen toch wel eens een keertje langskomen? Die van dat dikke Turkje heeft kortgeleden zelfs een busje gekocht. Ik zag hem laatst rijden. Maar denk je dat hij een uitwedstrijd wil doen? Mooi niet dus.'

'Ja, voor die lui houdt integratie op bij de sociale dienst,' zeg ik om Jan-Willem te steunen.

'Dat weet ik niet, maar ze helpen in ieder geval nooit.'

'Klopt,' ga ik onverdroten verder, 'iets doen voor een ander is typisch christelijk, dat is niks voor moslims. Heb je ooit gehoord dat er asielzoekers worden gehuisvest in een moskee? Nooit man. Die zitten altijd in kerken, terwijl het bijna allemaal islamieten zijn.'

'Ik zou het al genoeg vinden als ze af en toe eens wat zouden doen, al is het maar een of twee keer.'

'Krijg je bij die lui niet voor elkaar. Zij zien jou gewoon als een sukkel, omdat je dit voor niets doet. Zij zouden dat nooit doen. Het is altijd óf voor geld óf voor die god van ze.'

'Op zich zijn die kinderen best beleefd, hoor.'

'Ja, dat is het enge van alles,' besluit ik. Jan-Willem heeft ondertussen de eerste aanwijzing gegeven. De kinderen moeten het veld breed houden. Ik zie de spelertjes gewoon doorhollen, dus ik vraag me af of ze hun trainer begrijpen. Voetbal op E-niveau is belabberd om naar te kijken: er is geen lijn in het spel te ontdekken, iedereen loopt achter elkaar aan, niemand heeft een positie en dan die scheidsrechter erbij; het levert een vreselijk schouwspel op.

De reservespelertjes zitten te glunderen in de dugout, omdat die er niet zijn op de bijvelden waartoe de E'tjes doorgaans zijn veroordeeld. Beide trainers staan ervoor, zoals op televisie, en ik sta naast de thuisspelende coach.

Wat is het toch een treurigheid om mijn buurman in zijn vrije tijd mee te maken. Hij houdt zijn kin omhoog, overziet het veld zoveel mogelijk en heeft zijn handen op de rug. Een stukje verderop loopt Rogier gelijk op met zijn zoontje. Jeffrey wordt horendol van de aanwijzingen van zijn vader en is de enige die niet in het kluwen spelertjes meerent. Zogenaamd voor de afvallende bal loopt hij eromheen, overduidelijk met tegenzin.

Het hoogtepunt van de eerste helft is het ongelukje met de bril van een Ordenbos-jongetje, dat zo hard moet huilen dat hij wordt gewisseld. In de rust is het 0-0 en ik besluit buiten te blijven. Ik wil niet mee de kleedkamer in en al helemaal niet naar die kantine. Daar stikt het nu al van het verveelde fabrieksvolk. Productiemedewerkers in slonzige kleding, die al hun hele leven binnenshuis op plastic tuinstoelen zitten. Lui die niet gek opkijken als je om tien uur 's morgens een biertje bestelt. Ondertussen zal Rogier vast en zeker met Jan-Willem praten. Die klootzak wacht zijn kans gewoon af. Wat een shit-entourage.

Als na een kwartiertje de tweede helft begint, ga ik weer naast mijn buurman staan. Hij begint er niet over, dus het spel wordt hard gespeeld. Op het veld gebeurt weer helemaal niets, tot het moment dat de scheidsrechter ineens op zijn fluitje blaast. De bal gaat op de stip voor een strafschoep. Niemand weet waarom. Alleen de trainer van Ordenbos vraagt schreeuwend de scheids om opheldering, maar die blijft zover mogelijk van hem vandaan.

Omdat de keeper een hoek kiest, rolt de bal middendoor het doel in. Alsof het een omhaal van dertig meter betreft, juicht Jan-Willem hartstochtelijk. Hij balt zijn vuist en schreeuwt dat ze vooral zo moeten doorgaan. Dat advies volgen de kinderen van harte op, want de rest van de wedstrijd is even saai als daarvoor.

De finale fluit van Boetje klinkt me als een symfonie in de oren.

Jan-Willem is blij, zelfs blijer dan de kinderen die volgens mij geen van allen doorhebben dat ze kampioen zijn geworden. Ik ben blij dat het voorbij is en de trainer van Ordenbos toont zich een slecht verliezer door good-old Boetje te attaqueren met allerlei rare praat over thuisfluiten en zo. Wat een zakkenwasser. Hij staat zo hard te schreeuwen dat de verticale plooiën naast zijn neus nog dieper worden. Zijn trainingsjasje is tot het borstbeen open, er steekt een rijtje borstharen over zijn T-shirt.

Ik besluit Boetje te helpen, al is het niet werkelijk om hem te steunen, maar om die Ordenbos-Führer te dissen. ‘Boetje,’ roep ik met de hand opgestoken, ‘goeie wedstrijd gefloten. Ik heb geen foutje gezien.’ Boetje kent mij helemaal niet, maar vindt het desondanks leuk dat ik hem aanspreek, omdat hij nog steeds wordt belaagd door de verliezend coach.

‘Ja,’ roep ik nog harder, ‘dit was een tip-top-wedstrijd. Jammer dat er mensen zijn die de ochtend zo nodig willen verstieren.’ De Ordenbosser en ik kijken elkaar aan. ‘Je zou je eens wat minder druk moeten maken,’ begin ik serieus, ‘sinds de wedstrijd is afgelopen heb je alleen nog maar geschreeuwd en staan vloeken. Moet je kijken naar je spelertjes, man, die staan daar maar. Beur ze op, laat zien dat verliezen net zo goed bij sport hoort. Geef ze een goede reden om de volgende wedstrijd weer voluit te gaan, maar houd op met dat gezeik van je.’

De adamsappel is te verbouwereerd om meteen iets terug te zeggen. Heerlijk, minstens zo intens als de strafs chop. Ik schud Boetje de hand en loop met hem van de ruziemaker vandaan. Die roept ons nog een keer na en druipt dan af.

De laatste horde is de omkleedsessie waar Rogier, als het niet al gebeurd is, tegen Jan-Willem zal zeggen dat ik geen werk meer heb.

Maar ik heb geluk: ik zie dat mijn brave buurman zijn sporttas heeft gepakt en buiten op het bankje voor de kleedkamers zijn voetbalschoenen wisselt voor instappers. Hoe dan ook, het volk slaat het vanuit de kantine gade en zal hem vandaag niet verdenken. Rogier is overigens nog steeds binnen en het zou me niet slecht uitkomen als er een huilend bloot kindje naar buiten komt rennen met zijn hand tussen zijn billen. Dan gelooft Jan-Willem die eikel helemaal niet meer.

Hij zou het aan mij vragen en ik zou antwoorden dat ik Rogier inderdaad ken als een pedoseksuele fantast. En dat ik dat weet omdat ik zijn arbeidsconsulent ben. Alles zou opgeklaard zijn, maar er komt geen vernederd voetballertje naar buiten gerend.

In een mum van tijd sta ik naast Jan-Willem. Of het nog lang duurt voor we kunnen gaan.

‘Hoezo? Heb je geen zin om nog even na te kletsen in de kantine?’

‘Nee, ik moet nog van alles doen en Mandy verwacht me ook ieder moment thuis.’

‘Hm,’ denkt Jan-Willem. Hij staat op. ‘Dan ga ik gedag zeggen in de kantine. Blijf jij even bij mijn tas?’

‘Tuurlijk,’ zeg ik joviaal, ‘ga jij maar even iedereen gedag zeggen. Maar wel opschieten, hè?’

‘Jaja,’ antwoordt de winnende coach en in een drafje holt hij naar de kantine. Ik zie door de ramen een uiterst koele ontvangst van de paar bejaarde mannetjes die Jan-Willem eerst vertellen wat er mis was met het spel alvorens hem te feliciteren met iets waar ze niet van wisten. Ik zie de arm van mijn buurman omhoog gaan en een paar tellen later komt hij op me af gejojgd. Ik wil zijn tas aangeven zodat we snel weg kunnen gaan, maar hij maant me nog even te wachten. ‘Goed nieuws voor de jongens,’ glundert hij, ‘Ria van de kantine is nu

patat met frikadellen aan het bakken omdat ze kampioen zijn geworden. Dat ga ik ze even vertellen.’

‘Maar wij kunnen nu wel gaan, of niet?’

‘Het lijkt me wel leuk om erbij te zijn,’ zegt Jan-Willem en hij houdt zijn pas in. ‘Zullen we niet even meedoen met de kinderen. Dit gebeurt misschien nooit meer.’

‘Stel je niet aan. Je kunt elke week patat eten met je voetballers.’

‘Maar we worden niet altijd kampioen.’

‘Je hebt het beloofd. We zouden gaan.’

‘Toen wist ik dit nog niet.’

‘Fijne kerel ben je,’ zeg ik duidelijk gepikeerd, en kijk daarbij ineens recht in de ogen van Rogier die naast Jan-Willem staat. Hoe lang al? Geen idee, ik heb hem niet opgemerkt.

‘Wat is het probleem, David?’ vraagt hij.

‘Niks,’ zeg ik, ‘Jan-Willem en ik zouden eigenlijk naar huis gaan, maar nu krijgen die kinderen patat en wil hij ineens blijven.’

‘Kom op zeg,’ roept Rogier, ‘dat kun je toch niet maken, man? Hij is hun trainer, die hoort daar bij te zijn.’

Ik kijk naar Jan-Willem die er met een beteuterd gezicht bijstaat, klaar om me snotterend te vertellen dat zijn My Little Pony is vernield door de coach van Ordenbos.

‘Het gaat om het principe,’ zeg ik droogjes, ‘ik snap best dat hij daar bij wil zijn, maar hij heeft ook een afspraak met mij gemaakt over wanneer we vertrekken. Je kunt nu eenmaal niet alles.’

Rogier schudt zijn hoofd. ‘Ik snap je niet, David. Ik kende je als een loyale collega, maar sinds je ontslag ben je wel enorm veranderd. Ik kan me voorstellen dat dat ingrijpend is geweest, maar dit gedrag is buiten alle proporties.’

Ik sta als aan de grond genageld en het beteuterde gezicht van mijn buurman heeft plaatsgemaakt voor een ongelovige blik: ‘Ben jij

ontslagen?’

Ik zeg dat ik gebruikmaak van een regeling en probeer de aandacht te verleggen naar twee voetballertjes, die om ons heen springen. ‘Coach,’ roep ik, ‘je hebt je kampioenen nog helemaal niet verteld dat ze straks patat en frikadellen krijgen!’ De jongetjes zijn door het dollen heen en rennen terug naar de kleedkamer. Daar stijgt even later een gejuich van jewelste op. ‘Kom op,’ zeg ik tegen Jan-Willem, ‘ga je team even gedag zeggen. Dan kunnen we gaan.’

Op weg van het sportpark naar huis stelt Jan-Willem me opnieuw de vraag of ik echt ontslagen ben. Haarfijn is mijn verhaal, dat erop neerkomt dat ik van een tijdelijke regeling gebruikmaak. Wat dat vervolgens inhoudt, wordt mij zelf ook niet duidelijk, maar Jan-Willem stelt geen vragen meer. Ik zeg hem dat ik een leuke dag heb gehad, zo samen. Hij fleurt op en meldt me dat ik ook trainer moet worden. Ik heb er de aanleg voor, naar het schijnt. Dat kan mijn buurman zien. Als we de straat inrijden, hebben we het alleen nog over het trainerschap.

Hij zal bij thuiskomst ongetwijfeld in geuren en kleuren vertellen hoe leuk hij het met mij heeft gehad. En Marjo zal hem zeggen: ‘Zie je nou dat het een hele geschikte gast is? Hij moet er gewoon wat vaker tussenuit. Hij is zo gespannen de laatste tijd.’

Aan tafel, een uurtje later, zullen ze uitgesproken zijn over mij en zal Jan-Willem zeggen dat E1 kampioen is geworden en dat ze na de wedstrijd allemaal patat hebben gekregen van Ria. Marjo zal vragen of hij dan nog wel honger heeft, en hij zal antwoorden dat hij niet heeft meegedaan omdat de buurman immers een dagje uit én thuis was beloofd.

Het moet zo zijn gegaan dat Jan-Willem de dag erna telefoon heeft gehad van Rogier, die hoognodig even moet bijpraten met de succescoach. De kinderen vonden het allemaal heel raar dat hun trainer er niet bij was en ook het bestuur vond het ongepast. ‘De voorzitter heeft alle kinderen een vaantje van het jubileum van twee jaar geleden cadeau gedaan. Ze waren zo verguld met alle aandacht, je had het moeten zien.’

‘Was leuk geweest, maar ik had tegen David gezegd dat we rond half een weer thuis zouden zijn. Ik had geen rekening gehouden met de festiviteiten.’

‘Dan had je dat toch tegen David kunnen zeggen? Hoe vaak gebeurt het dat het team kampioen wordt?’ Het is even stil aan Jan-Willems kant van de lijn. Rogier gaat rustig verder. ‘Zeven van de kinderen gaan volgend jaar naar de D’tjes, voor hun was het ook nog een soort afscheid. Er waren zelfs vaders op komen draven nadat ze waren gebeld door hun kinderen. Die vonden het ook geen stijl van je.’

‘Ja Jezus, zeg,’ schreeuwt Jan-Willem wanhopig terug, ‘wat had ik dan moeten doen? Ruzie maken met David? Had ik hem eindelijk zover dat hij een keer mee wilde naar het voetbal...’

‘Die snapt toch ook wel dat dit iets bijzonders is?’ brult Rogier terug.

‘Dat wel, maar hij wilde de kantine niet in.’

‘Wat is dat voor flauwekul?’

‘Ja, geen idee, maar hij wilde per se niet de kantine in.’

‘Ongelooflijk, dat jij je zo door hem laat inpakken.’

‘Inpakken? Helemaal niet. We hadden een afspraak.’

‘Dat zal best, maar je hebt wel te maken met kinderen. Ook nog eens kinderen waar je een heel jaar mee hebt getraind en de zaterdagochtenden mee hebt doorgebracht.’

‘Ja, maar dat kan ik nu niet meer terugdraaien.’

‘Ik vraag me trouwens af of je binnenkort een telefoontje krijgt van de voorzitter. Die leek echt verbolgen dat je er niet was. Ik heb jouw pen met SVE-logo voor je meegenomen. Die geef ik je dinsdag bij de training wel.’

‘Potverdomme zeg, hier baal ik van.’

‘Weet je waar ik van baal? Dat David zo kinderachtig heeft lopen

doen. Ik moet je zeggen, dit was de eerste keer dat ik hem zag in vier maanden tijd, dus zeg maar sinds hij is ontslagen, maar hij is wel veranderd, zeg. Die is er niet gezelliger op geworden.’

‘Nog zoiets,’ zegt Jan-Willem iets rustiger dan daarnet, ‘hij is helemaal niet ontslagen. Dat zegt hij zelf.’

‘O, wat apart. We hebben een paar maanden geleden het hoofdkantoor op bezoek gehad en toen zijn er tijdens een soort slecht-nieuwsshow meer dan zestig man uitgevlogen en daar zat David bij. Dat weet ik zeker. Hij heeft zich zelfs nog enorm misdragen tijdens het afvloeiingsgesprek en naar het schijnt heeft hij allerlei stopcontacten en sloten dichtgelijmd.’

‘Echt? Man, dat klinkt behoorlijk heftig.’

‘Ja joh, hij heeft met zijn auto een heel spoor door het perkje voor het kantoor getrokken. Leek wel een slagveld.’

‘Een slachtveld?’

‘Ja.’

‘Jeetje, en toen?’

‘Toen hebben we intern besloten dat we hem zouden laten keuren door een arbeidsconsulent van buiten, om een draai te kunnen geven aan zijn afgekapte afvloeiingsgesprek, en die schijnt hem te hebben afgekeurd voor onbepaalde tijd.’

‘Dat méén je!’ schreeuwt Jan-Willem.

Marjo, die al geruime tijd naast haar onthutste echtgenoot staat, is ondertussen zo nieuwsgierig geworden, dat ze hem trappelend aan zijn mouw begint te trekken. ‘David, het is Rogier,’ sist hij met zijn hand op de praatpuntjes van de telefoon. Marjo laat los, maar wordt er niet minder nieuwsgierig van.

‘Daarom was ik zo verbaasd dat ik hem zag op de parkeerplaats,’ gaat Rogier verder.

‘Ja, dat kan ik me voorstellen. Maar deed hij dan raar tegen je?’

‘Nee, dat niet. Ik had het idee dat hij me aan het ontwijken was.’

‘Zou hij zich schamen, of zo?’

‘Ja natuurlijk. Het is niet leuk als je wordt geconfronteerd met een ex-collega die wel een goede baan heeft.’

‘Daarom wilde hij dus zo snel mogelijk weer weg.’

‘Precies. En hij gunde jou niet eens je feestje.’

‘Jeetje zeg, het lijkt wel een detective.’

‘Nou, en toen dacht ik dus, kom, ik bel je even. Ik moest gewoon met je praten.’

‘Ja, nee, prima, je moet bellen wanneer je wilt. We zitten tenslotte in hetzelfde team.’

‘Is ook zo. Zeg, ik ga weer hangen. Doe de groeten aan Marjo, hè.’

‘Zal ik doen. Jij ook de groeten aan Angelique, hè.’

‘Oké, doe ik. Tot dinsdag.’

De gang naar de camping begint me danig de keel uit te hangen. Het wordt er steeds vreselijker. Een snertcamping. Soms zie ik mezelf een ommetje maken langs de andere stacaravans en huisjes, die nooit bewoond zijn. Ik neem aan dat die mensen in het weekend komen. Gelukkig hoef ik er dan niet te zijn.

Mijn buurtjes zijn nog steeds weg, dus er is ook rust aan die kant van de struiken. Ik had gedacht dat ik me zou vermaken, maar dat valt eigenlijk vies tegen. Ik zou een essay gaan schrijven, maar ik heb mijn laptop nog niet eens geïnstalleerd. Ik zou literatuur lezen, maar ik verslind in arren moede de leesmap die ik nog steeds zelf moet ophalen en wegbrengen omdat die trut weigert me de map te komen brengen.

Dat was destijds nog een hele heisa, op het belachelijke af. Het stomme wicht vond het een rare vraag over die bezorging en ik vond dat zij een stom antwoord gaf, en zo stonden we gelijk, maar dan in mijn nadeel. Ik haat dat kind.

Maar diezelfde middag kwam de stationcar van de bladenman volgens afspraak de parkeerplaats opgedraaid en kon ik mijn gelijk toch nog halen. Een mooi tafereel: hij doet zijn achterklep open en daar zie ik een ingenieus zelfbouwsysteem van hout, waarin de mappen op week gesorteerd zijn. Nieuwe, 1 week oud, 2 week oud tot en met 'houd map'. Ik krijg een welkomstgeschenk: een wekkerradio met reclame van Leeskring de Eglantier ('voor vele uurtjes leesplezier'). De man legt me omslachtig uit dat hij de map iedere dinsdagochtend tussen tien en elf komt verversen. Of ik de uitgelezen map dus bij de balie in mijn postvakje wil leggen. Geen probleem, of het probleem moet

vanachter de balie komen. Dat is de zwakke schakel.

We wisselen in het bijzijn van de baliekie nog enkele compleet nutteloze maar sympathieke conversatiestukjes uit, ik houd het op gang, en dan vertrekt de man met een joviale groet. Ik kijk naar het steeds lelijker wordende meisje. ‘Zie je? Je kunt ook op een normale manier met mensen omgaan. Je hoeft niet overal een punt van te maken.’

Ze zegt niets terug, volgens mij durft ze niet, en als ik met de nieuwe map en de wekkerradio de deur uitloop, kijk ik haar nog een keer aan. ‘O ja, en je mag blij zijn dat ik een goed geheugen heb, want je wordt er de laatste tijd niet bepaald knapper op. Met je korte broek en je spataderen.’

Onderweg naar de Grand Bru lees ik de strips achterin de Aktueel om niet meer aan haar te hoeven denken. Dat ik voortaan die map zelf moet afhalen bij de balie is natuurlijk niet iets waar ik zomaar overheen stap. Dat is erg genoeg.

Twee maanden geleden had ik het niet geloofd, maar als het kwart voor vijf is, ben ik blij dat ik weer naar huis kan. Ik vervloek mezelf in de auto. Hier zit ik, op weg naar Mandy en het voelt als een bevrijding. Alsof ik heb gewerkt. Alsof ik nog werk heb, met collega's zoals Rogier en Marcel.

Ik sla aan het nadenken. Ook als je mensen niet mist, is het leven zonder die mensen leger, zo lijkt het. Op de rit naar huis kan ik me niet op een concrete gedachte betrappen. Walgelijk.

De hoek om de straat in is tegenwoordig een van de meest markante momenten van de dag. Wat staat me te wachten? De buurman met zijn verplichte opmerkingen? De oude Mercedes van mijn goede vriend Sjarrel? Allebei? Kortom, wie staat me vandaag in de weg?

Op het oog twee mazzeltjes: geen auto en geen buurman te zien.

Eenmaal op de oprit zie ik zelfs geen vertier in de woonkamer, alleen de nare aanblik van een liggend mens op de bank. Ze wordt mooi uitgelicht door het geknipper van de televisie. Treurkunst.

Als ik mijn jas aan de kapstok wil hangen, komt Mandy naar me toe. Wat een enthousiasme, denk ik een seconde, maar al gauw ruik ik iets onfris: de geur van moeilijkheden. Een kleine moeite om drie mensen te vervloeken. Het is me gegund, want drie tellen later zegt Mandy kortaf dat ze met me wil praten. Ze loopt met haar armen over elkaar de kamer in. Haar billen schudden op een vervelende manier.

Ik neem rustig de tijd om mijn jas aan een knaapje te friemelen, dat doe ik nooit, en ik besluit mijn schoenen uit te trekken. Mooie momenten, maar helaas voor even. Ik loop de kamer in en zie dat Mandy zich naast de televisie heeft geposteerd, nog steeds met een kwade blik en gekruiste armen. Ze staat erbij alsof ze een duo vormen. Ik moet gniffelen, het lijkt net een reclamefoto. ‘Het venster voor de moderne vrouw.’

‘Ik zou maar niet lachen als ik jou was,’ krijg ik te horen.

‘Ik lach niet.’

‘Wat dan ook, ik zou het maar niet doen.’

‘Hoe bedoel je, wat zou ik niet moeten doen?’

‘Wat je deed.’

‘Ik lachte niet.’

‘Dat maakt niet uit. Je weet best wat ik bedoel.’

‘Dat ik niet mag lachen?’

‘Nee, van je werk.’

‘Ik lach me slap op mijn werk. Echt.’

‘Stop maar, Daaf, je hébt helemaal geen werk meer.’

‘Ja sorry hoor, nu moet ik toch echt even lachen.’

‘Hoezo?’

‘Dat ik volgens jou geen werk zou hebben.’

‘Ja, dat zegt Marjo en die heeft het van Jan-Willem en die heeft het van een collega van jou, van vroeger.’

‘Wat zegt Marjo?’

‘Dat je geen werk meer hebt.’

‘Hoe kómt ze daar bij?’

‘Van een collega van jou, die had je bij het voetbal gezien en je had heel onaardig gedaan tegen Jan-Willem.’

‘Hoe kóm je daar bij?’

‘Van Marjo en die heeft het van Jan-Willem.’

‘Tjongejonge, en dat geloof jij?’

‘Tuurlijk, waarom niet? Ondertussen heb ik geen idee meer over wat je aan het doen bent. Om de haverklap is er iets geks met je en elke keer weet je je er weer onderuit te kletsen.’

‘Nou nou, je bent wel erg boos, hè?’

‘Ja, wat denk je? Laatst was het dat gedoe bij de burens met die pinda’s, toen die kandelaars, toen dat verhaal met Sjarrel en toe...’

‘Wat voor verhaal met Sjarrel?’

‘Dat hij bemiddeld had met die kandelaars.’

‘Dat is hetzelfde, je probeert me dingen twee keer aan te rekenen. Een teken dat je geen goed verhaal hebt.’

‘Nee, misschien niet nee, maar jij lult je altijd overal uit en daar word ik kotsmisselijk van.’

‘Dat is niet mijn probleem.’

We gaan steeds harder praten. Mandy dirigeert met haar wijsvinger alle lettergrepen die ze uitspreekt. ‘Ik denk het wel,’ zegt ze, ‘want ik heb ondertussen mijn buik vol van dat rare gedoe. En ik zal je zeggen: ik voel me goed, ik voel me sterk en dus wil ik het zelf oplossen, maar als je het me te ingewikkeld maakt, dan bel ik Sjarrel.’

Ik zie de wanhoop in Mandy’s ogen. Het is de schuld van de

medicijnen. Ze slikt nauwelijks nog iets. ‘Heb je je medicijnen wel ingenomen? Je hebt me al tijden niet meer gevraagd om bij de apotheek langs te gaan.’

‘Als je nu eens interesse in me zou tonen, dan had je geweten dat ik daar allang mee opgehouden ben. Laatst had Sjarrel een Limburgse arts gesproken, zo’n speciale katholieke, en die zei ook dat het nergens voor nodig is. Toen ben ik er subiet mee gestopt.’

‘Je bent er niet gezelliger op geworden,’ zeg ik droog.

Mandy doet alsof ze het niet gehoord heeft en loopt langs me heen, naar de keuken. Ik volg haar op de voet om ervoor te zorgen dat ze Sjarrel niet gaat bellen. Ik moet even over deze nieuwe situatie nadenken, en dat lukt niet met die vetzak in de buurt. ‘Vertel het me maar, David,’ zegt Mandy, ‘waarom maak je er de laatste tijd zo’n zooi van?’

‘Ik maak nergens een zooi van,’ antwoord ik en eigenlijk vind ik het zo’n onthutsend zwak antwoord, dat ik vermoed dat het afscheidscomité in vol ornaat in de bijkeuken staat te popelen om de verliezersmars in te zetten.

‘Kom op, David,’ zegt Mandy beslister dan ooit, ‘houd je maar niet van de domme.’

Als door een wesp gestoken, roep ik dat ik zéker niet dom ben en dat ik dat al helemáál niet uit haar mond wil horen.

‘Jij hebt altijd gedacht: ach dat meisje van me, dat domme kind van het kamp, dat kun je alles wijsmaken. En dat valt nu ineens vies tegen.’ Ze draait zich naar me toe en staat op vijftig centimeter afstand. ‘Ik vraag me trouwens af of het niet nóg dommer is om te denken dat je een ander zomaar kunt bedriegen.’

Ik doe net of ik niet begrijp waar ze het over heeft, en eerlijk gezegd kost het me moeite. Dit kan ik niet ontkennen, al zou ik nog kunnen

zeuren over dat bedriegen. Ik overzie mijn kansen met een pijnlijk gezicht. Als Sjarrel komt, ben ik dood, dat is zeker.

‘Ik heb trouwens nog wel een vraag voor je,’ zegt Mandy.

Ik ben geïrriteerd door haar rare communicatieve maniertje, dat ze ineens heeft. Met van die lange pauzes. ‘Wat voor vraag?’

‘Waar ga jij ’s morgens eigenlijk naartoe?’

‘Hoe bedoel je?’

‘Waar kwam je net vandaan?’

Ik voel me rood aanlopen, mijn nek is helemaal warm. Ik word boos. ‘Wat zijn dit voor rare vragen? Vertrouw je me soms niet meer, of zo?’

‘Ik stel een heel normale vraag.’

‘Zo komt het niet over.’

‘Oké. Hoe was het op je werk?’

‘Goed,’ zeg ik en ik loop de keuken uit.

Mandy vraagt waar ik naartoe ga. Ik zeg dat ik me wil omkleden. En opruimen. Ik hoor niets terug uit de keuken. Als ik een half uurtje later naar beneden kom, zit Mandy weer voor de televisie. Ik vraag wat we eten.

‘Geen idee, daar ben ik vandaag nog niet aan toegekomen.’

‘Fraai is dat,’ roep ik.

Mandy zucht theatraal. ‘Ach, er is wel meer niet fraai. Een vriend die je bedriegt, bijvoorbeeld.’

Ik reageer niet.

‘Kijk,’ gaat ze verder, ‘je kunt van Jan-Willem zeggen wat je wilt, dat hij een watje is, maar hij is in ieder geval eerlijk en dat is heel belangrijk in een man, eerlijkheid.’

‘Jajaja, en ik vind het in een vrouw belangrijk dat ze je gelooft. Wat heb je aan eerlijkheid als de ander je toch niet gelooft?’

Mandy loopt naar de telefoon.

‘Wie ga je bellen?’ vraag ik.

Ze gaat Sjarrel bellen.

‘Waarom?’

‘Gewoon, dan ga jij Chinees halen en dan eten we met z’n drieën.’

‘Hè nee, we eten gewoon met z’n tweeën. Sjarrel blijft altijd zo lang hangen na het eten.’

‘Had je een zware dag op je werk?’

‘Je weet best wat ik bedoel. Hij zuipt standaard de hele koelkast leeg.’

‘Stel je niet zo aan, man. Ik vraag gewoon of hij komt eten.’

‘Volgens mij heeft Sjarrel allang gegeten. Het is al over zessen.’

‘Sjarrel eet nooit voor acht uur.’

‘Ach, gelul. En trouwens, ik ga niet wachten tot acht uur omdat Sjarrel dan pas wil eten.’

‘Jemig, David, zeur niet zo.’

Ik moet me gewonnen geven om geen argwaan te wekken. Gelukkig is hij niet thuis.

‘Ik probeer het zo nog wel een keertje,’ zegt Mandy.

Ik stel meteen voor om Chinees te gaan halen, maar Mandy wil wachten om Sjarrel te bellen.

‘Waarom wil je toch per se dat Sjarrel komt eten?’

‘Ik wil het met hem erbij over onze relatie hebben. En over dingen als eerlijkheid.’

‘Daar heb ik helemaal geen behoefte aan,’ roep ik resoluut met overslaande stem.

‘Maakt me niks uit. Ik heb er wél behoefte aan, want het wordt me allemaal te dol.’

‘Te dol. Pff. Ik wacht tot half zeven en dan ga ik Chinees halen.’
Ik loop weg en ga voor de vorm naar de keuken. Ik doe de deur naar de bijkeuken open om te kijken of daar mensen staan en ga terug naar

de kamer. Sjarrel is nog steeds niet thuis. Misschien heeft hij een ongeluk gehad, met een slok op.

‘Kan Sjarrel niet op een andere dag komen eten? Waarom moet bij jou toch altijd alles zo op stel en sprong?’

Nu kijkt Mandy op haar beurt gepikeerd. ‘Goed dan, ga dan maar Chinees halen, maar niet weer van die vieze, zoals laatst.’

‘Zeur toch niet zo.’

‘Ik wil niet van die dunne bami, dat vind ik gewoon vies.’

‘Dat heet mihoen en dat is heel gezond.’

‘Interesseert me niet. Als we gezond willen eten, moeten we sowieso niet naar de Chinees. Ik wil die dunne bami niet.’ Ik maak een klanknabootsing van haar gemekker en loop naar de gang om mijn jas te pakken. Ik ben blij dat Sjarrel uit de buurt blijft. Vanavond moet ik met een verdomd goed verhaal komen. Mandy zit er nu al bovenop. Dat wordt geen makkelijk rondje overtuigen.

Voordat ik de voordeur dichttrek, roep ik wat aardigs. ‘Dag liefje, tot over een half uurtje’, en: ‘Zet de borden maar vast klaar.’ Ik zing het een beetje, zodat het extra lullig klinkt. Ik hoor niks uit de kamer. Als ik naar de auto loop, zie ik door het zijraam dat Mandy naar de televisie kijkt.

Het is gelukkig niet druk als ik bij Mei Wah de parkeerplaats opdraai. Wah staat als Chinees bekend om de ruime porties en altijd-gratis-kroepoek, ook al bestel je alleen een satétje. Het dichtgeknoopte zakje sambal zit er standaard bij, zodat ze het niet hoeven te vragen. Slim en typisch oosters. Ze zullen er een gezegde voor hebben in de trant van: ‘Draai een opmerking met zijn gezicht naar de beschimper’.

Ik ben ooit bij een Chinees naar de wc gegaan en daar hadden ze geen tegeltjes aan de muur. Dat vond ik erg opvallend. Wijsheden, en

dan met name die korte en puntige, zijn bij uitstek Aziatisch. Je hebt er dikke boeken vol van. Handzame boekjes met 'het beste van Confucius en zijn kompanen' liggen vaak op het toilet bij vrouwen van in de vijftig. Leuke give-aways zijn het, die miniboekjes. Als er weinig mensen zijn, dan ga ik zometeen bij Mei Wah naar het toilet. Even kijken.

De baliechinees is even niet op haar post als ik binnenstap. Werktuiglijk kijk ik hoeveel mensen er voor me zijn. Er zit een man achter een krant en, verhip zeg, het lelijke mokkel van de camping zit er ook. Dat die hier in de buurt woont. De camping is zeker een half uur met de auto.

Ze heeft me nog niet gezien, al vraag ik me af of ze iets zou zeggen als ze me wel opmerkt. Zo aardig hebben we het niet samen. Ze zal er net als ik van balen. Alsof je noodgedwongen bij elkaar in de slaapkamer staat.

Het wachten duurt nu al tien seconden, een eeuwigheid als je bij de Chinees bent. Het gele-mensenvolkje dat zo lekker stil is, vliegt toch altijd?

Het is alleen al daarom een zegen dat er meer Chinezen op aarde zijn dan Antillianen. Ergens moet God medelijden hebben gekregen. De Chinezen zijn gedoemd de nieuwe wereldheersers te worden, puur en alleen omdat ze hard werken en niet zo lopen te zeiken zoals de rest. Ze gaan tenminste nog eens ergens voor.

Kun je van moslims niet zeggen: die ploffen in het zand en gaan zitten jammeren. Of een vat ruwe olie nu tien of zestig dollar kost, ze blijven arm en zeuren dat het de schuld is van de ongelovigen.

De ongelovige Europeanen, ooit de eredivisie van de wereld, wijzen afkeurend naar het Midden-Oosten maar moeten eigenlijk hard lachen. Chinezen lachen niet om anderen, daar hebben ze geen tijd voor. Zij maken vlijtig en in een rabiante vaart zulk goedkoop textiel,

dat de Europese productie in een vloed en een zucht instort. Europeanen hebben namelijk allerlei decadente regeltjes om werknemers te beschermen, waardoor een T-shirt twaalf keer zo duur is als dezelfde genaaide lap stof uit China, dat heerlijke land met die noeste mensjes.

En als het misgaat, zijn de machtige Euroburgers ineens zielige sneuards, die zich gedragen als moslims. En zelfs dán lachen de Chinezen niet. Zo veel woorden als Eskimo's hebben voor sneeuw, zo weinig woorden hebben Chinezen voor plezier.

Straks zal de wereldbevolking afhankelijk zijn van de werklust en ijver van het Chinese volk. Daar zal het zijn trots aan ontleenen, en terecht.

Stel je voor dat de Chinees van nu een Antilliaan was geweest. Dan hadden we allemaal honger en dan zou iedereen de hele dag tegen elkaar schreeuwen, met flessen zoete limonade in de hand, in een veel te duur T-shirt van de Antillen. Zestig euro per stuk, omdat de hele fabriek vakantie heeft.

Ik kijk naar de wachtenden voor me.

'Hoi,' roept het campingmeisje. Ik kaats het 'hoi' terug en dan vouwt de krantenlezer de krant voor zijn gezicht weg.

'Hé David,' zegt een verbaasde Sjarrel, 'jij ook hier?'

Ik wil nee zeggen, ik wil er niet zijn, maar helaas: ik ben er. Ik sta hier te wachten op die kutchinees die nergens te bekennen is, met links van mij het executiepeloton, bestaande uit de vetste nachtmerrie op aarde en een achterlijk kind dat ik het liefst de hele dag in het stof zie kruipen. Helaas is ze op dit moment dodelijk in de combinatie met de man naast haar.

'Kennen jullie elkaar?' vraagt Sjarrel terwijl hij zijn krant opvouwt.

‘Segtu-tmaa,’ klinkt het rechts van me. Het is de Chinees.

‘Menu C met nasi, en een extra saté,’ zeg ik automatisch.

‘Kom erbij zitten,’ zegt Sjarrel binnen een tel nadat de bestelling heeft geklonken. Ik loop naar de rij van twee keer drie stoelen, met daartussen een tafel met de Telegraaf, een horeca-vakblad en een oude vrouwenglossy. Ik kijk het kind niet aan en ik ga aan de andere kant van Sjarrel zitten. ‘Kennen jullie elkaar?’ vraagt Sjarrel nog een keer, ‘Priscilla is een verre nicht van Mandy.’

Priscilla buigt zich voorover, om langs de gestalte van Sjarrel te kijken. Ze glimlacht triomfantelijk. ‘Ja, ik ken hem wel. Hij komt iedere dag bij ons op de camping, hij huurt een stacaravan. Loopt altijd tegen me te zeiken en hij is de enige op de camping die wil dat ik de leesportefeuille kom brengen. Sneu hè, Sjarrel?’

‘Je maakt een grapje,’ zegt Sjarrel op een toon die druipt van het ongeloof.

‘Nee hoor, hij heet David en hij zit in de Grand Bru, al een maand of drie.’

Sjarrel kijkt me aan en ik móet wel terugkijken. Ik knijp met mijn ogen. Tja, wat nu?

‘Ik denk, vriend David, dat wij eens moeten praten.’ Hij staat op en loopt naar de afhaalbalie. ‘Zeg mevrouw, kunt u onze bami bij het menu van hem doen, we eten gezellig samen vanavond. Ik betaal.’

Een kwartier later rijd ik naar huis, gevolgd door de vieze Mercedes van Sjarrel. Naast hem zit Priscilla, mijn nekslag. Ik denk er nog heel even aan om er keihard vandoor te gaan, maar dat is toch niet zo’n goed idee. Ik weet zeker dat ze mijn hele huis en bankrekening plunderen. Eenmaal thuis is Mandy door het dolle heen. Sjarrel, Cil én Chinees. Wordt het toch nog gezellig vanavond.

In de keuken pak ik zwijgend vier borden. De borden zet ik op het aanrecht, ik doe de la open en pak vier lepels, vier messen en vier vorken. Die leg ik op de stapel borden. In mijn andere hand pak ik de vier longdrinkglazen die ik bij elkaar heb gezet, zodat ik ze met elk van mijn vingers aan de glasrand kan klemmen en optillen. Ik loop terug de kamer in. Mandy heeft de vier placemats neergelegd en in het midden van de eettafel staan de vier bakken, nog met deksel, op een rijtje.

Sjarrel zit aan tafel. ‘Je bent de opscheplepels vergeten.’

Ik heb de opscheplepels vergeten. Ik knik en zeg niets, ondanks dat ik dat soort dingen normaal gesproken altijd luidruchtig verbeter. Ik zet de borden neer op de dichtstbijzijnde placemat en loop terug naar de keuken voor de opscheplepels.

Als ik terugkom, zie ik dat iedereen aan tafel zit maar dat niemand de borden en het bestek heeft verdeeld. Mandy vindt dat ik moet opschieten want alles wordt koud. Ik geef haar gelijk. Zwijgend zet ik iedereen een bord voor.

‘Nou David, ga maar zitten,’ zegt Sjarrel gebiedend, terwijl hij bestek voor zichzelf pakt. De bakjes gaan open en iedereen begint te scheppen. Sjarrel houdt de bak met nasi schuin, verdeelt met zijn lepel het rijstblok in twee helften en wipt het onderste deel op zijn bord. Datzelfde doet hij met de babi pangang. De tjaptjoi laat hij met rust.

‘Vertel maar, David,’ zegt Sjarrel die de besausde vleesrepen door de nasi prakt, ‘je hangt dus iedere dag op De Wiede Venne rond?’

Mandy stopt met opscheppen. ‘Wat zeg je me nu, Sjar?’

‘Ja. Cil zegt dat hij een huisje huurt op De Wiede Venne.’

‘Nee,’ overdrijft Mandy alsof ze in een musical speelt, ‘echt?’

‘Ik zeg het je. Vraag het zelf maar.’ Mandy kijkt naar Priscilla die kauwend haar hoofd knikt. Ze praat niet met volle mond, dat valt me op zich weer van haar mee. ‘Ongelóóflijk,’ brult Mandy, ‘wat ontzettend geslepen.’

Sjarrel kijkt Mandy met een frons aan. Geslepen? Waar heeft ze dat vandaan? Je ziet het hem denken. Dan kijken ze naar mij.

‘Nou?’ vraagt Mandy.

‘Ach,’ begin ik zo rustig mogelijk, ‘als ik het zou vertellen, dan zouden jullie me toch niet geloven.’

‘Hoezo?’

Ik neem een slokje water en neem er flink de tijd voor. Wat nu?

‘Kijk, ik heb op mijn werk aangegeven dat ik wat anders wilde en toen ben ik gaan nadenken. Ik dacht: ik wil liever iets anders doen, maar ik weet nog niet precies wat.’

‘Gelul David, je bent ontslagen, dat heeft Jan-Willem me zelf...’

‘Dit speelt al van ver daarvoor.’ Ik kijk boos naar Mandy die overgeconcentreerd aan het luisteren is. Ze wil me hoe dan ook pakken, want dat campingverhaal is natuurlijk helemaal een kolfje naar haar hand.

‘Als je het echte verhaal wilt horen, dan wil ik het wel kunnen vertellen.’

Ik kijk de tafel rond. Sjarrel knikt, Mandy daarom ook en Priscilla wekt niet de indruk geïnteresseerd te zijn in het verhaal. Ik haal diep adem. ‘Ik dacht dus, ik wil wat anders. Ik heb dat aangegeven en toen hebben ze me tijdens die ontslagronde meegenomen in de reorganisatie. Bij de eindkeuring kwam naar voren dat ik nog niet precies wist wat ik wilde en dat hebben ze verpakt in een betaalde herstelperiode van twaalf maanden, om bij te tanken. Dat gebeurt wel vaker in de hogere regionen als er iemand moet afvloeien.’

Ik kijk even naar Sjarrel, die zogenaamd de baas is op de autowerkplaats op het kamp. Hij knikt en eet ondertussen gewoon door, al lijkt het alsof hij het rustiger doet dan normaal. ‘Ik ben toen gaan werken aan mijn overstap en heb cursussen gevolgd. Aanvankelijk thuis, maar daar lag de gezelligheid op de loer. De hele dag samen op de bank, het lijkt wel leuk en aardig, maar ik wil ons niet financieel afhankelijk maken. Toen ben ik naar De Wiede Venne gegaan om daar te studeren. Dat is nu klaar en over twee weken begin ik bij een bedrijf, hier in de buurt. Ik wilde het een verrassing laten zijn, maar dat is niet gelukt.’ Opgelucht maar ook teleurgesteld kijk ik naar mijn tafelgenoten. ‘En dat is jammer.’

Iedereen is doodstil. Sjarrel houdt een volle lepel twintig centimeter boven zijn bord. Hij kijkt me met open mond aan. Mandy zegt niets, en kijkt ombeurten naar Sjarrel en mij. Priscilla zegt niets en kijkt omlaag. Zelf denk ik alleen aan de termijn van twee weken die ik heb genoemd. Dat is verdomde snel.

Het duurt zeker tien tellen en dan legt Sjarrel zijn lepel neer. Hij wil overduidelijk een vraag stellen, maar heeft werkelijk geen idee wat hij moet zeggen.

Ik kijk naar Mandy. ‘Snap je?’ vraag ik haar.

Ze kijkt nu nog paniekeriger. Zij had mij willen afmaken, dit is niet de bedoeling.

Ik ga verder. ‘Snap je dat het me pijn deed toen je vanmiddag zei dat je me niet geloofde? Ik werk me uit de naad om onze toekomst zo goed mogelijk te maken en dan word ik voor bedrieger uitgemaakt. Dat is hard hoor, dat kan ik je wel vertellen.’

Mandy zegt niets. Sjarrel neemt een hap.

‘Zeg eens wat,’ vraag ik Mandy.

‘Ik snap het niet, waarom heb je me nooit iets verteld?’ Een diepe

zucht volgt en Mandy heeft het gevoel dat ze het niet begrepen heeft.

‘Ik wilde je verrassen. Ik had die beslissing genomen en ik was bang dat je het er niet mee eens zou zijn. Er moest iets gebeuren, vond ik.’ Ik kijk haar aan. Ik doe er nog een schepje bovenop. ‘Ik wilde je niet ongerust maken.’

Ze kijkt naar Sjarrel. Wat zal er van haar terechtkomen als zij eens moet nadenken en Sjarrel niet in de buurt is? Sjarrel neemt nog een hap.

‘Tja,’ zegt Mandy vertwijfeld, ‘dan weet ik het ook niet meer.’

Dan kijkt Sjarrel me aan en zegt dat het weer een raar verhaal is. ‘David jongen, weet je wat het met jou is? Ergens klopt er geen reet van wat je doet, maar je krijgt wéér het voordeel van de twijfel van me.’ Ik knik opgelucht. ‘Het is goed te horen dat je aan de toekomst van jou en Mandy werkt. Ik vind het een moedige beslissing van je.’

‘Dank je, Sjarrel. Je weet half niet hoeveel ik hierover heb nagedacht.’ Ik slik theatraal. ‘Uiteindelijk wil je toch het beste, hè?’

‘Begrijp ik, jongen. Maar weet je wat het is met jou? Je doet het allemaal zo op je eigen manier en dat snapt niet iedereen.’

‘Dat klopt,’ zeg ik terwijl ik Mandy aankijk, ‘dat snapt niet iedereen.’

Ze heeft het door en vraagt waar ik ga werken.

‘Dat zeg ik zo snel mogelijk. Ik vind dit geen gepast moment. Het voelt allemaal nogal gespannen aan, vind ik. Neem me dat pleziertje niet af, alsjeblieft. Oké?’

‘Zit wat in,’ stelt Sjarrel vast en hij zet zich weer aan het eten. Ik doe gretig mee en bedenk me met een voldaan gevoel dat ik tien minuten geleden nog dacht dat ik zou worden gefileerd. Het lijkt verdomme alsof ik ben ontsnapt. Heerlijk.

‘Kun je alvast wat zeggen over je nieuwe baan?’ vraagt Mandy, ‘ik ben benieuwd.’

‘Nee nee, geduld is een schone zaak. Je bent echt de eerste die het hoort.’

‘Ik ben ook benieuwd’ zegt Sjarrel, ‘je had het op zich goed voor elkaar met je vorige baan. Dat Arbo-gedoe leek me niet bepaald zwaar of vermoeiend werk.’

‘Klopt, maar ik heb nog wel zoiets als ambitie natuurlijk. Ik wil verder in mijn leven. Laat ik het zo zeggen, als ik aan het einde van mijn leven terugkijk, wil ik niet het gevoel hebben dat ik iets heb gemist.’

Sjarrel knikt. ‘Zo is het maar net.’

De Chinees smaakt me bijzonder goed en niet lang na het eten meldt Sjarrel dat hij Priscilla heeft beloofd haar thuis te brengen. Met andere woorden: ze rotten op. Als je het al zo mag noemen, heb ik zojuist de overmijdelijk geachte executie omgebogen in een fraaie victorie. Op de gang sta ik naast Sjarrel. Hij neemt me even apart en fluistert me toe dat ik in het belang van Mandy voortaan wat extra open moet zijn. Zodat ze het gevoel krijgt dat ze niet overal buiten staat. Ik zeg dat ik begrijp wat hij bedoelt. Hij slaat me zachtjes op mijn schouder. Ik lach verlegen.

‘Bedankt voor je hulp en vertrouwen, hè,’ zeg ik tegen de dikke oom.

‘Ik moet je zeggen, jongen, dat ik bij de Chinees wel even dacht dat je laatste uur geslagen had. Al die verhalen van de laatste tijd en dan ook nog eens zoiets als op een camping wonen terwijl je vriendin thuis zit en denkt dat je op je werk bent, dat kan natuurlijk niet hè?’

Ik knik alsof ik zijn verhaal onderschrijf.

‘Het was zelfbehoud voor Mandy en mij, dat begrijp je nu toch, Sjarrel?’

Op zijn beurt knikt hij. ‘Ik heb je begrepen. Je bent een gekke

kerel, maar ik geloof in je. Je hebt het hart op de goede plaats.'

Ik zwaai Sjarrel uit en roep nog tegen Priscilla dat ik het leuk vond haar beter te hebben leren kennen. Ze hoort het vast niet, want ze zit in de auto met de deuren dicht. Ik zeg het eigenlijk meer omdat Mandy achter me is komen staan.

Ik neem me voor niet te lang van dit succes te genieten. Ik moet tenslotte onmiddellijk een baan gaan zoeken en zorgen dat ik niet langer dan strikt noodzakelijk de hele dag thuis moet zitten. Een half uurtje later, bij de koffie, bedenk ik me dat het nog niet mee zal vallen. Godallemachtig, zomaar even een baan vinden, binnen twee weken, net nu de toekomst naar beneden wijst in meer dan strikt economische zin.

Het dringt nu pas tot me door dat ik mezelf met een enorm probleem heb opgezadeld. Dit is geen victorie, dit is een nachtmerrie. De koffie smaakt me niet meer. Vanaf morgen zal ik aan de slag moeten. Twee weken afzien.

Ik werk bij Van Beers Supermarkt in een naburig dorp. Het is een keurige en goed uitgeruste buurtsuper van gemiddelde grootte dat dankzij de franchise-formule beschikt over een brood-, vlees- en groente-afdeling met dagverse producten. We hebben een klantenkaart en met sinterklaas mogen de kinderen van het dorp hun schoen zetten. Samen met de drie teamuitjes met de collega's zijn het de hoogtepunten van het jaar.

Iedereen kan op mijn naamkaartje zien dat ik David de assistent-bedrijfsleider ben. Ik draag een blauw-gele bedrijfsjas en mijn voornaamste taak is de voorraadbeheersing, het fiatteren van ongeveer alles en het ontlasten van mijn baas, de bedrijfsleider.

Ik heb anderhalve week gezocht naar een baan en dit was het enige. Ik moest wel, de twee weken zaten er bijna op en Mandy werd met de dag nieuwsgieriger. Wat ik al vermoedde, klopt. Er is gewoon niks te vinden. De kranten zijn zelfs dunner vanwege het ontbreken van vacatures.

Op zich had ik nog kunnen wachten maar Sjarrel en Mandy begonnen zich te roeren. Ze dachten dat ik had gelogen over het werk dat ik zei te hebben gevonden. Zowel Sjarrel als Mandy geloofde niet dat ik bij een supermarkt ging werken.

Ze vinden het raar dat ik dit werk verkies boven iets in het kantoorwezen. Het verdient lang niet zoveel als het relaxte bureaubantje dat ik had. Ik heb ze gezegd dat ik uiteindelijk doorstroom naar de bedrijfsmatige kant van het supermarktgebeuren, maar dat ik per se eerst een jaartje wil meelopen om de behoeften van de werkvloer te leren kennen. Anders weet je niet waar je over praat als je later beslissingen moet nemen.

Dat had Cor me nog zo mooi uitgelegd in zijn verhaal over de haven, toen het leven nog goed was en ik dagelijks rondhing op de camping. Woral Sjarrel vond dat een heel goed argument. Hij haalde er de politiek bij, maar toen zat ik gelukkig al op de wc.

Mijn eerste kennismaking met de supermarkt is even slikken. Ik word door de groentjongen naar het hokje van de baas geloodst en ik krijg een plastic bekertje koffie, dat volgens de jongen ‘gewoon eigen merk’ is. Na drie minuten in het hokje zitten en kijken naar oude bedrijfskalenders, snuisterijtjes en een foto van een Amerikaanse auto, gaat de deur open en stapt de bedrijfsleider binnen.

Hij stelt zich voor als Dolf Hettenschweiler en gaat tegenover me zitten in zijn uitgewoonde bureaustoel die hij behendig met zijn rug in een hoek van vijfenveertig graden duwt. Hij laat zijn hand met een plof op de tafel komen. Zijn schakelarmbandje rinkelt. ‘Zo, David. Dus jij wil bij ons in het team?’

Ik doe net alsof ik dagelijks met zijn soort mensen omga, en zeg op een joviaal toontje dat dat wel de bedoeling is, ja.

‘Mooi,’ zegt Hettenschweiler, ‘je lijkt me geen domme gozer.’

‘Klopt, dat ben ik niet.’

‘Mooi,’ zegt hij weer, ‘mooi.’ Hij komt overeind en draait zijn benen onder de tafel zodat hij recht tegenover me komt te zitten. Hij legt zijn ellebogen op tafel, buigt wat voorover en zegt dan op een haast bezwerende toon dat ik niet moet denken dat ik ooit bedrijfsleider word, want dat is hij en niemand anders.

Ik zeg dat ik die ambitie niet heb, maar het stelt hem niet direct gerust.

‘Deze winkel is mijn leven,’ begint hij, ‘ik werk hier dertien jaar en daarvoor heb ik bij een ander filiaal van Van Beers gewerkt. Ik ken alle ins en outs van dit bedrijf.’

Ik noem hem voor de grap ‘een man met het supermarkthart op de juiste plaats’ en hij moet lachen. Hij zal het zelf vast nooit hebben bedacht en daarom concludeert hij hardop dat we elkaar wel goed zullen aanvullen.

‘Maar, let wel, ik kan je dus geen doorgroeimogelijkheden bieden of het moet bij een ander filiaal zijn, maar dan wordt er toch eerst gekeken naar hoe lang je al bij Van Beers werkt en in jouw geval is dat nul dagen.’ Hij moet lachen.

Het lijkt me een enorm onsympathieke lul, maar ik vind het wat prematuur om hem dat nu al duidelijk te maken. Dat komt nog wel. Na de formaliteitjes van zijn kant, over het Van Beersgevoel en een familieband, heet hij mij hartelijk welkom in ‘zijn team’.

Enigszins verbaasd hoor ik het aan en als hij met uitgestoken hand naar me glundert, vergeet ik hem de hand te schudden. Daar zit ik dan. Ik ben assistent-bedrijfsleider in een buurtsuper. Jezus Christus, u had gelijk, het wordt niks.

‘Kom,’ zegt Hettenschweiler, ‘we lopen even een rondje door de winkel en dan stel ik je meteen aan je collega’s voor.’ Dat lijkt mij een goed idee. Kan ik mooi bijkomen van de verdoving. Terwijl we door de eerste van vijf gangen lopen, merkt Hettenschweiler op dat er niet goed is gespiegeld.

‘Hier, moet je zien,’ roept hij als hij naar het rijtje oranje kruidenbusjes wijst, ‘dat ziet er toch niet uit? Mijn klanten moeten veel te ver naar achteren graaien om een busje te kunnen pakken. Ze moeten goed zichtbaar zijn, altijd.’ Hij haalt drie busjes kardamom naar voren. ‘Zo moet dat.’

Ik vraag me af hoeveel mensen vandaag van plan zijn kardamom te kopen. Ik zou niet eens weten hoe het ruikt.

Aan het einde van de gang doemt de broodafdeling op als een

soort apenrots. Hettenschweiler is bijzonder trots op de broodcorner, zoals hij het noemt. ‘Dit is een idee van mezelf,’ pocht hij terwijl hij hard met zijn hand op een uitgestald brood slaat, ‘het hoofdkantoor was laaiend enthousiast.’

Ik knik.

‘Kijk, David, ik dacht op een dag dat het de broodverkoop zou stimuleren als je er als klant zijnde omheen kan lopen. Dat je als het ware een broodeiland hebt. Zeg maar, een all-round broodverkooppunt.’

Ik wijs naar de groenteafdeling die ook in de vorm van een eiland in de winkel is geïmplementeerd.

‘Alles op zijn tijd, David, de groenten komt zo. Ik stel je eerst voor aan Mia. Mia is van het brood.’ Vanachter de mand met stokbroden komt een dikke vrouw van 1 meter 65 op me af. Nou nou nou. Ik lach hartelijk en ik vrees een kleffe hand. Het valt mee. Mia is een van de minst appetijtelijke vrouwen van haar leeftijd. Ik vermoed dat zij ’s avonds in haar legging op een campingstoel op de stoep voor haar huis zit, samen met haar lelijke man en haar lelijke burens. Ik durf niet te kijken of ze een legging onder haar broodschort draagt.

Mia wordt te kennen gegeven dat ik vanaf nu de assistent-bedrijfsleider ben en dat zij de broodformulieren voortaan aan mij moet geven. ‘Kom, dan kijken we even verder,’ zegt Hettenschweiler, maar niet voordat hij Mia heeft gewezen op het luxebrood dat met het prijsje naar onderen moet worden uitgestald. Als we weglopen, legt hij uit dat het een kwestie is van verleiding en niet van geld. Ik blijf knikken.

‘Mia is een dom wijf,’ meldt Hettenschweiler droogjes, ‘ze zweet enorm en wordt mishandeld door haar man. Zou ik ook doen, trouwens, als ik zo’n lelijk wijf had.’ Hij zegt het niet eens zachtjes en

lacht er vervolgens hard om. Wat een ontzettende hork is die man. Het liefst zou ik zijn knieschijven kapotslaan, maar het is mijn baas en dus laat ik het erbij.

‘Kevin lelijke hond,’ roept Hettenschweiler, ‘zit je weer met een komkommer te spelen?’ De jongen die me een half uur geleden de weg wees naar het kantoortje van de bedrijfsleider komt achter de elektrische weegapparaten omhoog. ‘Nieuwe stickerrol, linkerweegschaal,’ zegt hij verontschuldigend.

‘Hier,’ zegt Hettenschweiler, die mij aanwijst, ‘dit is David, hij is de assistent-bedrijfsleider. Voortaan geef je hem de bestellijsten. Hij doet de voorraadbeheersing.’ Nog voordat Kevinlelijkehond ja kan zeggen, draait Hettenschweiler zich om en grijpt een voorbijglippende vakkenvuller bij zijn mouw. ‘Jou moet ik net hebben. Heb ik je niet eerder gezegd dat je ook de kruiden moet spiegelen? Het is een grote zooi. Net kwam er al een klant naar me toe die vroeg of de kardamom op was.’

De jongen mompelt iets over dat het zijn gangpad niet is, maar daar heeft de bedrijfsleider geen boodschap aan. ‘Wat sta je daar te treuzelen, man. Ga spiegelen en stapel de kratjes niet te hoog op. Maximaal zes, hoe vaak moet ik je dat nog zeggen?’ De jongen loopt snel door. De baas kijkt met een verongelijkte kop naar mij.

‘Dat was Leon, echt zo’n verwend kutjoch. Doet de hele dag geen reet. Die moet je klein houden, David, ik zeg het je.’

Hettenschweiler kijkt op zijn horloge. Hij zegt me dat het pauze is en dat betekent dat twee van de drie caissières een half uurtje vrij krijgen voor de middaglunch, zoals hij het noemt.

Het is nog maar een jaar geleden dat tussen de middag de winkel een half uur dicht ging, maar sinds de verbouwing is dat verleden tijd. Ik was er al bang voor: de lunch stelt niets voor en bestaat uit wat de medewerkers zelf in de winkel hebben uitgezocht én afgerekend.

De bonnetjes worden in de speciale bonnenbak van Hettenschweiler gelegd en hij verrekent de helft door het op te tellen bij het loon. Hij legt me opzichtig en overdreven uit hoe dat moet, omdat ik voortaan geacht word me met die bonnetjes bezig te houden. Op de bak staat met een dikke viltstift ‘ALEEN VOOR BONNEN!!!!!!’ geschreven. De uitroeptekens zijn langwerpige ballonnen met een bolle punt eronder, typisch het werk van een bepaald slag vrouwen.

Ik kijk de kantine rond. Het is een hok van vier bij vier zonder ramen, met een klein aanrechtje, een paar schakel tafels en stapelbare plastic stoelen. In de hoek staat een grote prullenbak met het opschrift “GEEN PEUKEN!!!!!!”. Op het aanrecht staat, onder de aansporing om het gebruikte koffiekopje af te wassen (‘GEEN VIEZE KOPJES OP HET AARECHT!!!!’ met daaronder schuin in balpen ‘zet ze op de grond’), een enorme hoeveelheid bekers, schotels, borden en kopjes. Allemaal vies en daarom ruikt het er naar de geur van sigarettenas vermengd met koffie.

Aan de wand hangt het weekrooster, met op de x-as de namen en op de y-as de dagen en weken. Twee namen zijn herhaaldelijk en met venijn doorgekrast; bij navraag blijken dat twee ontslagen vakkenvullers te zijn die een Penthouse en batterijen voor hun discman hadden gepikt. Het verhaal gaat dat er ooit een vakkenvuller is betrapt op het stelen van een tube Clearasil, maar dat hij niet is ontslagen nadat hij opbiechtte dat hij het niet open en bloot durfde te kopen. Met de Penthouse geldt dat min of meer ook, maar daarbij is de noodzaak wat minder hoog. Dan neem je maar een Plusmap van Leeskring de Eglantier.

Hettenschweiler stelt me voor aan de caissières Angelique en Vêrona en besluit na het handenschudritueel, dat hij ongemakkelijk en zonder

inbreng gadeslaat, dat het tijd is om weer aan het werk te gaan. In zijn geval betekent dat op werkbezoek bij een collega die aan de vooravond staat van een interne verbouwing. Ik blijf achter met de twee vrouwen die me op hun manier plagerig aankijken. Ik hoop nu toch werkelijk niet dat die Hettenschweiler denkt dat ik de boel vanaf nu draaiende houdt.

‘Uhm, dames, dat hij nu weggaat, betekent toch niet dat...’

Vérona valt me in de rede. ‘Nee hoor, Hertenzwijn smeert hem altijd in de middag. Hij komt meestal weer om vijf uur terug. Dat loopt niet zo in de gaten, want de leveranciers komen altijd ’s ochtends.’

‘Bedoel je dat hij er nooit is in de middaguren?’

‘Nee, hij is er alleen ’s ochtends en eventjes na vijven. Daarna gaat hij naar huis.’

Angelique leunt over de tafel en zegt op geheimzinnige toon dat ze vermoeden dat hij naar de hoeren gaat. ‘Of een vriendin of zo, dat weten we niet.’

Vérona weet nog wel wat dingen over Hertenzwijn. ‘Hij heeft laatst op de kop gehad van een man van het hoofdkantoor omdat de zaakjes niet in orde waren. We konden alles horen, tot in het magazijn. Hertenzwijn zei dat hij nauwelijks aan de administratie toekwam vanwege onderbezetting en uiteindelijk heeft hij het voor elkaar gekregen dat hij een assistent krijgt.’

Angelique maakt de puzzel af. ‘En dat ben jij. Die assistent.’

Fraai is dat. Ik mag dus het werk doen waar die hoerenloper geen zin in heeft. ‘Wat is dat eigenlijk voor een man,’ vraag ik, ‘die Hettenschweiler?’

‘Breek me de bek niet open,’ zucht Angelique met gevoel voor overdrijving. ‘Het is een vreselijk kerel. Nooit eens een keer doe je het goed. Er is altijd wel wat.’

‘Ja,’ overtroeft Verona, ‘en als je het een keer goed doet, dan zegt hij dat we niet moeten denken dat we meteen complimenten krijgen als iets gaat zoals het hoort. Vind je het gek dat we Hertenzwijn zoveel mogelijk laten stikken. Maar ja, wat doe je er uiteindelijk aan, hè, het blijft toch je baas en dan kun je niks beginnen.’

Ik schud mijn hoofd. ‘Nee, inderdaad. Als je geen leuke baas hebt, dan kun je daar niet écht iets aan doen.’

‘Op zich wel zonde,’ zegt Verona berustend, en dan met een schalks glimlachje tegen mij: ‘Maar kun jij niet bedrijfsleider worden?’

Ik zeg dat ik nog niet eens officieel ben begonnen.

‘Is ook zo,’ galmen de twee kassajuffen in koor.

Dan wordt het tijd om op te stappen. ‘Goed dames, ik zie jullie morgen. Was je eigen kopje af voordat je weggaat en aardig zijn tegen de klanten.’

Ze kijken me raar aan en beginnen daarna onbedaarlijk te lachen. ‘Dat was een grap,’ hoor ik de ene tegen de andere zeggen als ik het kantinekamertje ben uitgelopen. ‘Lachen man.’

In de auto op weg naar huis haal ik nog eens diep adem. Hoe heeft het zover kunnen komen dat ik assistent-bedrijfsleider ben geworden in een dorps supermarkt? Ik houd mezelf voor dat ik ambitie genoeg heb om door te gaan met solliciteren. Als Mandy en die vieze Sjarrel eens op zouden houden met dat zinloze gedrijf, dan had ik me veel beter kunnen oriënteren op een goede baan.

Eigenlijk baal ik daar het hardst van: dat vooral Sjarrel me zo loopt op te jagen, met zijn zogenaamde kennis over alles. Die lul. Als hij ineens voor de auto zou opdoemen zou ik hem doodrijden. Ik haat die man en zijn familie. Dankzij die vieze kampkoning zit ik nu vast in een miezerige winkel met een vreselijke baas en de absolute onderkant van de beschaafde wereld, die dezelfde kleding draagt als ik.

Het dorp zal me voortaan zien als een van hen.

Ondertussen zit mijn eerste maand erop. Vreselijke tijd. Ik moet toegeven dat ik onvermoede krachten bezit, want ik blijk een overlever als het gaat om het buitensluiten van ongewenste indrukken. Het geeft me het gevoel dat ik niet snel zal bezwijken onder de psychologische martelpraktijken van grimmige moslimfundamentalisten in het Midden-Oosten, zoals je dat wel eens ziet op Discovery Channel of op het nieuws.

Over mijn collega's kan ik kort zijn. Ze zijn geen van allen de moeite van wat-dan-ook waard of je moet het prettig vinden om dagelijks te genieten van het navertellen van helemaal niks. Ik kan je zeggen: het is werkelijk in-en-intreurig.

De mooiste gesprekken in de kantine vinden plaats als er de avond ervoor niets op televisie is geweest, zoals de woensdag. Ergens zijn ze meelijwekkend en dus zal ik de laatste zijn die ze publiekelijk afbrandt. Dat doet Hertenzwijn trouwens al. Stilletjes hoop ik dat hij in het magazijn langs een stellage loopt die zomaar bezwijkt onder de druk van duizenden glazen conserven die verkeerd zijn opgestapeld. Dat de zak wordt bedolven en sterft in het blauw-gele harnas. Het klinkt prachtig, en dat zal het voor hem zeker ook zijn.

In de overlijdensadvertentie, die ik opstel, zal een lijst staan met de artiestennamen van alle meisjes van Huize Meander. Voor de volledigheid, zoals de man bij leven en welzijn ook een halszaak maakte van het ruime assortiment in de winkel en lege schappen schuwde.

Helaas leeft Hertenzwijn nog en ik geniet voornamelijk van de middagen die ik op het kleine geblindeerde kantoortje in mijn betrekkelijke eentje doorbreng. Het is dan wel niet geweldig, het is nog altijd beter dan om thuis te zitten bij Mandy, met haar onophoudelijke

klaagzang op alles.

De talloze bezoeken van Sjarrel mis ik al helemaal niet. Hij schijnt om de dag 's middags langs te komen, en niet voor een kwartiertje. Sommige mensen verdienen het niet om zo oud te worden als hij. Niemand in die treurige familie, als je het mij vraagt.

Ik heb gehoord dat er in het dorp waar ik werk een oom van Mandy woont. Hij schijnt ooit te zijn opgepakt voor misbruik. Daar heeft hij behoorlijk lang voor in de bak gezeten. Dat moet er heftig aan toegegaan zijn, want tegenwoordig krijg je voor gewoon misbruik een jaartje of drie, vier, met aftrek en de hele rambam. Ik denk niet dat Mandy er iets van weet, want ik heb haar er nog nooit over gehoord. Of ze houdt het geheim, dat kan natuurlijk ook. Zou me trouwens niks verbazen. Zo is ze wel een beetje, volgens mij.